

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ANKARA AĞIR CEZA MAHKEMELERİNDE DAVALARI
KARARA BAĞLANMIŞ OLAN ÖLDÜRMEYE TEŞEBBÜS VE
CİNAYET ORJİNİNDEKİ FEMİSİT OLGULARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Seren ŞILA

**DİSİPLİNLERARASI ADLİ BİLİMLER ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. Nergis CANTÜRK**

2016- ANKARA

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ANKARA AĞIR CEZA MAHKEMELERİNDE DAVALARI
KARARA BAĞLANMIŞ OLAN ÖLDÜRMEYE TEŞEBBÜS VE
CİNAYET ORJİNİNDEKİ FEMİSİT OLGULARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Seren ŞILA

**DİSİPLİNLERARASI ADLİ BİLİMLER ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

DANIŞMAN

Doç.Dr. Nergis CANTÜRK

İKİNCİ DANIŞMAN

Prof. Dr. Zehra Zerrin ERKOL

2016- ANKARA

Ankara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Yüksek Lisans tezi olarak hazırlayıp sunduğum “Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde Davaları Karara Bağlanmış Olan Öldürmeye Teşebbüs ve Cinayet Orijinindeki Femisit Olguların Değerlendirilmesi” başlıklı tez; bilimsel ahlak ve değerlere uygun olarak tarafımdan yazılmıştır. Tezimin fikir/hipotezi tümüyle tez danışmanım ve bana aittir. Tezde yer alan deneysel çalışma/araştırma tarafımdan yapılmış olup, tüm cümleler, yorumlar bana aittir. Yukarıda belirtilen hususların doğruluğunu beyan ederim.

Öğrencinin Adı Soyadı: Seren ŞILA

Tarih: 04.01.2016

İmza:

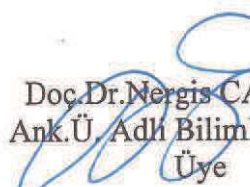
Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Disiplinlerarası Adli Bilimler Anabilim Dalı
Adli Biyoloji Tezli Yüksek Lisans Programında

Seren ŞILA tarafından hazırlanan

“Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde davaları karara bağlanmış olan öldürmeye teşebbüs ve cinayet orijinindeki feminist olguların değerlendirilmesi” adlı tez çalışması
aşağıdaki jüri tarafından **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak
OY BİRLİĞİ ile kabul edilmiştir.

06.01.2016

Prof.Dr. Aslıhan AVCI
Ankara Ü. Tıp Fakültesi
Jüri Başkanı

Doç.Dr.Nergis CANTÜRK
Ank.Ü. Adli Bilimler Enstitüsü
Üye

Doç.Dr.Aysun BALSEVEN ODABAŞI
Hacettepe.Ü. Tıp Fakültesi
Üye

Tez hakkında alınan jüri kararı, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Prof.Dr.K.Zafer KARAER
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

Etik Beyan	ii
Kabul ve Onay	iii
İçindekiler	iv
Önsöz	vi
Simgeler ve Kısaltmalar	vii
Şekiller	viii
Çizelgeler	ix

1. GİRİŞ	1
1.1. Şiddet	1
1.2. Kadına Yönelik Şiddet	3
1.2.1. Kadına Yönelik Şiddetin Tanımı	3
1.2.2. Kadına Yönelik Şiddet Nedir?	6
1.2.3. Aile İçinde Kadına Yönelik Şiddet	8
1.2.4. Şiddetin Aşamaları	9
1.2.5. Şiddet Mağduru Kadınlar	11
1.2.6. Şiddeti Uygulayanlar	11
1.2.7. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri	13
1.2.7.1. Biyolojik nedenler	14
1.2.7.2. Psikolojik nedenler	14
1.2.7.3. Toplumsal nedenler	16
1.2.7.4. Yaşam sıkıntıları	16
1.2.7.5. Güç ve Kontrol Sağlama	16
1.2.7.6. Ekonomik Bağımlılık	17
1.2.7.7. İletişim ve Çatışma Çözme Becerileri	17
1.2.7.8. Şiddetin Kanıksanması (Tepkisizlik)	17
1.2.7.9. Toplumsal Cinsiyet Roller	18
1.3. Kadına Yönelik Şiddetin Türleri	19
1.3.1. Fiziksel şiddet	20
1.3.2. Duygusal Şiddet	21
1.3.3. Cinsel Şiddet	22
1.3.4. Ekonomik Şiddet	23
1.4. Cinayet	24
1.4.1. Kadın Cinayetleri	25
1.4.1.1. Namus Cinayetleri	27
1.4.1.2. Töre Cinayetleri	28
1.5. Kadına Yönelik Şiddet İle İlgili Yapılan Çalışmalar Ve Hukuki Boyut	31
1.5.1. Aile Mahkemeleri	31
1.5.2. 2006/17 Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler Genelgesi	32
1.5.3. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun	33
1.5.4. İstanbul Sözleşmesi	34
1.5.5. Sivil Toplum Kuruluşları	35

2. GEREÇ VE YÖNTEM	38
3. BULGULAR	40
4. TARTIŞMA	73
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	87
ÖZET	89
SUMMARY	90
KAYNAKLAR	91
EKLER	99
ÖZGEÇMİŞ	101

ÖNSÖZ

Femisit; bir kadının, kadın olması nedeniyle kasten öldürülmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Ancak daha geniş anlamda öldürülen her kadın ve kız çocuk cinayeti femisit tanımının içine girmektedir. Femisit olguları hakkında yapılan akademik çalışmaların da etkisiyle, kadına yönelik şiddet ve cinayetlerin gündemde ve medyada günden güne daha fazla yer tutmaya başladığı görülmektedir. Kimi zaman namus, kimi zaman kıskançlık, kimi zaman töre bahanesi altında işlenen cinayetler, kadına yönelik şiddetin en ağır formu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çalışmada; mağduru kadın olan cinayet ya da öldürmeye teşebbüs suçları nedeniyle Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde davası açılmış ve görülüp karara bağlanmış olan olguların dava dosyalarındaki, dava dosyalarına ulaşamayan olgularda ise karar kartonlarındaki niteliklerin retrospektif olarak analizi, bu suretle sorunun detaylı olarak tanımlanması, değerlendirilmesi, soruna yönelik çözüm önerilerinin sunulması ve konu hakkındaki farkındalığın arttırılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Yüksek lisans öğrenciliğim ve tez çalışmam boyunca önemli bilgi ve deneyimlerini aktararak eğitimime katkı sağlayan başta Adli Bilimler Enstitüsü Müdürü Sayın Prof. Dr. Aslıhan AVCI olmak üzere, tez danışmanlarım Sayın Doç. Dr. Nergis CANTÜRK ile Sayın Prof Dr. Zehra Zerrin ERKOL'a,

Tez araştırmam süresince Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde karara bağlanan dosyalardan veri toplamamı sağlayan ve tüm içtenlikleriyle ihtiyacım olan yardımı benden esirgemeyen Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinin değerli Başkanları ve Üyeleri ile kalem müdürleri ve kalem çalışanlarına,

Her zaman yanımda olduklarını bildiğim, benden destek ve güvenlerini esirgemeyen, her koşulda yanımda bulunarak bana güç veren değerli eşim J.Öğ.Tğm. Fatih Cihan ŞILA ile sevgili aileme en içten şükranlarımı sunarım.

SİMGELER VE KISALTMALAR

BM	Birleşmiş Milletler
CEDAW	Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
DNA	Deoksiribo Nükleik Asit
GREVIO	Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddete Karşı Mücadelede Uzmanlar Grubu
KMÜ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
mg	Miligram
dl	Desilitre
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	Türk Ceza Kanunu
TDK	Türk Dil Kurumu
TL	Türk Lirası
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
UNPF	United Nations Population Fund
WHO	World Health Organization

ŞEKİLLER

Şekil 1.1. Şiddetin aşamaları	10
Şekil 3.1. Mağdur Çocukların Yaş Grupları Dağılımı	41
Şekil 3.2. Mağdur Yetişkinlerin Yaş Grupları Dağılımı	41
Şekil 3.3. Sanıkların Cinsiyet Dağılımı	42
Şekil 3.4. Sanıkların Yaş Grupları Dağılımı	42
Şekil 3.5. Mağdurların Eğitim Düzeyi Dağılımı	44
Şekil 3.6. Sanıkların Eğitim Düzeyi Dağılımı	45
Şekil 3.7. Sanıkların Ceza Ehliyeti Durumları	58
Şekil 3.8. Olayların Türü	60

ÇİZELGELER

Çizelge 3.1. Olgu Sayılarının Olay Tarihine Göre Dağılımı.	40
Çizelge 3.2. Mağdurların Doğdukları Bölgelere Göre Dağılımı.	43
Çizelge 3.3. Sanıkların Doğdukları Bölgelere Göre Dağılımı.	43
Çizelge 3.4. Mağdurların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.	44
Çizelge 3.5. Sanıkların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.	45
Çizelge 3.6. Mağdurların Mesleklerine Göre Dağılımı.	46
Çizelge 3.7. Sanıkların Mesleklerine Göre Dağılımı.	47
Çizelge 3.8. Mağdurların Yaşadıkları Şehirlere Göre Dağılımı.	47
Çizelge 3.9. Sanıkların Yaşadıkları Şehirlere Göre Dağılımı.	48
Çizelge 3.10. Mağdurların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı.	48
Çizelge 3.11. Sanıkların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı.	49
Çizelge 3.12. Mağdurların Aylık Gelir Durumlarına Göre Dağılımı.	49
Çizelge 3.13. Sanıkların Aylık Gelir Durumlarına Göre Dağılımı.	50
Çizelge 3.14. Olguların Sanık Sayısına Göre Dağılımı.	51
Çizelge 3.15. Mağdurların Madde Kullanımına Göre Dağılımı.	51
Çizelge 3.16. Sanıkların İfadelerine Göre Madde Kullanım Durumları.	52
Çizelge 3.17. Sanıkların Sabıka Durumlarına Göre Dağılımı.	52
Çizelge 3.18. Olguların Olay Yerine Göre Dağılımı.	53
Çizelge 3.19. Olguların Cinayet ya da Öldürmeye Teşebbüs Yöntemi Göre Dağılımı.	54
Çizelge 3.20. Ölümle Sonlanan Olguların Yara Tipine Göre Dağılımı.	55
Çizelge 3.21. Olguların Yara Sayılarına Göre Dağılımı.	56
Çizelge 3.22. Olguların Öldürücü Yara Sayılarına Göre Dağılımı.	56
Çizelge 3.23. Olguların Atış Mesafelerine Göre Dağılımı.	57
Çizelge 3.24. Olguların Yaralanma Bölgelerine Göre Dağılımı.	58
Çizelge 3.25. Mağdurun Sanıkla Olan Yakınlık Derecesine Göre Dağılımı.	59
Çizelge 3.26. Davaların Olay Tarihinden Karar Tarihine Kadar Geçen Mahkeme Sürelerine Göre Dağılımı.	60
Çizelge 3.27. Olguların Mahkeme Sonuçlarına Göre Dağılımı.	61
Çizelge 3.28. Olayların Meydana Gelme Sebeplerine Göre Dağılımı.	62
Çizelge 3.29. Mağdur Yaş Gruplarının Sanık Yaş Grupları ile Karşılaştırılması	63

Çizelge 3.30. Mağdur Meslek Grubunun Sanık Meslek Grubu ile Karşılaştırılması.	65
Çizelge 3.31. Mağdur Medeni Durumunun Sanık Medeni Durumu İle Karşılaştırılması.	67
Çizelge 3.32. Mağdur Eğitim Düzeylerinin Sanık Eğitim Düzeyleri İle Karşılaştırılması.	69
Çizelge 3.33. Olay Türünün Mahkeme Kararı İle Karşılaştırılması.	71

1. GİRİŞ

İnsanlar toplumsal yaşamın ilk günlerinden itibaren belli toplumsal kurallar çerçevesinde yaşamlarını sürdürmüşler, sosyal düzeni bu kurallara dayalı olarak sağlayabilmişlerdir. Toplumsal yaşamdan kaynaklanan sorunların güvenliği bozmaması için kurallara ihtiyaç vardır. Her topluluk zaman içerisinde o topluluğa özgü düşünce tarzlarına uygun bir hukuk sistemi geliştirmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte evrensel yasalar belirlenmiştir. İnsanlar, hangi toplumda yaşarsa yaşasın, yapabilecekleri ve yapamayacakları eylemler, belli kurallar doğrultusunda sınırlandırılmıştır. Hemen hemen her toplum suçun yanlış olduğunu değerlendirerek suç kabul edilen hareketleri cezalandırmışlardır (Dinç ve Cantürk, 2014; Rozant, 2010).

Kasten adam öldürme bilinen en eski suçlardan birisidir. Cinayet, çoğunlukla yakın sosyal ilişkiler içerisinde gerçekleşir. Yine de bir anlık münakaşa neticesinde hiç tanımadığı insanları öldüren kişiler de bulunmaktadır (Güngör, 2012).

1.1. Şiddet

Şiddet kavramı insanların hayatında var olduğu andan itibaren üzerinde çalışmalar yapılarak sorgulanmıştır. Şiddetin nedenleri hakkında pek çok iddia sunulmuştur. Çoğunlukla şiddetin insanın bir parçası olduğu veya öğrenilmiş bir davranış olduğu konuları üzerinde durulmuştur (Ünkap, 2009).

Şiddet; kişinin kendisine uyguladığı şiddetten (intihar ve intihar girişi) başlayıp, toplumun bireye uyguladığı şiddete kadar devam eden geniş kapsamlı bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Güvenlik insanın temel ihtiyaçlarından biri iken şiddet tarih çağları

boyunca tüm topluluklarda insan yaşamına eşlik etmiştir (Dinç ve Cantürk, 2014). Eziyet, sindirmek, üstünlük taslamak, hor görmek, dövmek, cezalandırmak, öldürmek her toplumda sıklıkla karşılaşılan şiddet davranışlarından. Öfke, şiddet ve saldırganlık kavramları sıklıkla bir arada ve birbiri yerine kullanılmaktadır. Oysa öfke hissedilen bir duygu, saldırganlık ve şiddet ise bir davranışı tanımlamaktadır (Abay ve Tuğlu, 2003). Şiddetin amacı, güçsüz olduğu düşünülen kişiyi baskı altına alarak isteklerin yerine getirilmesidir. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre şiddet; kişinin kendisine, bir başkasına, bir grup veya topluma karşı; yaralama, ölüm, psikolojik hasar, gelişim bozukluğu ya da yoksunluk oluşturacak veya oluşturma ihtimalinin yüksek olduğu fiziksel güç ve kuvvetin kasıtlı olarak kullanılmasıdır (<http://www.who.int/whr/2002/en/>). Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre de şiddet kavramı; bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik ya da karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanmaktır (TDK, 2015). Şiddet olayları ise; insanları sindirmek, korkutmak amacıyla fiziksel ve ruhsal olarak zarar verme davranışlarıdır.

Şiddet, birbirini tanıyan insanlar ya da gruplar arasında daha sıklıkla görülmektedir. Ayrıca şiddet davranışları toplumlar arası farklılıklar göstermektedir. Toplumların kültürel yapısına, gelenek ve göreneklerine bağlı olarak şiddet kavramı şekillenmektedir (Yörük, 2010).

Şiddeti tanımlayan birbirinden farklı pek çok kavram olmasına rağmen hepsinin birleştiği bazı ortak noktalar bulunmaktadır. Şiddet davranışları, intihar ya da intihara teşebbüs yoluyla kişinin kendisine karşı, hoşlanılmayan davranışı bulunan bireye karşı, savaş halinde bir gruba ya da topluma karşı ortaya çıkabilmektedir. Şiddet yanlışlıkla ya da kazayla değil, kasıtlı olarak gerçekleştirilen bir davranıştır (Arın C, 1996).

Toplumsal bir kavram olarak şiddet, toplum tarafından yaratılan bir normdur ve normlar zaman içerisinde değişime uğramaktadır. Hangi davranışın şiddet olarak algılanacağı toplumun davranışı algılayış biçimi ile alakalıdır. Buna bağlı olarak şiddet anlayışı günden güne ve güç ilişkilerine göre değişim göstermekte olan esnek bir kavramdır (Gillispie ve ark.,

2013, Sarı, 2010). Şiddetin kendine özgü karmaşık bir yapısı olduğu kabul edilmesi gereken bir gerçektir (Abay ve Tuğlu, 2003).

Geçmişten günümüze kadar varlığını sürdüren şiddet kavramı yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, maddi durum, vs. gözetmeksizin toplumdaki her bireyin uyguladığı ya da maruz kaldığı bir durumdur. Buna bağlı olarak bir halk sağlığı sorunu olarak karşı karşıya kaldığımız şiddet, bireyde psikolojik zarardan başlayıp yaralanma ve hatta ölüme kadar giden sonuçlar doğurmaktadır (Öztürk, 2011).

1.2. Kadına Yönelik Şiddet

1.2.1. Kadına Yönelik Şiddetin Tanımı

Kadına yönelik şiddet, bir çeşit insan hakları ihlali olup giderek artan bir toplum sağlığı sorunudur. Maruz kalınan şiddet nedeniyle her yıl binlerce kadın sakat kalmakta ya da yaşamını yitirmektedir. Kadına yönelik şiddet; kadın ve erkek arasında meydana gelen, sıklıkla gizli tutulan ve eşit olmayan güç ilişkisine dayanan toplumsal bir problemdir (Demir, 2000). 1960'lı yılların sonlarından günümüze kadar, kadın hareketlerinin giderek artması sebebiyle kadına yönelik şiddet sürekli olarak gündemde kalmıştır. 1980'li yıllardan itibaren kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın giderek artması sebebiyle kadının şiddete uğramadan özgürce yaşama hakkının koruma altına alması konusundaki çabalar giderek artış göstermektedir. Son yıllarda kadına yönelik şiddet hem ulusal hem de uluslararası platformlarda sıkça tartışılarak çözüm aranan bir sorun haline gelmiştir (Eryılmaz, 2015). Çeşitli araştırmalarda, ulusal ve uluslararası platformlarda kadına yönelik şiddet hakkında bazı tanımlar yapılmıştır.

Yörük (2010), kadına yönelik şiddeti “kadına karşı fiziksel güç kullanılarak ya da korkutularak kadının baskılanmasıdır ve kadınlara cinsiyetleri sebebiyle gösterilen zarar verici davranışların tümünü kapsar. Kadına yönelik şiddet; cinsiyet farkından kaynaklanarak, kadını hedef alan ve kadına fiziksel, psikolojik ve cinsel yönden zarar veren saldırılardır.” şeklinde tanımlamıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Meclisi tarafından 1993 yılında kabul edilen Kadına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi Bildirgesinin 1. maddesinde; “şiddet ister kamusal ister özel hayatta olsun bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya özgürlükten keyfi olarak yoksun bırakma dahil olmak üzere, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı verme sonucu doğuran veya bu sonucu doğurması muhtemel olan, cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemi anlamına gelir.” şeklinde tarif edilmiştir.

Aynı bildirgenin 2. maddesine göre;

“Kadına Yönelik Şiddet;

- a) Dayak ve hırpalama, ev halkına dahil olan kız çocuklarının cinsel suistimali, drahoma bağlantılı şiddet, evlilik içi tecavüz, kadın cinsel organını sakatlama veya kadına zarar veren diğer geleneksel uygulamalar, eş haricinde (ev halkına dahil) kişilerce uygulanan şiddet, sömürüyle bağlantılı şiddet dahil olmak üzere aile içinde meydana gelen fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddet;
- b) Tecavüz, cinsel suistimal, iş yerinde, eğitim kurumlarında veya diğer yerlerde meydana gelen cinsel taciz ve sindirme, kadın ticareti ve fahişeliğe zorlama dahil olmak üzere genel olarak toplum içinde meydana gelen şiddet;
- c) Nerede olursa olsun devlet tarafından işlenen veya göz yumulan fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddet.” şeklinde tanımlanmıştır.
(<http://www.un.org/documents/ga/res/48/a48r104.htm>)

1995 yılında yapılan 4. Dünya Kadın Konferansı Eylem Platformu ve Pekin Deklarasyonu’nda kadına yönelik şiddet, “kadının fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel olan, bu tip hareketlerin tehdidini, baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, ister toplum önünde ister özel hayatta meydana gelmiş olsun, cinsiyete dayalı her türden şiddet” olarak tanımlanmaktadır (<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/pekin.pdf>).

Birleşmiş Milletler (BM) Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW Komitesi) kadına yönelik şiddeti ayrımcılık kavramıyla ilişkilendirerek; “Ayrımcılık tanımı kadına, kadın olduğu için yöneltilen veya kadınları orantısız şekilde etkileyen toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti içermektedir. Bu; bedensel, zihinsel veya cinsel bakımdan zarar veya acı veren eylemler, bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya diğer özgürlükten yoksun bırakma şekillerini içermektedir.” şeklinde tanımlamıştır (http://www.unicef.org/turkey/cedaw/_gi18.html).

2011 yılının Mayıs ayında devletlerin imzasına açılan Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi’nde ise kadına yönelik şiddet; “Kadınlara karşı bir insan hakları ihlali ve ayrımcılık” ve “bu terim toplumsal cinsiyete dayalı tüm şiddet eylemlerini kapsayacaktır.” şeklinde ifade edilmektedir (Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı 2012-2015).

Toplumun ve kişilerin bireysel eğitim düzeyleri ile ilişkisiz olarak tüm dünyada pek çok kadın şiddete uğramaktadır. Kimi toplumlarda şiddet doğal karşılanmakta, dolayısıyla önleyici tedbirler dahi alınmamaktadır. Hatta Ürdün’de şiddet gören kadın, şiddet gördüğü kişiden veya toplumdan korunmak için hapse atılmaktadır. Bu sebeple yıllarca hapiste yatan kadınlar bulunmaktadır (http://www.meb.gov.tr/earged/earged/tore_namus_etkileri.pdf). 2014 yılına kadar Fas’ta kadına tecavüz eden kişi, tecavüz ettiği kadın ile evlenirse soruşturma yapılmamakta ve cezai işlem uygulanmamaktaydı (<http://www.adanaegitimsen.org.tr/index.php/component/k2/item/292-cezayir-fas-ve-tunus-cinsel-siddet-magdurlarini-koruyun>). Kadının hakları korunmadığından şiddet sürekli olarak

artış göstermektedir. Toplumların ekonomik olarak kalkınması ve eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte ortadan kalkacağına inanılan şiddet sorununun çözümü için sivil toplum örgütlerine, kolluk görevlilerine ve insanlığa büyük sorumluluk düşmektedir. Fakat ekonomi veya eğitimdeki ilerlemeler bu sorunu ortadan kaldıramamakta, şiddetin sıklığını azaltmaktadır (Sharps ve ark., 2001)

1.2.2. Kadına Yönelik Şiddet Nedir?

Tarih boyunca hemen her toplumda görülen kadına yönelik fiziksel, psikolojik, ekonomik ya da cinsel şiddet, feminist hareketlerin artışıyla birlikte bir sorun olarak gündeme gelmeye başlamıştır. Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet rolleri ile ilişkilidir. Toplumsal cinsiyet, kadına ve erkeğe belli görevler ve karakterler vermektedir. Toplum, kadın ve erkekten farklı beklentiler içindedir. Toplum, kadına; erkeğe bağlı ve onun denetiminde yaşayan, erkeğe itaat eden ve yaptığı hatalar sonucunda erkek tarafından cezalandırılan bir rol verirken, erkeğe bağımsız karar verme ve denetleme yetkisi ve rolü vermektedir (Ünkap, 2009; Altınay ve Arat, 2007).

Tüm dünyada 1970'lerden önce kadına yönelik şiddet farkındalık sağlanmış bir konu değildir (Campbell,2007). Son yıllarda yapılan araştırmalar, şiddetin önüne geçilemeyen büyük bir sorun olduğunu gözler önüne sermektedir (Karal ve Aydemir, 2012; Eryılmaz, 2015). Ülkemizde yaşayan her üç kadından biri fiziksel şiddete, neredeyse her kadın da şiddetin diğer türlerine maruz kalmaktadır (Yörük, 2010). Kadınlar yakın ve geniş çevreden köken alan şiddete sürekli maruz kalmakta iken, yakın çevredeki sevdiklerinin uyguladığı şiddet nedeni ile daha yıkıcı ve travmatik etkilerinin mağduru olmaktadır. Kadına yönelik şiddet yaşam boyu meydana gelebilir. Kadınlar, anne karnından iş hayatına kadar süren geniş bir zaman diliminde pek çok farklı şiddet türüne maruz kalmaktadır. Kadın daha hamileyken dahi karnındaki çocuğun kız olması sebebiyle fiziksel şiddete maruz kalmakta, kız çocuğunun istenmemesi nedeniyle gebeliklerin sonlandırılması basamaklarında da şiddetin mağduru olmaktadır. Kız çocuğu dünyaya geldikten sonra da toplumsal baskı, erkeklere aile içinde

tanınan imkanlara sahip olamama, taciz, bekaret kontrolü, kız çocuklarına yönelik fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet, kız çocuklarının okutulmaması, beşik kertmesi, berdel, kızların hizmet etmeye zorlanması ve çocuk yaşta evlendirilmesi, evlilikte ekonomik baskı, sokakta uğranılan sözlü ve fiziksel tacizler, başlık parası ile bir mal gibi satılma, kız çocuklarının sünnet edilmesi, erkek çocuk doğurmaması halinde aşağılanma, fahişeliğe zorlanma, namus bahanesiyle öldürülme veya intihara zorlama gibi çeşitli şekillerde yaşamın her döneminde şiddet mağduru olmaktadır (Okyay G., 2007).

Şiddet hamilelik döneminde meydana geldiğinde hem anneye hem bebeğe zarar vermektedir. Hatta bebeğin ölümüne, erken doğmasına sebebiyet verebilmektedir (Öztürk, 2011). 2001 yılında Eskişehir’de birinci basamak sağlık kurumuna başvuran kadınlar arasında yapılan bir araştırmada hamilelik dönemi geçirmiş olan 154 kadının 110’u (%71,4) hamilelik döneminde fiziksel, psikolojik, sözel veya cinsel şiddet türlerinden en az birine maruz kaldığı bildirilmiştir (Ayrancı ve ark., 2002).

Şiddet; sözel, duygusal, ekonomik, sosyal ve fiziksel olarak gruplandırılmakta ve fiziksel şiddete maruz kalan kadınların daha önce diğer şiddet türlerine de maruz kaldıkları belirtilmektedir. Dünyada her yıl milyonlarca kadın çeşitli şiddet türlerine maruz kalmaktadır. Kadınlar, maruz kaldıkları şiddet neticesinde toplumdan uzaklaşmakta, kendi kabuğuna çekilmekte ve kendini yaşamdan ve sosyal çevrelerinden soyutlamaktadır. Bu baskı kadınları adeta yaşayan ölümlere çevirmektedir. Kadınlar gelenekler nedeniyle herhangi bir söz hakkına sahip olmamakta, kendilerini savunamamakta hatta maruz kaldıkları şiddet nedeniyle kendilerini küçük görüp, utanmakta ve haklarını arayamamaktadırlar (Campbell ve ark., 2002).

Şiddete maruz kalan kadınların haklarını arayamamasının başka bir sebebi de şiddet konusunda yeterli bilgiye sahip olmalarına imkân sağlanamamasıdır. TÜİK verilerine göre 2014 yılında ülkemizdeki kadın nüfusunun %6,4’ü okuma-yazma bilmemektedir. Kadın nüfusunun %20,4’ü ise sadece ilköğretim düzeyinde eğitime sahiptir (http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=0&KITAP_ID=5). Kadınların

çoğu şiddeti fiziksel olarak tanımlamaktadır. Buna bağlı olarak kadınlar şiddet türlerinden haberdar olmadıklarından, şiddete maruz kalsalar bile, şiddetin ortadan kaldırılması adına gerekli girişimlerde dahi bulunamamaktadırlar. Durum bir kısır döngü halinde devam ettiğinden, şiddete maruz kalmanın süresi ve etkisi de gittikçe artmaktadır. Kadınlar farkında olmasalar bile hayatları boyunca birçok defa şiddete maruz kalmaktadırlar (Efe ve Ayaz, 2010).

Kadına yönelik şiddet ve özellikle aile içinde kadına uygulanan şiddet kadınlara büyük zararlar vermekte olduğu gibi, toplumun sosyal ve ekonomik gelişmesine de zarar vermektedir. Atatürk'ün 1923 yılında söylediği “Bizim sosyal toplumumuzun başarısızlığının sebebi, kadınlarımıza karşı gösterdiğimiz ilgisizlikten ileri gelmektedir. Yaşamak demek faaliyet demektir. Bundan dolayı bir sosyal toplumun bir organı faaliyette bulunurken diğer bir organı işlemezse o sosyal toplum felçlidir.” sözü de kadına yönelik şiddetin toplum üzerindeki etkisine dikkat çekmektedir (<http://www.anadolu.eu/kadin/ata-kadin.html>).

1.2.3. Aile İçinde Kadına Yönelik Şiddet

Cinsiyete dayalı, kadın üzerinde baskı ve üstünlük kurmayı amaçlayan, tehdit, dayatma, kontrol içeren, psikolojik, cinsel, ekonomik, fiziksel zararlar sonuçlanan ve kadının insan haklarını ihlal eden, kadının akrabalık ya da duygusal ilişkisi bulunan kişi ya da kişilerce gerçekleştirilen her türlü eylem ya da eylem tehdidi kadına yönelik aile içi şiddettir (Eryılmaz, 2015). Aile içi şiddet evli veya aynı evde oturan şahıslar arasında olabileceği gibi, kadının boşandığı kocası, imam nikahlı eşi, nişanlısı ya da partneri tarafından da gerçekleştirilebilir (Gillispie ve ark, 2013).

Yapılan araştırmalara göre, aslında evlilikte eşler arasında meydana gelen şiddetin karşılıklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hatta çoğu durumda şiddet hareketinin kadınlar tarafından başlatılmakta, kadının mağdur olmasının sebebinin aradaki güç dengesizliğinden

kaynaklanmakta olduğu öne sürölmüştür. Kadınlar, eşleri ile yaşadıkları bir münakaşa sonucunda iki ya da üç kat daha fazla hasara uğramaktadır (Rozant, 2010).

Aile içinde kadına yönelik şiddet, çok sık gerçekleşmesine rağmen, toplumsal değer yargıları, devletin ve hukuk sisteminin konuya yaklaşımı ve yeterli imkânların sağlanamaması nedeniyle yakın zamana kadar özel hayatın mahremiyeti altında gizli kalmıştır. Toplumda yaygın inanış olan toplumsal cinsiyet, adaleti de etkilemiştir. 1926 yılında yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu'nda ırza geçme suçu “Kişilere Karşı İşlenen Suçlar” bölümünde değil, “Adab-ı Umumiye ve Nizam-ı Aile Aleyhine Cürümler” bölümünde değerlendirilerek, kadının bedensel bütünlüğü ve ruhsal durumuna karşı değil, toplum ahlakı ve aile düzenine karşı işlenen suçlar bölümünde değerlendirilmiş ve evlilik içi tecavüz de suç sayılmamıştır (Özer, 2012). Yeni Türk Ceza Kanunu'nda cinsel saldırı suçu “Kişilere Karşı İşlenen Suçlar” bölümünde madde 102'de tanımlanmıştır (TCK, 2004). Ancak 1980'lerden itibaren kadına yönelik şiddetin toplumsal bir sorun olduğu gerçeğı ile konu üzerinde durulmaya başlanmıştır (Öztürk , 2011 ve Ünkap, 2009).

1.2.4. Şiddetin Aşamaları

Aile içi şiddet üç aşamalı bir döngüden meydana gelmektedir (Yörük, 2010). Bu döngü, mağdurun şiddetin farkına varıp buna engel olmasına ya da şiddeti uygulayan kişinin şiddeti sonlandırmasına kadar kendini sürekli tekrarlar.

Şekil 1.1. Şiddetin Aşamaları

İlk aşama gerginliğin tırmanması aşamasıdır. Bu aşamada her iki taraf gergin durumdadır. Küçük konular dahi problem olmaya başlar. Her sorun öfkeyi artırır. Kişi, zamanla kızgınlığını kontrol edemediği yönünde sinyaller vermeye başlar. Mağdur, patlamayı engellemek için kendisini geri çekmeye başlar.

İkinci aşama şiddet aşamasıdır. Öfkenin kontrol edilemediği ve şiddetin meydana geldiği aşamadır. Şiddeti uygulayan kişi sözel, fiziksel ya da cinsel olarak mağdura saldırır. Bu aşamada mağdur kendisini korumaya çalışırken, bir yandan da karşısındakini sakinleştirmeye çalışır ve durumun ciddiyetini görmezden gelir. 3 aşama içerisinde en kısa süren aşamadır.

Son aşama olan balayı aşamasında; şiddet son bulduktan sonra şiddeti uygulayan daha yumuşak tavırlar sergilemeye başlamaktadır. Özür dileyerek affedilmek ister. Mağdurun evi terk etmesinden korkar ve bu durumun tekrar yaşanmayacağı yönünde vaatler verir. Ona hediyeler alarak isteklerini yerine getirerek ikna etmeye çalışır. Bazı durumlarda balayı aşaması yaşanmadan gerginliğin tırmanması aşamasına geçiş yapılabilmektedir (http://www.wrcnrv.org/helpingYou/dv_3phaseCycle.shtml).

1.2.5. Şiddet Mağduru Kadınlar

Her yaştan, her bölgeden, her meslekten pek çok kadın çeşitli şiddet türlerine maruz kalmaktadır. Fakat bazı kriterlere sahip kadınların daha çok şiddete maruz kaldığı yapılan araştırmalarda bildirilmiştir (Eryılmaz, 2015; Campbell ve ark., 2009). Bu kriterlerden bir tanesi eğitim düzeyidir (Efe ve Ayaz, 2010). Okur-yazar olmayan kadınların, lise ve üzeri eğitim görmüş kadınlara oranla daha çok şiddete maruz kaldıkları görülmüştür. Aslında her eğitim düzeyindeki kadın şiddete maruz kalmaktadır. Fakat şiddetin oranında değişkenlik gözlenmektedir. Bunun sebebi, eğitilmiş kadınların şiddetin farkına varma ve çözüm yolları bulma konusunda daha bilinçli davranmalarıdır. Dolayısıyla eğitim düzeyinin artması şiddete maruz kalma durumunu azaltan bir etkidir (Taylor ve Nabors, 2009).

Şiddeti etkileyen diğer bir faktör de sosyo-ekonomik düzeydir. Ekonomik özgürlüğe sahip olmayan kadınlar, şiddete maruz kalsalar dahi bu duruma müdahale edememektedirler. Ekonomik bağımlılığın verdiği özgüven eksikliği ile kendilerini, başta eşleri olmak üzere ailenin diğer erkeklerine muhtaç hissetmektedirler (Dixon ve ark., 2008). Ataerkil inanış ve davranışlar gösteren aile yapısı, ekonomik durum, kırsal alanda yaşama, genç yaşta evlilik kadına yönelik şiddet için risk faktörleri olarak tanımlanmıştır. Günümüzde medyada ailenin yapısındaki rollerin belirlenmesinde temel rol oynayan faktörlerden biridir (Marshall ve ark., 2010; Gillespie ve ark., 2013).

1.2.6. Şiddeti Uygulayanlar

Ailedeki ya da toplumdaki kargaşa, bireyler arasında saldırgan davranışların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Birey, her ne sebeple olursa olsun hoşnut olmadığı bir davranış ya da durum karşısında tepki olarak şiddete başvurmaktadır. Hatta bu kontrolsüz şiddet, saldırganlık boyutuna ulaşarak kişilerin yaralanmasına, hatta ölümüne sebebiyet verebilmektedir (<http://www.milliyet.com.tr/-levye-yle-olum--gundem-2063554/>). Bireyin

kısıtlanması ve engellenmesi, tepkisel olarak gösterilen şiddet davranışının bir başka sebebi olarak görülmektedir. Literatürde öfke ve saldırganlığın bir arada kullanıldığı görülmektedir (TDK, 2015). Öfke bir duyguyu, saldırganlık ise davranışı ifade etmek için kullanılmaktadır. Öfke duygusu ortaya çıktığı zaman, kimileri tepkilerini fiziksel veya psikolojik şiddet uygulayarak ifade ederken; kimileri de iletişim kurmayı veya geri çekilmeyi tercih etmektedirler. Dolayısıyla öfkelenen her insan saldırgan davranışlar sergilememektedir. Öfke anındaki kişilerin davranışlarını, içinde bulundukları ortam, yetiştiği toplum ve kişilik özellikleri etkilemektedir (Rozant, 2010).

Öfke, diğer duygular gibi son derece doğal, sağlıklı olarak ifade edilmesi gereken bir duygudur. Kontrol edilemeyen öfke, saldırgan ve yıkıcı davranışlara dönüşebilir. Aile içi şiddet olgularında sağlıklı ifade edilemeyen öfke duygusunun etkisi görülmektedir. Kişilerin öfke kontrolü konusunda eğitimi şiddet olaylarının azalması ile sonlanabilir (Soydan, 2003).

Şiddet uygulayan bireylerde genelde belli özellikler bulunur. Başta ekonomik sıkıntılar ve psikolojik sorunlar olmak üzere; hastalık, işsizlik, kötü alışkanlıklar şiddetin doğmasına sebebiyet verebilir. Fakat bunlar şiddetin meydana gelmesine sebep olan etkenler değildir. Bunlar, insanı psikolojik olarak zayıflatarak daha kolay sinirlenmesine, kendine hakim olmasına engel olan durumlardır. Şiddetin temeli, hâkimiyet kurma isteğidir. Buna temel olarak ise, kişinin yetiştiği ortamda bu davranışların gerçekleşmesi ve bu amaca ulaşmada şiddet hareketlerinin doğal kabul edilmesidir. (Faqir, 2001).

Kendisini kadından üstün gören ve bunu kadına kabul ettirmeye çalışan çoğu erkek şiddet uygular. Aynı durum kadınlar için de geçerlidir. Kendisini daha üstün gören ve bunu karşısındakine kabul ettirmeye çalışan kadın da, zayıf olana şiddet uygular. Dil, din, ırk, meslek, yaş grubu ayırt etmeksizin şiddet, üstünlük sağlama aracı olarak kullanılmaktadır (Campbell ve ark., 2009).

Suç eyleminden sorumlu kişilerin kişilik özellikleri suçlu profili olarak tanımlanmakta olup, pratikte adli bilimciler, sosyal bilimciler ve davranış bilimcilerden oluşan bir araştırmacı grubunun çalışma alanıdır (Cantürk ve Cantürk, 2004).

1.2.7. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri

Pek çok kadın, ailesinde veya sosyal çevresinde bulunan bir erkek ya da tanımadığı bir erkek tarafından şiddete uğramaktadır. Yapılan araştırmalar kadınların çoğunlukla eşleri ya da 1. derece akrabaları tarafından şiddete uğradığını göstermiştir. Yani kadının yakın çevresinden şiddete uğrama ihtimali daha yüksektir (Eryılmaz, 2015; Yegen, 2014 ve Yörük, 2010).

Erkeğin evde egemenliğini ilan ettiği durumlarda; kadının ev işleri ve çocuklarla yeterince ilgilenmemesi, yaptığı yemekleri erkeğin beğenmemesi ya da yemeklerin zamanında yapılmaması, cinsel ilişkiyi reddetme, kadının erkeğe arkadaşlarıyla geçirdiği zaman ve harcadığı para hakkında sorular sorması ve eşine sinirli cevap vermesi gibi durumlardan biri ya da birkaçıyla karşılaşılması durumunda kadın şiddete uğrayabilmektedir. Erkek egemen yapıyı benimsemiş olan kadınlar da sorunun kaynağı olarak kendisini görerek şiddeti kabullenmektedir (Öztürk, 2011).

Kadına yönelik şiddetin nedenleri bireysel, kültürel ve sosyal nedenlere bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Yaşanılan topluma ve o toplumun kültürel anlayışlarına göre şiddetin sebepleri değişkenlik göstermektedir. Ülkemizde erkek egemen anlayışın kabul görmesi, töre ve namus meseleleri, gelenek ve görenekler şiddetin meydana gelmesinde etkili faktörlerdir (Güngör, 2012). Kadına yönelik şiddeti biyolojik, psikolojik ve sosyal nedenler başlıkları altında inceleyebiliriz.

1.2.7.1. Biyolojik nedenler

Şiddete başvuran saldırgan grup incelendiği zaman çoğunlukla 30-40 yaş arasındaki erkeklerin şiddet uyguladığı bildirilmektedir (Bağlı, 2008; Eryılmaz, 2015). Şiddet üzerinde erkeklik hormonu (testosteron) ve yaşı getirdiği biyolojik değişimlerin etkili olduğu düşünülmektedir (Dinç ve Cantürk, 2014). Her ne kadar biyolojik etkenler söz konusu olsa da alkol ve uyuşturucu kullanımı ile birlikte şiddetin ortaya çıkma sıklığı daha da artmaktadır (Campbell, 2002).

Genetik faktörler, beyinde konjenital veya edinsel anomaliler, hormonlar ve toksinler şiddete eğilimi arttırabilmektedir. Gebelikte tüketilen alkol ve uyuşturucu maddeler bebeğin beyin gelişimine olumsuz yönde etki yapmaktadır. Kromozom fazlalığı, DNA polimorfizmi bireyde genetikte normal durumdan farklılaşmaya sebebiyet vererek, anormal davranışların ve şiddetin ortaya çıkmasına aracı olabilmektedir (Abay ve Tuğlu, 2003; Dinç ve Cantürk, 2014).

1.2.7.2. Psikolojik nedenler

Çocuklar için taklit etme önemli bir öğrenme sürecidir. Çocuklar ilk olarak ailelerini sonra da çevrelerini gözlemleyerek gördüklerini uygular ve kişilik gelişimlerini bu şekilde tamamlarlar (Güneş, 2015). Bu noktada eşine şiddet uygulayan baba figürü çocuğun geleceğini etkilemektedir. Evinde veya sosyal çevresinde, disiplin veya düzen sağlamaya çalışan erkeğin şiddete başvurduğunu gören çocuk, şiddeti bir sorun çözme aracı olarak öğrenmektedir. Özellikle küçük yaşlarda tanık olunan şiddet, olumsuz öğrenme deneyimi oluşturarak, bireyin ilerleyen yaşlarında doğal bir durum haline gelmektedir (Rozant, 2010).

Aynı zamanda şizofreni, paranoid şizofreni, bipolar bozukluk ve psikoz gibi bazı psikiyatrik hastalıklar ile anti sosyal kişilik bozukluğu ve zekâ gerilikleri de biyolojik nedenler arasında sayılabilir. Şiddet uygulayan kişilerin çoğunlukla ceza ehliyeti olmayan kişiler olduğu düşünülse de, yapılan araştırmalar sonucu şiddet uygulayan erkeklerin %93'ünün ceza ehliyetinin tam olduğu tespit edilmiştir. Zeka geriliği tanısı konulan olguların ceza ehliyeti yönünden değerlendirildiği bir çalışmada 182 mental retarde olgudan %12,6'sının yaralama ve darp, %10,4'ünün öldürme ve öldürmeye teşebbüs suçlarını işlediği bildirilmiştir (Cantürk ve ark., 2002).

On iki yaşını doldurmamış çocukların ceza sorumluluğu bulunmamaktadır. 12 yaşın bitiminden sonra; 15 yaşına kadar işlediği suçun “anlam ve sonuçlarını kavrayabilme”, 15-18 yaş arası “yaşına göre ceza ehliyeti”, 18 yaşın bitiminden itibaren de yaş gibi başka bir unsur olmadan ceza sorumluluğu olup olmadığı değerlendirilir. Ceza ehliyeti bir kişinin belirli bir tarihte işlemiş olduğu bir suç esnasında bu davranışı kendi iradesiyle, “şuur veya hareket serbestisini” tam olarak koruyarak meydana getirip getirmediği esasına dayanır. Yani kişinin işlediği suçtan dolayı kanun nezdinde sorumlu olup olmaması, onun bu hareketi yaparken mental sağlık ve mental olgunlaşma derecesinin ne düzeyde olduğuna bağlı olarak değerlendirildiğinden ceza ehliyetinin olup olmadığına karar verilmiş olur. Kanun koruyucu davranış sorumluluğunu kişinin akli dengesine göre tanımlamakta ve bunu cezai sorumluluk ehliyet kavramı ile açıklamaktadır. 15 yaşını bitirmiş ve 16 yaşından gün almış kişi suç esnasında herhangi bir akıl sağlığı veya zekâ geriliği göstermediği takdirde ceza ehliyetini haiz olduğu kabul edilmektedir. 18 yaşının bitimine kadar yaşına göre ceza ehliyeti kavramı kullanılmaktadır. 18 yaşının bitiminden sonra ise sadece ceza ehliyeti kavramı kullanılmaktadır. TCK madde 32’de “Akıl hastalığı nedeniyle, işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişiye ceza verilmez. Ancak, bu kişiler hakkında güvenlik tedbirine hükmolunur; birinci fıkrada yazılı derecede olmamakla birlikte işlediği fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği azalmış olan kişinin cezasında indirime gidilir.” şeklinde yer almaktadır (Biçer ve ark., 2010; Yılmaz, 2005). Orta ve ağır derecedeki zeka geriliklerinde, psikotik bozukluklarda, toksik madde bağımlılarının toksik maddenin yoksunluk devresi içinde işlenen suçlarda genel olarak cezai ehliyetin olmadığı yönünde karar verilir (Cantürk, 2011).

1.2.7.3. Toplumsal nedenler

Toplumda şiddetin bir sorun çözme yöntemi olarak kabul edilmesi, kadına yönelik şiddeti arttıran etkili bir faktördür. Kişinin şiddeti öğrenmesinde aile yaşantısının önemli bir yeri vardır. Çocuk yaşlardan başlayarak şiddetin bulunduğu ortamda yetişen bireyler, karşılaştığı problemlerin çözüm yollarını şiddette aramaktadırlar. Ayrıca yetiştiği toplumda şiddetin hoş görülmesi, caydırıcılığının olmaması ve etkili sonuç göstermesi bireylerin şiddet davranışlarını tekrarlamalarına sebep olmaktadır. Bir toplumsal hastalık olarak, şiddetin gelecek kuşaklara aktarılması ve toplum tarafından benimsenmesi de şiddetin toplumsal nedenlerindendir (Öztürk, 2011). Bununla birlikte kadına yönelik şiddetin nedenleri; yaşam sıkıntıları, güç ve kontrol sağlama, bağımlılık, iletişim ve çatışma çözme becerileri, şiddetin kanıksanması da (tepkisizlik) sebepler arasında sayılabilir (Yörük, 2010).

1.2.7.4. Yaşam sıkıntıları

Ekonomik bakımdan zayıf olan ailelerde kadına yönelik şiddet olayları daha sık görülebilmektedir. İsteklerin, hedeflerin karşılanamaması, paraya duyulan sürekli ihtiyaç insanda sıkıntı gerginlik ve gelecek kaygısı yaratmakta ve bu gerginlik şiddetle sonlanabilmektedir. Ekonomik durumu iyi olmayan ailelerde kadına yönelik şiddetle daha sık karşılaşmaktadır. (Türk Yılmaz, 2008).

1.2.7.5. Güç ve Kontrol Sağlama

Güçlünün güçsüz üzerinde kurmak istediği üstünlük ve denetim sağlama çabası karşımıza şiddet olarak çıkabilmektedir. Burada şiddet, kontrol sağlama maksadıyla bilinçli olarak çeşitli yöntemlerle sözel ya da fiziksel olarak karşımıza çıkmaktadır. Erkek, kadından

zayıf olduğu bir durum ile karşı karşıya kaldığı zaman kendisini üstün kılmak amacıyla şiddete başvurabilmektedir. Özellikle kadının ekonomik açıdan veya statü bakımından daha üstün olduğu durumlarda erkek şiddet uygulayabilmektedir (Taner ve Gökler, 2004).

1.2.7.6. Ekonomik Bağımlılık

Şiddete maruz kalan kadınların çoğu şiddeti uygulayan kişiye özellikle ekonomik açıdan bağımlıdır. Kişilerin arasında bu şekilde bir bağımlılığın bulunması, kadını devamlı olarak erkeğin isteklerini yerine getirmeye mecbur bırakmaktadır. Aile içi dayanışma ve akrabalarla olan samimiyetin artması ve güçlü sosyal ilişkiler şiddetin sıklığını azaltmaktadır (Can Gürkan ve Coşar, 2009).

1.2.7.7. İletişim ve Çatışma Çözme Becerileri

İnsanlar birbirleri arasındaki sorunları konuşarak çözmek yerine şiddete başvurarak çözmeyi tercih edebilmektedirler. Kişilerin, sorun çözme yöntemleri, insanlar arası ilişkiler, iletişim teknikleri gibi konularda bilgi eksikliklerinin bulunması, sorunlarını çözmekte şiddete başvurmalarına zemin oluşturmaktadır (Yörük, 2010; Gökçe, 2015).

1.2.7.8. Şiddetin Kanıksanması (Tepkisizlik)

Şiddete maruz kalan kadın, bir süre sonra şiddet karşısında tepkisizleşmektedir. 2003 yılında Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmasının 8000 kadın üzerinde yaptığı bir ankette; kadınların %40'ının kocalarının kendilerini dövmesini kabullenmekte olup, 15-19 yaş

aralığındaki genç kızların da %63'ünün evlilikte şiddeti doğal karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır (<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2003/data/turkce/bolum3.pdf>). Genç nüfusun dahi şiddeti doğal karşılaması kadına yönelik şiddetin engellenmesini daha da zorlaştırmaktadır (Öztürk, 2011).

1.2.7.9. Toplumsal Cinsiyet Roller

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesine göre; “Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” (https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf).

Her insan dünyaya kız ya da erkek cinsiyeti ile gelir ve kişinin cinsiyetini seçebilme şansı yoktur. Cinsiyet, kişilere belli ayrıcalıklar katmamakta ya da kişiyi kısıtlamamaktadır. Fakat bu kadar doğal bir durum toplumlar tarafından kabul görmemekte ve her bireye doğumdan itibaren bazı sorumluluklar yüklemektedir. “Kadın” cinsiyetini taşıyan bir bireyin itaat eden, hizmet eden, haksızlıklar karşısında susan bir role sahip olması beklenirken; “Erkek” cinsiyetini taşıyan bireyin hizmet edilen, itaat edilen ve kendini herkese karşı savunup güçlü olması gereken bir role sahip olması beklenmektedir (Alisbah Tuskan, 2013; Bener ve Günay, 2011 ve Zaidi ve ark., 2009)

Aile içerisinde daha çocuk yaşlarda başlayan cinsiyet ayrımcılığı, çalışma hayatında ve toplumsal yaşamda da kendisini göstermekte ve gelecek nesillere bu anlayış aktarılmaktadır. Ev ve misafir ortamında kadınlara erkeklerden ayrı bir yerde yemek yedirilmesi, kız çocuklarının erkeklerle hizmet ettirilmesi, kız çocuklarının eve kapatılarak

erkek çocuklarının serbest yetiştirilmesi anlayışı kadını ikinci plana atarak aile içi şiddete zemin hazırlamaktadır (Can, 2014). Toplumun temelinde bulunan ve bu anlayış içerisinde sürdürülen aile yaşantısı, toplumsal cinsiyet rollerini oluşturmakta ve şiddet anlayışının nesillere aktarılmasında önemli rol oynamaktadır.

“Kadının yüzünün karası, erkeğin elinin kınası”, “kızını dövmeyen dizini döver”, “kadının karnından sıpayı sırtından sopayı eksik etme”, “kız kocaya oğlan hocaya” gibi atasözleri ve ifadeler, kadına yönelik şiddetin toplum nazarında normalleşmesine katkı sağlamaktadır (Can, 2014).

Toplumsal cinsiyetin temelinde fiziksel yapı itibarıyla kadınların erkeklerden zayıf olması yatar. Kadınların sahip oldukları bu dezavantaj nedeni ile toplum, her iki cinse de kadınların erkeklerin egemenliği altında yaşamaları gerektiği bilinci aşılar. Kadına yönelik şiddet ve cinayet olaylarının kökeninde toplumsal cinsiyet rolleri yatmaktadır (Öztürk, 2011). Erkek egemen düzen bireysel düşünceleri de, hukuku da etkilemiştir. Kadınların çok uzun süre seçme ve seçilme hakkına, kanunlar önünde söz hakkına, eş seçme hakkına sahip olamaması bu duruma örnektir (Alisbah Tuskan, 2013).

1.3. Kadına Yönelik Şiddetin Türleri

Kadınlar hem aile içinde hem de dış çevrelerinde fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik şiddet türleriyle yaşamları boyunca karşı karşıya kalmaktadır. Bazı durumlarda şiddet türleri bir arada görülmektedir. Kadınların çoğu şiddeti fiziksel şiddet olarak algılamakta, fakat farkında olmasalar da fiziksel şiddetin dışındaki şiddet türleriyle de sürekli olarak karşılaşmaktadırlar (Öztürk, 2011).

1.3.1. Fiziksel şiddet

Fiziksel şiddet; korkutmak, caydırmak, sindirmek amacıyla kaba kuvvete başvurulmasıdır. Yetişkinler arasında en yaygın biçimde görülen şiddet türüdür (Okuy, 2007; Doğanavşargil ve Vahip, 2006).

Fiziksel şiddet, aletli veya aletsiz şekilde uygulanabilmektedir. Herhangi bir künt cismin kadına fırlatılması, vurulması, ellerinin ayaklarının kesilmesi, kezzap ya da kaynar su atılması aletli saldırılar iken; yumruk atılması, tokat atılması, saçının çekilmesi aletsiz şiddettir. Fiziksel şiddete maruz kalan kadınların çoğu, diğer şiddet türlerine de maruz kalmaktadır. Fakat kadınlar sözel, ekonomik ya da duygusal baskıyı şiddet olarak algılamadıklarından, gerek fiziksel gerekse diğer şiddet türlerinin önüne geçilememektedir (Yaman Efe ve Ayaz S, 2010).

Psikiyatri polikliniğine ilk kez başvuruda bulunan 100 evli kadın hasta üzerinden yapılan bir araştırmada; kadınların %21'inin yalnızca çocukluğunda, %20'sinin yalnızca evliliğinde, %42'sinin hem çocukluğunda hem evliliğinde fiziksel şiddet gördüğü, %17'sinin ise hiç fiziksel şiddet görmediği sonucuna ulaşılmıştır (Çağlayandereli ve Kocacık, 2009).

Fiziksel şiddet, cinayetle sonlanabilen şiddet türüdür. Başta töre veya namus bahanesi olmak üzere, kadının geç saatte eve gelmesi, giydiği kıyafetler ya da konuştuğu kişiler sebebiyle maruz kaldığı fiziksel şiddet, kendisini koruyacak yeterli güce sahip olmaması sebebiyle ya fiziksel olarak zarar görmesiyle ya da hayatını kaybetmesiyle neticelenmektedir (Cokknides ve ark., 1999).

1.3.2. Duygusal Şiddet

Son yıllarda uzmanlar tarafından sıkça tartışılarak üzerinde durulan şiddet türüdür. Kadında şiddete uğradığına dair bedensel olarak bir işaret bırakmamakta, fakat ruhsal olarak büyük zararlar vermektedir. Aynı zamanda kadının kendisini geliştirmesine, kendisini topluma kanıtlamasına büyük bir engel teşkil etmektedir. Duygusal şiddet, kadının kendisini güçsüz ve değersiz hissetmesine sebep olmaktadır. Kadının beklediği sevgi, merhamet, ilgi gibi duygusal ihtiyaçlarının karşılanmaması, küçümsenmesi, kişisel değerlerine saygı gösterilmemesi, aşağılanması, inançlarının aksi yönünde davranmasına zorlanması, değer verip saygı gösterdiği kişilere ya da durumlara hakaret edilmesi, sevdiği insanlarla ya da aile bireyleriyle görüşmelerinin kısıtlanması, bulunduğu ortamdan kovulması, kadının çocuklarından uzaklaştırılması ya da tehdit aracı olarak çocuklarının kullanılması, sürekli olarak hakaret edilmesi, hor görülmesi kadına uygulanan duygusal şiddet türlerinin bir kısmıdır (Dişsiz ve Şahin, 2008).

Kadını yıpratın bu şiddet, aynı zamanda kadının çocuklarını ve ailesini de etkilemektedir. 2005 yılında Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından dünya genelinde yapılan bir araştırmada; şiddet türleri arasında en zararlısının duygusal şiddet olduğu sonucuna ulaşılmıştır (WHO, 2005). 2009 yılında tamamlanan Aile İçi Şiddet Araştırması'nda ise kadınların %44'ünün duygusal şiddete maruz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır (<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2008-AnaRapor.pdf>).

Duygusal şiddet; “sözel şiddet” olarak da tanımlanmaktadır. Kötü sözlerin, hakaretlerin kadınları üzme, eleştirme, baskı altına alma, üstünlük taslama amacıyla kullanılmasıdır. Sıklıkla karşılaşılan bir şiddet türü olan sözel şiddet, kadının kişiliğine, dış görünüşüne, değerlerine yapılan hakaretleri ve aşağılamaları kapsamakta, dolayısıyla kadının kendisine olan özgüvenini yitirmesine sebep olmaktadır (<https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1140m.htm>).

Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı tarafından Türkiye genelinde yapılan bir araştırmaya göre kadınların %53,6'sının devamlı olarak sözel şiddete, üniversite mezunu kadınların %23'ünün fiziksel ve sözel şiddete maruz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır (<https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1140m.htm>).

1.3.3. Cinsel Şiddet

Yaşın küçük olması, akıl sağlığının yerinde olmaması sebebiyle rızası kabul görmeyen veya kişinin rızası dışında; güç üstünlüğünü kullanarak, tehdit, korku ve hile gibi zorlamalarla kişinin cinsel nitelikli davranışlara maruz kalması cinsel şiddet olarak tanımlanmaktadır. Kadının fuhuşa zorlanması, zorla cinsel ilişkiye girmek, kişiye cinsel eşya muamelesi yapmak cinsel şiddet ile ortaya çıkan davranışlardan bazılarıdır (Cantürk ve Cantürk, 2006). Cinsel suçlar, cinsel içerikli her türlü eylem ve davranıştan vajinal veya anal penetrasyona kadar geniş bir yelpazededir. Cinsel suçlar günümüzde internet üzerinden bilişim yolu kullanılarak da gerçekleştirilmektedir (Tuğ ve Cantürk, 2012). Cinsel şiddete uğrayan kadın, aynı zamanda duygusal ve fiziksel şiddete de maruz kalmaktadır. Duygusal olarak kendini güçsüz, tehdit altında, mutsuz ve korkmuş hissetmektedir (Bayraktar ve Düzel, 2005; Cantürk ve Cantürk, 2006; Cantürk ve Koç, 2010).

Cinsel şiddetin meydana gelmesi için kadının vücut bütünlüğünün bozulmasına gerek yoktur. Kadının çocuk doğurmaya veya kürtaja zorlanması, küçük kızların yaşlı erkeklerle evlendirilmesi, kadının istemediği bir kişiyle zorla evlendirilmesi de cinsel şiddet kapsamında yer almaktadır. Cinsel saldırı sonucunda kadın bazı sağlık sorunlarıyla da karşılaşabilmektedir. Özellikle çocuk yaşta evliliğe zorlanan kız çocuklarının gebe kalması ve doğum yapması hem annenin hem de bebeğin ruh ve beden sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir (Şen ve Kavlak, 2011).

2009 yılında Türkiye genelinde yapılan bir araştırmada evli olan kadınların %9,1'inin tecavüze uğradığı, %11,4'ünün istemediği halde korktuğu için partneri ile cinsel ilişkiye girdiği sonucuna ulaşılmıştır (<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2008-AnaRapor.pdf>).

Kadınlar için yaşadıkları cinsel şiddeti açıklamak diğer şiddet türlerine göre daha zordur. Özellikle kocası tarafından cinsel şiddete uğramış olan kadın, olayı çoğunlukla gizli tutmaktadır. Kadın tarafından bu durum ailenin mahremiyeti olarak değerlendirilip, bunu ifşa etmenin ayıp olduğu düşünülmektedir. Genellikle gizli kalan cinsel şiddet, çözüm bulma konusundaki çabaları olumsuz etkilemektedir (Öztürk, 2011).

1.3.4. Ekonomik Şiddet

Gelir kaynaklarının kadına karşı kullanılmasıdır. Ekonomik şiddet türünün içerisinde; kadının çalıştırılmaması, kariyerini ilerletmesine engel olunması, kadına ihtiyacı olan maddi desteğin sağlanmaması, evin ihtiyaçlarının kadına yüklenmesi, zorla çalıştırılması ve kadının kazandığı paraya el konulması bulunmaktadır. Bu gibi durumlarla karşı karşıya kalan kadın, ekonomik özgürlüğe sahip olmadığından, yaşamı boyunca kocasına muhtaç kalmakta ve ilişkisini bu ekseninde devam ettirmek zorunda kalmaktadır (Yörük, 2010).

2008 yılında Türkiye genelinde yapılan bir araştırmanın sonucuna göre kadınların %23'ünün eşi ya da birlikte olduğu erkek tarafından çalışmasına engel olunduğu ya da işten ayrılmasına sebebiyet verildiği ortaya çıkmıştır (<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2008-AnaRapor.pdf>).

1.4. Cinayet

Şiddetin en uç noktası olan cinayet, kişiye yönelik en ağır suçlardan biridir ve bir kişinin başkasına yönelik yaralama ya da öldürme amacı ile yaptığı ve sonucunda ölümün meydana geldiği olayları kapsar (Rozant R, 2010). Türk Dil Kurumu'na göre cinayet “adam öldürme, adam öldürme derecesinde ağır bir suç” tur (Türk Dil Kurumu, 2015). Bireyin doğumu ile başlayıp, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemleri sonrasında doğal sebeplerden ya da bu süreç içerisinde meydana gelen beklenmedik durumlar neticesinde yaşamın sonlanmasıdır (<http://www.adlitip.org/tag/olum/>).

Kişiler şuurlu, şuursuz ve bu iki durumun arasındaki bütün hallerde adam öldürme eylemi gerçekleştirebilirler. İçgüdüsel olarak, bir anlık öfkeyle ya da tasarlayarak işlenen, çeşitli araç ve planlarla adam öldürme eylemi, antisosyal davranışların uç noktasıdır. Patolojik nitelikteki öldürmeler; kişinin, iradesinin yenik düşmesi ile öldürme planı olmaksızın anlık ve içgüdüsel olarak gerçekleştirdiği cinayetlerdir. Adam öldürme fiillerinin sebebi kıskançlık, kin, tutku gibi duygusal nedenler olabileceği gibi, kişisel çıkarlar da olabilmektedir. Bu eylemlerin kişideki, ruhsal açıdan karışık ve anlaşılması güç olan bazı istekleri sonucunda meydana geldiği düşünülmektedir (Kolburan, 1998).

Türk Ceza Kanununun 81. maddesinde hayata karşı işlenen suçlar başlığı altında toplanan kasten öldürme suçu; “Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.” şeklinde tanımlanmıştır (TCK, 2004).

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 82. maddesine göre; “Kasten öldürme suçunun;

- a) Tasarlayarak,
- b) Canavarca hisle veya eziyet çektirerek,

- c) Yangın, su baskını, tahrip, batırma veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle,
- d) Üstsoy veya altsoydan birine ya da eş veya kardeşe karşı,
- e) Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
- f) Gebe olduğu bilinen kadına karşı,
- g) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,
- h) Bir suç gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak veya işlenmesini kolaylaştırmak ya da yakalanmamak amacıyla,
- i) (Ek: 29/6/2005 – 5377/9 md.) Bir suç işleyememekten dolayı duyduğu infialle,
- j) Kan gütme saikiyle,
- k) Töre saikiyle,

işlenmesi halinde, kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.” şeklinde düzenlenmiştir (TCK, 2004).

Taksirle adam öldürme suçu ise 85-(1) maddesinde; “Taksirle bir insanın ölümüne neden olan kişi, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” şeklinde düzenlenmiştir (TCK, 2004).

1.4.1. Kadın Cinayetleri

Kadın ve erkeğe, doğdukları andan itibaren aktarılan cinsiyet rolleri neticesinde bireyler belli toplumsal kurallar ve düşünce sistemleri altında kişilik gelişimlerini tamamlamaktadırlar. Her toplumda yerleşmiş bir kadın ve erkek görüşü oluşmakta ve bireylerin de belirlenen kurallar çerçevesinde yaşamlarını sürdürmeleri beklenmektedir. Kadın cinayeti kavramı, toplumda kadına ve erkeğe benimsetilen toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle

meydana gelen cinayetleri ifade etmek amacıyla kullanılır ve maktulün kadın olduğu her cinayet için geçerli değildir. (<http://www.turksam.org/tr/makale-detay/71-toplumsal-ortak-sorunu-kadin-cinayetleri>).

Femisit; bir kadının, kadın olması nedeniyle kasten öldürülmesidir. Cinayet kadına yönelik şiddetin en ağır formudur (Sharps, 2001). Femisit aktivitelerin ve kadın cinayetleri üzerinde yapılan akademik çalışmaların neticesinde kadına yönelik şiddet ve cinayet olayları gündemde günden güne daha fazla yer tutmaya başlamıştır. Her yıl binlerce kadın çeşitli sebeple öldürülmektedir. Kadına yönelik şiddetin en ağır formu olan cinayet, kimi zaman namus, kimi zaman kıskançlık, kimi zaman da töre bahanesi ile meydana gelmektedir (Bayrak, 2010; Rozant, 2010).

Ataerkil toplumlarda kadının yaşam yeri ev ile sınırlandırılarak namusunu koruması beklenir. Kadının namusunun sorumlusu ise erkektir. Eğer kadın namus kavramına aykırı bir tavır sergilerse ve erkek sorumlu olduğu kadının namusunu koruyamazsa, kadın bu durum sebebi ile cezalandırılır (Akkoç, 2007).

Kadın cinayetleri, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de son yıllarda hızla artış göstermektedir (<http://anitsayac.com/?year=2014>). Neredeyse her gün basında kadın cinayeti haberleri ile karşılaşmaktadır. Literatürde kadın cinayetleri çoğunlukla namus cinayetleri adı altında işlenmektedir. Namus cinayetleri, ülkemizde ve tüm dünyada kültür, dini inanışlar ve gelenekler neticesinde meydana gelen bir durumdur. Aslında temelinde toplumun ataerkil yapısından kaynaklanan erkek egemenliği ve kadını kontrol altına alma isteği yatmaktadır. Modern toplumlarda kadın-erkek eşitliği savunulsa da toplumsal cinsiyet eşitliğinde önemli bir engeldir. (Yegen, 2014).

1.4.1.1. Namus Cinayetleri

Türkiye’de ve dünyada her geçen gün şiddet vakalarında artış gözlenmektedir. Agresyonun, bireylerin günlük yaşantılarına hakim olduğu kişilerde şiddet, bireyin kendisini ispat etmesinde, topluma kendini kabul ettirmesinde araç haline gelmektedir. Bireylerin şiddete eğilimleri sonradan kazanılan bir davranış değildir. İçinde büyüdüğü aile ortamı ve toplum tarafından desteklenmektedir. Toplum tarafından desteklenen şiddetin en ağır formlarından biri namus cinayetleridir. Namus suçları çoğunlukla aile içerisinde, aile üyelerine karşı gerçekleştirilen ve toplum tarafından kabul görmüş suçlardır (Çakır, 2004).

Namus sözlük anlamıyla “bir toplum içinde ahlak kurallarına ve toplumsal değerlere bağlılık, iffet” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2015). Namus cinayetleri toplum tarafından desteklenmesinden dolayı, toplumdaki saygınlığın korunması amacıyla işlenmektedir. Toplumun kültürel değerlerine uygunluk sağlamak, toplumda saygı gören ve aşağılanmayan bir yer edinmek amacı taşımaktadır. Namus saikiyle işlenen suçlarda failin cinsiyeti hakkında kesin hüküm verilemese de, bu suç daha çok erkekler tarafından işlenmektedir (Çakır, 2004). Çünkü toplumda namusun korunması görevi erkeğe adanmaktadır.

Namus suçları genellikle; aile içinde, aile üyelerine karşı gerçekleştirilen, toplumun büyük kısmının kabul ettiği ve adeta desteklediği bir şiddet biçimidir (Çakır, 2004). Namus cinayeti mağdurları, toplumun gelenek ve göreneklerine ters davrandığı ve ailenin namusuna leke sürdüğüne inanılan kadınlardır. Namus, kadının sahip olması gereken ahlaki değerleri belirleyen ve hayatları boyunca korumak zorunda oldukları bir kavramdır. Aynı zamanda kadın kendi namusunu korumak zorunda olduğu gibi etrafındaki kadınların namusundan da sorumlu olup, onların namusunu da korumak zorundadır. Bekar kızların bekareti, evli kadınların ise eşlerine bağlılıkları namus kavramını oluşturur. Hatta bir kadın boşandıktan sonra dahi eski eşine namus bakımından bağlı görülmektedir. Dolayısıyla evlilik sona ermiş olsa dahi, eski koca eşine namusu hakkında hesap sorabilmekte ve onu cezalandırabilmektedir (Ünkap, 2009).

Namus cinayeti, bir kadının (yaşı, medeni durumu, eğitim düzeyi, vs. ayrımı gözetilmeksizin) içerisinde yaşadığı ailenin ahlak ve onuruna ters düşen bir hareket yaptığı takdirde aileye mensup olan bir erkek tarafından tasarlanarak öldürülmesidir. Bu kavram ülkemizde daha çok Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerine ait gibi görünse de namus cinayetleri zaman ve mekân gözetmeksizin ülkenin hemen her köşesinde meydana gelebilmektedir

(http://www.tihk.gov.tr/www/files/tore_namus_cinayetleri_raporu_06_08_2008.pdf).

Namus cinayetlerinin ortak özelliği, erkeğin kadının bedeni ve hayatı üzerinde hak sahibi olması, kadını cezalandırma yetkisinin erkekte bulunması, kadının öldürülmesi neticesinde erkeğin namusunun temizleneceği inancı, namusun temizlenmesi sonucunda da ailenin toplumda hak ettiği yeri tekrar kazanacağı düşünceleridir (Bayrak, 2010).

Dünya genelinde her yıl binlerce kadın, ailenin erkek bireyleri tarafından namus gerekçesiyle öldürülmektedir. Bu sebep, kadının tek başına evden dışarı çıkması, alışverişe gitmesi, bir erkekle konuşması, flört etmesi, tecavüze uğraması, boşanmak istemesi olabilmektedir. Namus sebebiyle işlenen cinayetler, tüm dünyada erkek egemenliğinin bulunduğu toplumlarda daha fazla olmak üzere, kadına yönelik şiddetin uç noktalarından bir tanesidir ve toplumun gelişmişlik düzeyi, yönetim şekli, dini inancı fark etmeksizin meydana gelmektedir. Cinsiyet rolleri sebebiyle meydana gelen bu cinayetler, kadının bedeni üzerinde denetim kurma yöntemidir ve kadınların (tüm insanların sahip olduğu gibi) doğuştan sahip olduğu temel haklarına karşı işlenen suçlardandır (Ünkap, 2009).

1.4.1.2. Töre Cinayetleri

Töre sözlük anlamıyla “Bir toplulukta benimsenmiş, yerleşmiş davranış ve yaşama biçimlerinin, kuralların, görenek ve geleneklerin, ortaklaşa alışkanlıkların, tutulan yolların bütünü anlamına gelmektedir (TDK, 2015; Püsküllüoğlu, 2012).

Namus ve töre cinayetleri çoğunlukla aynı anlama sahiplermiş gibi değerlendirilseler de, aslında birbirlerinden farklı kavramlardır. Töre cinayetleri daha geniş kapsamlıdır ve namus cinayetlerini de içerisinde barındırır. Namus cinayetleri kadın ve erkek arasındaki güç savaşı sebebiyle meydana gelirken, töre cinayetleri toplumun yapısından kaynaklanmaktadır (Ünkap, 2009). Dolayısıyla bu iki kavram birbirinden ayrı olarak değişim göstermekte ve her biri için alınacak tedbirler birbirinden farklı olmaktadır. Toplum düzenindeki değişim ile birlikte töre cinayetlerinde azalma olsa dahi kadın-erkek arasındaki güç çatışmasından kaynaklı olarak, namus cinayetlerinde bir azalma olmayacaktır. Töre cinayetleri belli bölgelerde belli şekillerde meydana gelirken, namus cinayetleri her an her yerde gerçekleşebilir. Töreye bağlı kuralların bulunmadığı alanlarda namus cinayeti sebebiyle pek çok kadın hayatını kaybetmektedir (Akkoç, 2007). Töre cinayetlerine daha sıklıkla müslüman akdeniz ülkelerinde rastlanmaktadır. Töre, ataerkil aile düzeninde kuralları belirleyici rol oynamaktadır (Kulczycki ve Windle, 2011; Yılmaz, 2012).

Mehmet Faraç'ın "Töre Kıskaçında Kadın" adlı kitabında; Şanlıurfa'nın kenar mahallesinde yaşayan Hacer'in, bir radyo kanalında çalışan Gülsüm adlı arkadaşının kendisine istek şarkılar çalmasından etkilenecek samimiyetini giderek arttırdığı, arkadaşının yaşam tarzından etkilenecek kendi yöresel kıyafetlerini evin yakınında bulunan kuyuya atarak intihar izlenimi verdiği, arkadaşı Gülsüm'ün yanına kaçtığı, kıyafetleri bulan ailenin polise haber verdiği, polisin araştırmaları sonucu Hacer'in, arkadaşı Gülsüm'ün yanında olduğu tespit edildiği ve ailesine teslim edildiği, bu durumun aile namusuna leke getirdiği düşüncesinde olan aile fertlerinin bir meclis toplayarak, aile namusunun temizlenmesi için Hacer'in öldürülmesine karar verdikleri, Hacer'in en küçük kardeşi Muhammed tarafından silahla vurularak öldürüldüğü anlatılmaktadır (Faraç, 2002). Kitabında bu örneğe yer veren Faraç, töre ve namus cinayetlerini kamunun gözleri önüne sermiştir.

Töre, insanların yaşayışlarını düzenleyen, o toplumdaki kişilerin edindiği alışkanlıklar ve ahlak biçimi, davranışları düzenleyen yazılı olmayan hukuk kurallarıdır. Bu nedenle töre sadece davranış kalıplarını belirlemez, kurallara uyulmadığında cezai yaptırımlar da uygular (TBMM, 2006; Hançerlioğlu, 1996). Bu yaptırımlardan en önemlisi cinayet olup töre saiki ile namus cinayeti; üzerinde hak sahibi olduğuna inanılan aile üyesi bir kadının, karşı

cinsle yaşadığı bir olay veya ilişkinin gelenek veya töreye aykırı olması, namusun kirlenmesi nedeniyle o kadının ve/veya ilişkiyi yaşadığı erkeğin aile meclisi kararı ile öldürülmesi şeklinde tanımlanır (<http://www.turkhukuksitesi.com/showthread.php?t=8905>; Bağlı, 2008). İşlenen cinayet ile kirlenen-lekelenen namusun temizlendiğine inanılır (Bağlı, 2008). Aksi halde aile üyeleri toplumdan dışlanmakta; korkaklık, beceriksizlik, onursuzlukla suçlanmaktadır (Efe, 2011). Töre; bir kadının evlenmeden hiç kimse ile cinsel ilişkide bulunmamasını, evlendikten sonra da eşine sadık kalmasını emreder. Töre saiki ile işlenen cinayetlerde sebepler genellikle kadının ailesinin rızası dışında biriyle duygusal bir ilişkiye girmesi, sevdalanması, gayri meşru çocuk doğurması, kadının kocasını terk edip başkasıyla kaçması, bekar bir kızın evlilik öncesi hamile kalması gibi nedenlerdir (Tezcan, 2003, İnce, 2009). Töre cinayetlerine daha çok Akdeniz ülkelerinde, Ortadoğu’da, Kuzey Afrika’da ve Müslüman ülkelerde rastlanmaktadır (Yılmaz, 2012; Kulczycki, 2011).

TCK’nın 82/1-k maddesinde kasten öldürme eyleminin töre saikiyle işlenmesi nitelikli hallerden sayılmış ve suçu işleyen şahsın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılması öngörülmüştür (TCK, 2004). Bu maddede yer alan hükümde töre kavramı hakkında bir açıklama yapılmamış, suçun oluşumuna dair herhangi bir unsur veya şarta yer verilmemiştir. Bununla birlikte Yargıtay suçun töre saiki ile işlendiğinin kabul edilebilmesi için cinayetin işlenmesinde aile meclisi kararı alınmış olmasını gerekli kılar (<http://www.turkhukuksitesi.com/showthread.php?t=30882>).

TCK’nın 82/1-k madde gerekçesi “Töre saikiyle öldürme hâlinde ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmedilecektir. Ancak, bu hükmün uygulanabilmesi için, somut olayda haksız tahrikin koşullarının bulunmaması gerekir.” şeklinde düzenlenmiştir (Açıkgöz, 2005).

1.5. Kadına Yönelik Şiddet İle İlgili Yapılan Çalışmalar ve Hukuki Boyut

1.5.1. Aile Mahkemeleri

Kadına yönelik şiddet vakalarının her geçen gün kamuoyunda sıklıkla yer alması neticesinde, mağdurları destekleme politikalarına hukuksal olarak daha fazla önem verilmeye başlanmıştır. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda yetersiz olduğu düşünülen yasalarda köklü değişikliklere gidilmiş ve bu konuda toplumu bilinçlendirme kapsamında çalışmalar yapılmıştır (Sarı, 2010).

Geçmişten günümüze aile, toplumun temel ve büyük öneme sahip birimidir. Devletin varlığını sürdürebilmesi, toplumdaki bireylerin huzurlu yaşamaları aile kurumunun sağlam temeller üzerine kurulması ile sağlanmaktadır. Devlet, toplum düzenini sağlayabilmek adına, aileyi hem sosyal ve ekonomik alanda hem de hukuki alanda koruma sorumluluğuna sahiptir (<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/281/2567.pdf>). Anayasanın 41. maddesinde aile kavramı, “Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar.” şeklinde düzenlenmiştir (https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf).

Mahkemelerin ağır iş yükleri, aile hukuku kapsamına giren davaların sayıca artması ve davalar üzerinde dikkatli çalışma zamanının yaratılamamasından, Yeni Türk Medeni Kanunu ile Aile Mahkemeleri fikri gündeme gelmiştir. Anayasa’nın 41. Maddesinin de getirdiği sorumluluk ile 09.01.2003 tarih ve 4787 sayılı Aile Mahkemeleri Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun gereğince, sadece aile yapısı içerisinde meydana gelen suçları incelemesi amacıyla bir kurul kurulmuştur (Sarı, 2010). Kurulda hâkimin yanı sıra psikolog ve pedagog gibi uzmanlar da görevlendirilmiştir (Arslan, 2010).

1.5.2. 2006/17 Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler Genelgesi

Kadınların ve çocukların maruz kaldığı şiddetin en ağır biçimi olan töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi amacıyla 2006/17 sayılı başbakanlık genelgesi ile bazı tedbirler alınmaya çalışılmıştır. Yapılan çözüm önerileri neticesinde kadınlar ile erkekler arasında adil olmayan ekonomik eşitsizlik kaldırılarak, kadınlara istihdam sağlamak ya da iş kurmak için kredi vermek amaçlanmıştır. Böylece kadınlar ekonomik anlamda özgürlüğünü kazanarak başka bir insana bağımlı yaşamak zorunda kalmayacaktır. Aynı zamanda iş yerlerinde cinsiyete dayalı ayrımcılığın olmaması için gerektiği takdirde kadınlara pozitif ayrımcılık yapılabileceği vurgulanmıştır.

Eğitim hayatına başladıktan sonra çeşitli sebeple eğitimlerine devam edemeyen kadınlara, kaldıkları yerden devam etme imkânı sağlanmıştır. Medyada yer alan spot filmler, halka açık alanlarda dağıtılan açıklayıcı broşürler, afişler ile kadınların sahip oldukları haklar hakkında bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Broşürler, özellikle erkek kalabalığının fazla olduğu yerlerde (kahvehane, askerlik eğitimi, vs.) dağıtılarak zihniyet dönüşümüne katkı sağlaması amaçlanmıştır. Kadının ihtiyaç duyduğu anda acil telefon hatlarına kolaylıkla ulaşabilmesi amacıyla telefon kulübelerinin sayısı arttırılarak sokak ve parkların aydınlatmaları çoğaltılmıştır. Yapılan bu değişiklikler kadına yönelik şiddete karşı alınan “Koruyucu ve Önleyici Tedbirler” altında sunulmaktadır.

Hizmet kurumları bünyesinde de yapılan pek çok yenilik bulunmaktadır. TBMM bünyesinde “Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu” oluşturulmuştur. Kadınlar ihtiyaçlarına göre destek görerek; kimisine “Kadın Destek Fonu” ile ekonomik destek sağlanarak iş imkânı sağlanacak, kimisine de Avrupa Birliği standartlarına uygun olarak hazırlanan sığınma evlerinde kalacak yer imkânı sağlanacaktır. Ülkemizde okur-yazarlık düzeyinde zaman içerisinde artışlar gözlenmesine rağmen, hala ülkenin ekonomik açıdan geri kalmış, geleneksel değerlerin hakim olduğu bölgelerde kız çocukları okula gönderilmemektedir. Bu

durumun önüne geçebilmek amacıyla kız yatılı ilköğretim ve ortaöğretim bölge okulları açılarak zaman içerisinde yaygınlaştırılacaktır.

Toplumdaki kadın-erkek eşitliğine aykırı politikalar, yasal düzenlemeler ve uygulamalar kaldırılarak, kadın ve erkek arasında eşitlik sağlanıncaya kadar, kadına pozitif ayrımcılık tanınacaktır. Kadınlara yönelik her türlü şiddet eyleminin önlenmesi bir devlet politikası olarak kabul edilecektir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde “Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” kurulacaktır. “Alo Şiddet Hattı” ile şiddete uğrayan kadın, eğitimli personel tarafından 24 saat destek alabilecektir. Yapılan düzenlemeler sadece kadını kapsamamakta, şiddeti uygulayan kişiye de rehabilitasyon imkanı yaratmaktadır (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/07/20060704-12.htm>).

Genelgenin yayınlanmasından itibaren toplumsal farkındalık düzeyinde artış meydana gelmiş fakat yeterli olmamıştır. Olumlu gelişmelerin artması amacıyla, daha kapsamlı projeler üretilerek araştırmaların sürdürülmesi gerekmektedir (Tatlıoğlu, 2014).

1.5.3. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

6284 sayılı kanunun 1. maddesi; “ Bu kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.” şeklinde düzenlenmiştir.

6284 sayılı kanunun 4. maddesi; “Kişinin, şiddete uğraması veya şiddete uğrama tehlikesi altında bulunması halinde herkes durumu yazılı, sözlü veya başka bir suretle ilgili makam ve mercilere ihbar edebilir. Şiddet veya şiddete uğrama tehlikesinden haberdar olan

kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ise durumu derhal, şikâyet mercilerine bildirmek zorundadır.” şeklinde düzenlenmiştir.

6284 sayılı kanunun 30. maddesi; “Tedbir kararları en çabuk ve en kolay ulaşılabilecek yer hâkiminden, mülkî amirden ya da kolluktan talep edilebilir. Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz. Önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilir. Kararın verilmesi, kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez.” şeklinde düzenlenmiştir (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120320-16.htm>).

Kanun; şiddeti evlilik temelli birlikteliklerde değil, toplum düzeyinde çözmeyi amaçlamaktadır. Kadını, kadın olduğu için koruyarak cinsiyete dayalı şiddeti önlemek amacıyla özel tedbirler alınmıştır. 6284 sayılı kanundan yararlanmak isteyen kişi, şiddet durumunu ispatlamak zorunda değildir. Aynı evde yaşama zorunluluğu da bulunmamaktadır. Yani eşinden boşanmış olsa da, evlilik bağının bulunmadığı bir kişi tarafından şiddete maruz kalsa da bu kanun hükümlerinden faydalanabilmektedir. Kanunun uygulanma koşulları sadece fiziksel şiddeti değil, şiddetin her türünü kapsamaktadır (Özdemir, 2013).

1.5.4. İstanbul Sözleşmesi

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, özellikle ev içi şiddeti kapsamakla birlikte, kadına yönelik şiddet ile ilgili yaptırım gücü olan ilk belgedir. Bu anlaşma Türkiye tarafından 2011 yılında İstanbul’da imzalandığından İstanbul Sözleşmesi adıyla anılmaktadır (<http://www.kadincalismalari.org.tr/uluslararasi-mevzuat/istanbul-sozlesmesi/>).

İstanbul Sözleşmesi, şiddet türlerinden herhangi birine maruz kalan kadını korumak için, sözleşmeyi imzalayan ülkelere yaptırım gücü sağlayarak yasal önlem alma gerekliliği getirmesi açısından önem taşımaktadır. Sözleşme, şiddeti sadece fiziksel açıdan ele almayarak, şiddetin cinsel, psikolojik ve ekonomik boyutlarını da kapsamaktadır. Sözleşmenin 3. maddesinde yer alan tanımlar içerisinde bulunan kadın kelimesi “18 yaşın altındaki kız çocuklarını da kapsar.” şeklinde düzenlenmiştir. Kadına yönelik şiddet ise; “Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem veya bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.” şeklinde tanımlanarak kadının uğradığı her şiddet kadına yönelik şiddet olarak adlandırılmamış, kadının sadece toplumsal cinsiyete dayalı eylemler neticesinde maruz kaldığı şiddet bu tanımın kapsamı içerisine alınmıştır.

İstanbul sözleşmesinin amacı kadına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti ortadan kaldırmak ve kadını korumaktır. Bunu sağlamak amacıyla kadın ve erkek arasındaki eşitliği sağlamanın temel olduğu belirterek uluslararası işbirliğini teşvik etmektedir. Sözleşmenin 9. bölümünde açıklandığı üzere; “Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddete Karşı Mücadelede Uzmanlar Grubu” (GREVIO) sözleşmenin tarafı olan ülkelerin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini takip ederek bunların etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlamaya çalışmaktadır (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120308M1-1.pdf>).

1.5.5. Sivil Toplum Kuruluşları

1980’li yıllarda ülkemizde henüz bulunmayan kadına yönelik şiddetle mücadele edecek olan toplumsal örgütler, 1990’lı yıllara doğru az sayıda kadının bir araya gelmesiyle günden güne gelişmiştir. Toplum tarafından görünürlük kazanan şiddet vakaları ile mücadele zamanla yaygınlaşmıştır. İstanbul’da faaliyet gösteren Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı ile Ankara’da bulunan Kadın Dayanışma Vakfı bu dönemlerin eseri olan kuruluşlardandır. Mor

çatı kadın sığınma vakfı 1990'da kurulmuş olup, şiddet mağduru kadın ve çocuklara sosyal, psikolojik ve hukuki destek sağlamaktadır (<https://www.morcati.org.tr/tr/>, <http://www.kadindayanismavakfi.org.tr/>). Bu tarz kuruluşların amacı kadına yönelik şiddeti görünür kılmak, mağdurlara destek olmak ve kadın sığınakları açmaktır. Özellikle aile içindeki şiddetin, özel bir sorun değil, toplumsal bir problem olarak görülmesi ile birlikte bu kuruluşların sorumlulukları ve faaliyetleri de artmıştır (Ünkap, 2009). KAMER fikri, kadına yönelik şiddetin üst seviyelerde olduğu 1990'lı yıllarda ortaya çıkmıştır.

KAMER fikrini ortaya atanlar, şiddetin sıradanlaşmasıyla birlikte, bu durumu normalleştiren unsurun ne olduğu sorusunun cevabını arayarak kişileri evlerine yöneltmiştir. Kadınlar, şiddetin aslında evlerde normalleştiğini fark etmiştir. Evlerinde uzun süredir şiddete maruz kalan kadınlar bu gidişatı durdurmak istemişlerdir. Bu faaliyetlerin yararlı olduğu inancı, zamanla KAMER'e olan desteği arttırmış ve giderek büyüyen KAMER, 1997 yılında yasal olarak kurulmuştur. İlk olarak Diyarbakır ve çevresinde faaliyet gösteren KAMER, yaygın bir örgütlenme çalışması ile gelişmiştir. Günümüzde de Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde aktif bir şekilde çalışmalarına devam eden ve bağımsız örgütlenmiş bir kadın kuruluşudur (http://www.kamer.org.tr/icerik_detay.php?id=60).

2011 yılında Ankara Barosu tarafından şiddet gören kadınlara destek sağlamak amacıyla başlatılan Gelincik Projesinin 4 yılda 25 bin kadına destek sağladığı anlaşılmış olup, bu gibi projeler desteklenmeli, toplum bu konuda bilgilendirilmeli ve bu amaçla medya desteği sağlanmalıdır (<http://www.gelincikprojesi.org.tr/>). 2000 yılından beri kız çocuklarına eğitim bursu veren Kardelen Projesi ile 2005 yılından beri faaliyet gösteren Baba Beni Okula Gönder Seferberliği şiddet sorununu kökeninde çözmek amacıyla kız çocuklarına eğitim bursu vermekte ve gelecekte ekonomik bağımsızlık kazandırmak hedefindedir (<http://www.bababeniokulagonder.org/>; <http://www.sosyalsorumluluk.org/kardelenler/>).

Bu çalışmadaki amacımız cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçunun mağduru kadın olgulara ait davası Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde görülen olguların otopsi raporlarının, dava dosyaları ile karar kartonlarının retrospektif olarak incelenerek suçla dair özelliklerin

tanımlanması ile femisit sorununu detaylı olarak tanımlayarak değerlendirmek ve çözüm önerileri sunmaktır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Ankara’da 12 adet Ağır Ceza Mahkemesi bulunmakta olup, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 17.03.2015 tarih ve 93586998/4552/9564 sayılı yazısı ile söz konusu davaların dosyaları ve karar kartonları üzerinde, kişisel verilerin korunması ve ilgili mahkemelerin hakimlerinin uygun görmesi koşuluyla, retrospektif olarak inceleme yapma izni alındı. Bu yazı doğrultusunda Ankara Ağır Ceza Mahkemesi Başkanları ile görüşülerek izin alınmak suretiyle çalışma düzeni oluşturuldu. Araştırmamıza konu olan olaylardaki kişilerin kimlik bilgileri gizli tutuldu. Literatür toplanması, tarama kriterlerinin belirlenmesi aşamasından başlayıp tez yazımının bitirilmesine kadar olan süreçte söz konusu araştırma çalışması bir yıl sürede tamamlandı.

Takiben Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde 01.01.2010-31.12.2014 tarihleri arasındaki 5 yıl içerisinde davaları karara bağlanmış, mağduru kadın olan öldürmeye teşebbüs ve cinayet davalarının dava dosyaları ve dosyada bulunan otopsi raporları ile dava dosyalarına ulaşılamayan olgularda karar kartonları retrospektif olarak incelendi.

Belirtilen tarihler arasında karara bağlanan ve mağduru kadın olan öldürmeye teşebbüs ve cinayet davalarına ait 44 (%43,1) dava dosyası ile dava dosyalarına ulaşılamayan 58 (%56,9) davanın karar kartonu incelemesi sonucunda araştırmamız kapsamında bulunduğu belirlenen toplam 102 davanın verileri çalışmamıza dahil edildi.

Veriler; olay tarihi, mağdur ve sanığın yaşları, sanıkların cinsiyeti, doğum yerleri, eğitim durumları, meslekleri, yaşadığı bölge, medeni durumu, aylık gelir durumu, sanık sayısı, madde kullanım öyküsü, sabıka durumu, olay yeri, yara tipi, yara sayısı, atış mesafesi, otopsi raporundaki bulgular, sanığın ceza ehliyeti durumu, mağdur ve sanığın yakınlık derecesi, olayın türü ve sebebi, yargılama süresi ve karar parametreleri yönünden değerlendirildi.

Elde edilen verilerin nitel ya da nicel olma durumuna göre betimsel istatistiksel analizleri SPSS 16.0 programı kullanılarak yapıldı. Sonuçlar tablo ve grafikler halinde sunuldu. Değişkenler arasında ikili veya üçlü çapraz tablolar elde edilerek Pearson Ki-kare (chi-square) testi uygulandı.

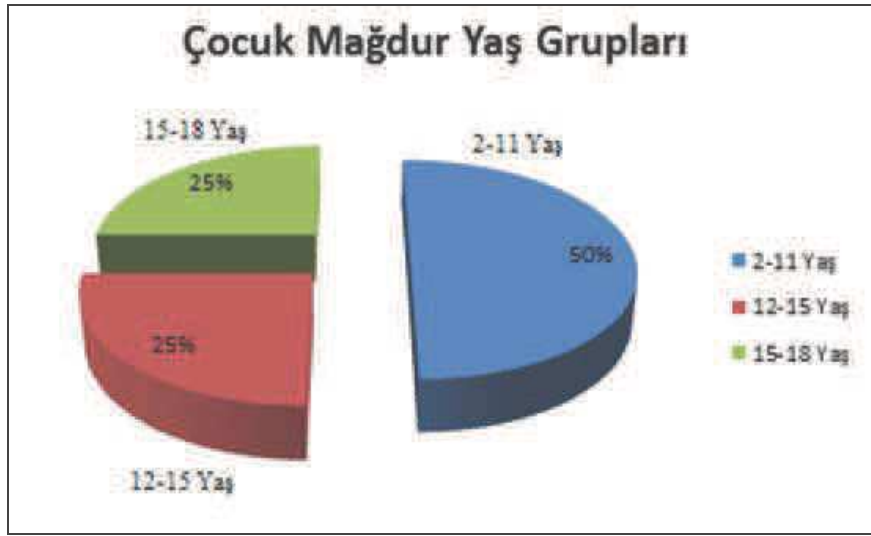
3. BULGULAR

Araştırmada Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde son 5 yılda (2010-2011-2012-2013-2014 yıllarında) davaları karara bağlanan kadın cinayetleri ve öldürmeye teşebbüs davaları incelendi.

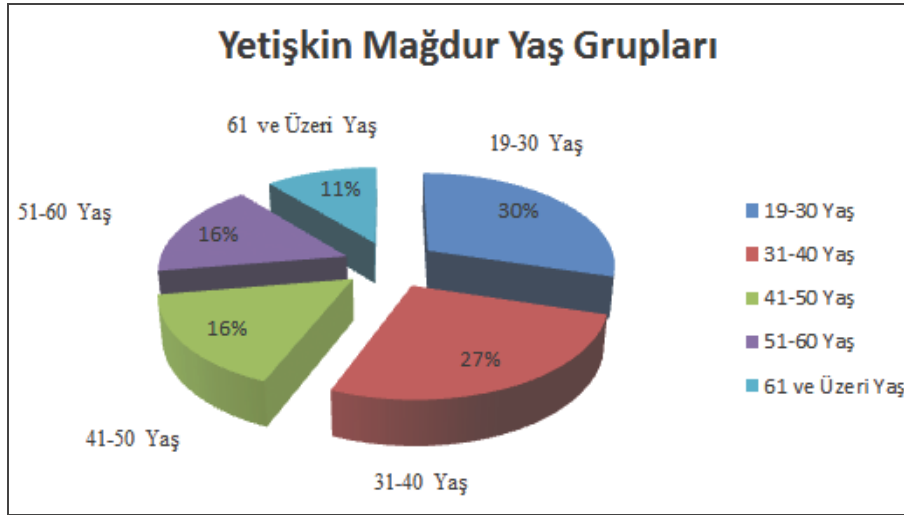
Çizelge 3.1. Olgu Sayılarının Olay Tarihine Göre Dağılımı.

Olay Tarihi	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
2010	34	%33,3
2012	26	%25,5
2011	18	%17,6
2013	12	%11,8
2014	12	%11,8
Toplam	102	%100,0

Çizelge 3.1'de olayların meydana geldiği yıllara göre dağılımı incelendiğinde 34 (%33,3)'ünün 2010 yılında, 26 (%25,5)'inin 2012 yılında, 18 (%17,6)'inin 2011 yılında, 12 (%11,8)'sinin 2013 yılında ve 12 (%11,8)'sinin 2014 yılında meydana geldiği görülmektedir.

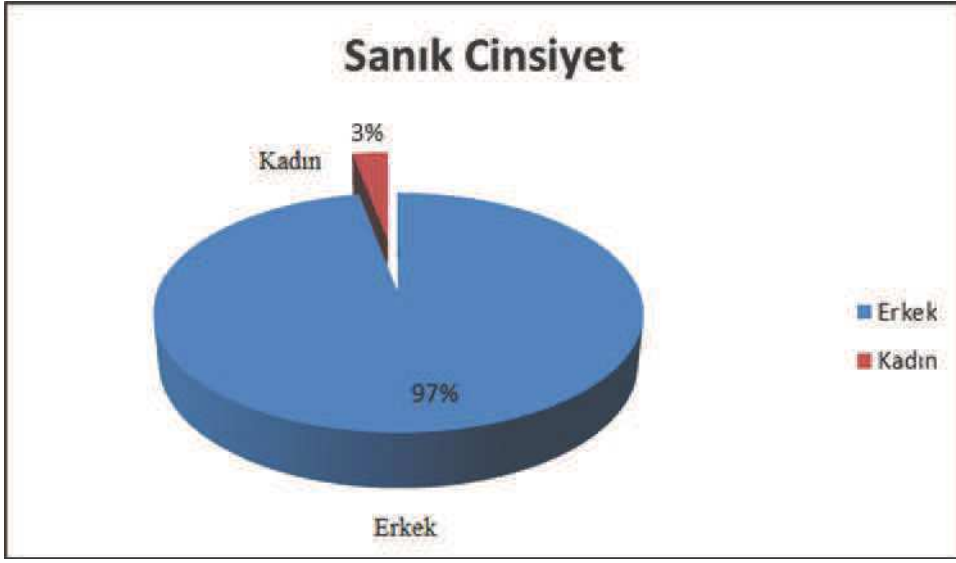

Şekil 3.1. Mağdur Çocukların Yaş Grupları Dağılımı.

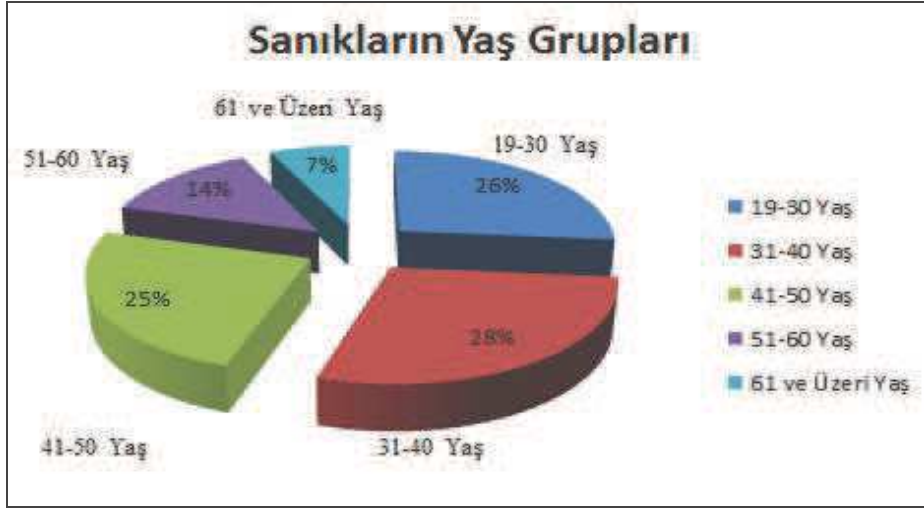
Şekil 3.2. Mağdur Yetişkinlerin Yaş Grupları Dağılımı.

Araştırmanın evreni mağduru kadın olan cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçları olarak seçilmiş olması sebebi ile mağdurların tümünün cinsiyeti kadındır. Mağdurlardan 4 (%3,9) olgu çocuk (0-18 yaş grubu) yaş grubunda olup, geri kalan 98 (%96,1) olgu yetişkindir. Çocuk mağdurlarda minimum yaş 2, maksimum ise 17 olup, ortalaması 8,5 (sd=7,23) olarak belirlenmiştir. Yetişkin mağdurlarda minimum yaş 19, maksimum 91 olup, ortalaması 41,02 (sd=16,21) olarak belirlenmiştir. Genel mağdur yaş ortalaması 39,74 (sd=17,15) olarak hesaplanmıştır.

Şekil 3.3. Sanıkların Cinsiyet Dağılımı.

Karara bağlanan 102 davadan 3'ünde (%2,9) sanık kadın olup; 99'unda (%97,1) sanık erkektir.

Şekil 3.4. Sanıkların Yaş Grupları Dağılımı.

18 yaş altı sanıkların davaları Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri'nde görülmekte olduğundan araştırmamız kapsamındaki sanıkların tamamı yetişkin yaş grubunda olup 18 yaş altı sanık bulunmamaktadır. Sanık yaşları 19 ile 82 arasında değişmekte olup, yaş ortalamaları 40,59 (sd=13,2) olarak hesaplanmıştır.

Çizelge 3.2. Mağdurların Doğdukları Bölgelere Göre Dağılımı.

Doğduğu Bölge	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
İç Anadolu Bölgesi	65	%68,4
Karadeniz Bölgesi	15	%15,8
Doğu Anadolu Bölgesi	7	%7,4
Diğer Bölgeler	6	%6,4
Yurt Dışı	2	%2,1
Toplam	95	%100,0

Dosya verileri ve karar kartonlarından 7 (%6,9) mağdurun doğduğu bölge hakkında bilgi elde edilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 95 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde, elde edilen bilgiler Çizelge 3.2’de gösterilmiştir. Olguların 65 (%68,4)’i İç Anadolu Bölgesi, 7 (%7,4)’si Doğu Anadolu Bölgesi, 2 (%2,1)’si Güney Doğu Anadolu Bölgesi, 1 (%1,1)’i Ege Bölgesi, 1 (%1,1)’i Akdeniz Bölgesi, 2 (%2,1)’si Marmara Bölgesi, 15 (%15,8)’i Karadeniz Bölgesi, 2 (%2,1)’si yurt dışı doğumludur. Yurt dışı doğumlulardan 1 olgu Azerbaycan’da, 1 olgu Hollanda’da doğmuştur.

Çizelge 3.3. Sanıkların Doğdukları Bölgelere Göre Dağılımı.

Doğduğu Bölge	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
İç Anadolu Bölgesi	63	%63,0
Karadeniz Bölgesi	19	%19,0
Diğer Bölgeler	9	%9,0
Doğu Anadolu Bölgesi	7	%7,0
Yurt Dışı	2	%2,0
Toplam	100	%100,0

Dosya verileri ve karar kartonlarından 2 (%2) sanığın doğduğu bölge hakkında bilgi edinilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 100 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde, elde edilen bilgiler Çizelge 3.2’de gösterilmiştir. Olguların 63 (%63)’ü İç Anadolu Bölgesi, 7 (%7)’si Doğu Anadolu Bölgesi, 2 (%2)’si Güney Doğu Anadolu Bölgesi, 3 (%3)’ü Akdeniz Bölgesi, 4 (%4)’ü Marmara Bölgesi, 19 (%19)’u Karadeniz Bölgesi, 2 (%2)’si yurt dışı doğumludur. Yurt dışı doğumlulardan 1 olgu Bulgaristan’da, 1 olgu Irak’da doğmuştur.

Çizelge 3.4. Mağdurların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.

Eğitim Durumu	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
İlkokul	37	%48,1
Lise	17	%22,1
Ortaokul	9	%11,7
Okur-yazar değil	8	%10,4
Üniversite	6	%7,8
Toplam	77	%100,0

Şekil 3.5. Mağdurların Eğitim Düzeyi Dağılımı.

Dosya verileri ve karar kartonlarından 25 (%24,5) mağdurun eğitim durumu hakkında bilgi edinilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 77 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde, elde edilen bilgiler Çizelge 3.4’de gösterilmiştir. Olguların 8 (%10,4)’i okuma-yazma bilmemekte, 37 (%48,1)’si ilkokul, 9 (%11,7)’u ortaokul, 17 (%22,1)’si lise, 6 (%7,8)’sı yüksekokul mezunudur. Cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçunun mağduru olan kadınların 46 (%60)’sı ilköğretim, 17 (%22)’si ortaöğretim, 6(%8)’sı yükseköğrenim düzeyinde eğitim almışlardır. Mağdurların 8 (%10)’i ise okuma-yazma bilmemektedir.

Çizelge 3.5. Sanıkların Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.

Eğitim Durumu	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Lise	37	%43,5
İlkokul	27	%31,8
Ortaokul	13	%15,3
Yüksekokul	8	%9,4
Toplam	85	%100,0

Şekil 3.6. Sanıkların Eğitim Düzeyi Dağılımı.

Dosya verileri ve karar kartonlarından 17 (%16,7) sanığın eğitim durumu hakkında bilgi edinilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 85 olgu kendi içinde

değerlendirildiğinde, elde edilen bilgiler Çizelge 3.5’de gösterilmiştir. Olguların 27 (%31,8)’si ilkokul, 13 (%15,3)’ü ortaokul, 37 (%43,5)’si lise, 8 (%9,4)’i yüksekokul mezunudur. Okuma-yazma bilmeyen olgu bulunmamaktadır. Cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçunun sanıklarının 40 (%47)’i ilköğretim, 37 (%44)’si ortaöğretim, 8 (%9)’i yükseköğrenim düzeyinde eğitim almışlardır.

Çizelge 3.6. Mağdurların Mesleklerine Göre Dağılımı.

Meslek	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
İşsiz- Ev Kadını	40	%56,3
İşçi	21	%29,6
Öğrenci	4	%5,6
Memur	4	%5,6
Serbest Meslek	2	%2,8
Toplam	71	%100,0

102 mağdurdan 31 (%30,3)’inin mesleği tespit edilememiştir. Mesleği tespit edilen 71 olgudan 40 (%56,3)’i işsiz veya ev kadını, 21 (%29,6)’i işçi, 4 (%5,6)’ü öğrenci, 2 (%2,8)’si serbest meslek, 4 (%5,6)’ü memurdur. İşsiz olan 2 kadının vefat eden kocalarından aylık gelirleri bulunmaktadır.

Çizelge 3.7. Sanıkların Mesleklerine Göre Dağılımı.

Meslek	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
İşçi	30	%42,9
Memur	19	%27,1
İşsiz	11	%15,7
Serbest Meslek	7	%10,0
Öğrenci	3	%4,3
Toplam	70	%100,0

İncelenen 102 sanıktan 32 (%31,4)'sinin mesleği tespit edilememiştir. Mesleği tespit edilen 70 olgudan 30 (%42,9)'u işçi, 19 (%27,1)'u memur, 11 (%15,7)'i işsiz, 7 (%10)'si serbest meslek, 3 (%4,3)'ü öğrencidir.

Çizelge 3.8. Mağdurların Yaşadıkları Şehirlere Göre Dağılımı.

Şehir	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Ankara	98	%96,0
İzmir	1	%1,0
Kırıkkale	1	%1,0
Muğla	1	%1,0
Rotterdam	1	%1,0
Toplam	102	%100,0

Mağdurların yaşadıkları şehirlere göre dağılımı Çizelge 3.8'de verilmiştir. Mağdurların 98 (%96)'i Ankara'da, 1 (%1)'i İzmir'de, 1 (%1)'i Kırıkkale'de, 1 (%1)'i Muğla'da, 1 (%1)'i Hollanda'da yaşamaktadır.

Çizelge 3.9. Sanıkların Yaşadıkları Şehirlere Göre Dağılımı.

Şehir	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Ankara	98	%96,0
Hatay	1	%1,0
Antalya	1	%1,0
Muğla	1	%1,0
Bağdat	1	%1,0
Toplam	102	%100,0

Sanıkların yaşadıkları şehirlere göre dağılımı Çizelge 3.9’da verilmiştir. Mağdurların 98 (%96)’i Ankara’da, 1 (%1)’i Hatay’da, 1 (%1)’i Antalya’da, 1 (%1)’i Muğla’da, 1 (%1)’i Irak’ta yaşamaktadır.

Çizelge 3.10. Mağdurların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı.

Medeni Durum	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Evli	62	%62,0
Bekar	20	%20,0
Dul	12	%12,0
Boşanmış	6	%6,0
Toplam	100	%100,0

Dosya verileri ve karar kartonlarından 2 (%2) mağdurun medeni durumu hakkında bilgi edinilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 100 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde, elde edilen veriler Çizelge 3.10’da gösterilmiştir. Olguların 62 (%62)’si evli, 20 (%20)’si bekar, 12 (%12)’si dul, 6 (%6)’sı boşanmıştır.

Çizelge 3.11. Sanıkların Medeni Durumlarına Göre Dağılımı.

Medeni Durum	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Evli	69	%69,0
Bekar	23	%23,0
Boşanmış	7	%7,0
Dul	1	%1,0
Toplam	100	%100,0

Dosya verileri ve karar kartonlarından 2 (%2) sanığın medeni durumu hakkında bilgi edinilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 100 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde, elde edilen veriler Çizelge 3.11’de gösterilmiştir. Olguların 69 (%69)’u evli, 23 (%23)’ü bekar, 7 (%7)’si boşanmış, 1 (%1)’i duldur.

Çizelge 3.12. Mağdurların Aylık Gelir Durumlarına Göre Dağılımı.

Aylık Gelir	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Geliri Yok	42	%59,2
1-1000 TL	20	%28,2
2501-3000 TL	5	%7,0
1001-1500 TL	4	%5,6
Toplam	71	%100,0

Olgular gelir durumuna göre 4 gruba ayrılmıştır. Dosya verileri ve karar kartonlarından 31 (%30,3) mağdurun aylık gelir durumu hakkında bilgi edinilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 71 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde, elde edilen veriler Çizelge 3.12’de gösterilmiştir. Olguların 42 (%59,2)’sinin geliri olmayıp, 20 (%28,2)’si 1-1000 TL, 5 (%7)’i 2501-3000 TL, 4 (%5,6)’ü 1001-1500 TL aralığında gelire sahiptir. Aylık

1501-2500 TL aralığında gelire sahip mağdur bulunmamaktadır. Geliri olmayan mağdur grubuna işsiz ve ev kadını mağdur kadınlara 4 öğrenci de dâhil edilmiştir.

Çizelge 3.13. Sanıkların Aylık Gelir Durumlarına Göre Dağılımı.

Aylık Gelir	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
1-1000 TL	32	%45,7
Geliri Yok	11	%15,7
1001-1500 TL	11	%15,7
2501-3000 TL	9	%12,9
3001 TL ve üzeri	5	%7,1
1501-2000 TL	2	%2,9
Toplam	70	%100,0

Sanıklar gelir durumuna göre 6 gruba ayrılmıştır. Dosya verileri ve karar kartonlarından 32 (%31,4) sanığın aylık gelir durumu hakkında bilgi edinilememiştir. Bu konu hakkında bilgi edinilen 70 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde, elde edilen veriler Çizelge 3.13’de gösterilmiştir. Olguların 32 (%45,7)’si 1-1000 TL aralığında gelire sahip iken, 11 (%15,7)’inin gelirinin olmadığı, 11 (%15,7)’inin 1001-1500 TL, 9 (%12,9)’unun 2501-3000 TL, 5 (%7,1)’inin 3001 TL ve üzerinde, 2 (%2,9)’sinin 1501-2000 TL aralığında aylık gelire sahip olduğu görülmüştür. Aylık 2000-2500 TL aralığında gelire sahip sanık bulunmamaktadır.

Çizelge 3.14. Olguların Sanık Sayısına Göre Dağılımı.

Sanık Sayısı	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
1	96	%94,1
2	5	%4,9
8	1	%1,0
Toplam	102	%100,0

Çizelge 3.14'te görüldüğü gibi 102 dava dosyasından 96 (%94,1)'sında 1 sanık, 5 (%4,9)'inde 2 sanık, 1 (%1)'inde 8 sanık yargılanmıştır. Sanık sayısı 1'den fazla olan 6 davada, cinayet ya da öldürmeye teşebbüs suçundan yargılanan 1 sanık bulunmakta olup, diğer sanıklar yardım ve yataklık suçundan yargılanmıştır. Çalışmamıza cinayet ya da öldürmeye teşebbüs suçundan yargılanan sanıklar dahil edilmiştir.

Çizelge 3.15. Mağdurların Madde Kullanımına Göre Dağılımı.

Madde Kullanımı	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Yok	62	%96,8
Alkol	2	%3,2
Toplam	64	%100,0

Mağdurların 64 (%63)'ünde eylem ölümle sonlandığından cesedine otopsi uygulanmıştır. Otopsi sırasında alınan iç organ, kan ve idrar örneklerinde sistematik toksikolojik inceleme yapılan olgular kendi içinde değerlendirildiğinde; 62 (%96,8)'sinin kanında herhangi bir etken madde saptanmamış olup, 2 (%3,2) olgunun kanında alkol saptanmıştır. 1 (%1,6) olgunun kanındaki alkol seviyesi 80mg/dl iken, diğer olgudaki (%1,6) alkol seviyesi 165mg/dl alkol bulunduğunu anlaşılmaktadır.

Çizelge 3.16. Sanıkların İfadelerine Göre Madde Kullanım Durumları.

Madde Kullanımı	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Yok	32	%72,7
Alkol	10	%22,7
Esrar	1	%2,3
Alkol ve Esrar	1	%2,3
Toplam	44	%100,0

Karar kartonlarında sanıkların madde kullanım bilgisi bulunmamaktadır. Çizelge 3.16’da dava dosyalarında sanıkların ifadelerine göre madde kullanım durumları sunulmuştur. 44 dava dosyasından sanıkların ifadelerine göre sanıkların madde kullanım durumları incelendiğinde; 10 (%22,7)’unun alkol, 1 (%2,3)’inin esrar, 1 (%2,3)’inin alkol ve esrar kullandığı, 32 (%72,7)’sinin madde kullanmadığı belirlenmiştir.

Çizelge 3.17. Sanıkların Sabıka Durumlarına Göre Dağılımı.

Sabıka Durumu	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Sabıkası yok	86	%84,3
Sabıkası var	16	%15,7
Toplam	102	%100,0

Dosya verileri ve karar kartonları incelendiğinde mağdurlardan hiçbirinin sabıka kaydı bulunmadığı tespit edilmiştir. Sanıklar hakkında elden edilen sabıka durumu bilgileri değerlendirildiğinde; 86 (%84,3) sanığın sabıka kaydı bulunmamakta olup, 16 (%15,7) sanığın sabıkalı olduğu belirlenmiştir. Sabıkası olan olgular kendi içinde değerlendirildiğinde 7 (%43,8)’sinin eşine karşı şiddet, 3 (%18,8)’ünün yaralama, 2 (%12,5)’sinin 6136 sayılı

kanuna muhalefet, 1 (%6,2)'inin cinayet, 1 (%6,2)'inin öldürmeye teşebbüs, 1 (%6,2)'inin hırsızlık, 1 (%6,2)'inin ırza geçme suçundan sabıka kaydı bulunduğu belirlenmiştir.

Çizelge 3.18. Olguların Olay Yerine Göre Dağılımı.

Olay Yeri	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Ortak Ev	41	%40,2
Sokak	34	%33,3
Mağdurun Evi	21	%20,6
Sanığın Evi	6	%5,9
Toplam	102	%100,0

İncelenen 102 olayın 41 (%40,2)'i sanık ve mağdurun ortak evlerinde, 34 (%33,3)'ü sokakta, 21 (%20,6)'i mağdurun evinde, 6 (%5,9)'sı sanığın evinde meydana gelmiştir. Olayların toplam 68 (%66,7)'i evde meydana gelmiştir.

Çizelge 3.19. Olguların Cinayet ya da Öldürmeye Teşebbüs Yöntemine Göre Dağılımı.

Cinayet ya da Öldürmeye Teşebbüs Yöntemi	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Kesici-Delici Alet Yaralanması	46	%44,1
Ateşli Silah Yaralanması	33	%32,4
Asfiksi	9	%8,8
Künt Travma (Ezici Alet)	6	%5,9
Ateşli Silah ve Kesici-Delici Alet Yaralanması	3	%2,9
Kesici-Ezici Alet Yaralanması	2	%2,0
Kesici-Delici Alet Yaralanması ve Asfiksi	1	%1,0
Yüksekten Atma	1	%1,0
Yakma	1	%1,0
Kesici Alet Yaralanması	1	%1,0
Toplam	102	%100,0

Çizelge 3.19’da 102 mağdur yaralanma türüne göre incelendiğinde 45 (%44,1)’inin kesici-delici alet yaralanması, 33 (%32,4)’ünün ateşli silah yaralanması, 9 (%8,8)’unun asfiksi, 6 (%5,9)’sının künt travma (ezici alet yaralanması), 3 (%2,9)’ünün ateşli silah ve kesici-delici alet yaralanması, 2 (%2)’sinin kesici-ezici alet yaralanması, 1 (%1)’inin kesici-delici alet yaralanması ve asfiksi, 1 (%1)’inin yüksekten atma, 1 (%1)’inin yakma, 1 (%1)’inin kesici alet yaralanması neticesinde yaralandığı veya öldüğü belirlenmiştir. Toplam 36 olayda ateşli silah yaralanması yöntemi kullanıldığı anlaşılmıştır. Bu olgular kendi içinde değerlendirildiğinde 22 (%61,1) olguda kısa namlulu silah, 14 (%38,9) olguda av tüfeği kullanılmış olduğu görülmüştür. Toplam 10 (%9,8) olay asfiksi yöntemi ile gerçekleştirilmiş olup, bu olgular kendi içinde değerlendirildiğinde; 6 (%60)’sında elle boğma, 2 (%20)’sinde suffokasyon, 2 (%20)’sinde bağla boğma yöntemi kullanılmıştır. Toplam 2 olay kesici-ezici

aletle gerçekleştirilmiş olup; eylem 1 (%50) olguda balta, 1 (%50) olguda satır ile ifa edilmiştir. Toplam 6 olayda ezici alet kullanılmış olup; ezici aletlerden 1 (%16,6) tanesi piknik tüpü, 2 (33,6) tanesi yumruk, 1 (%16,6) tanesi levye, 1 (%16,6) tanesi merdane, 1 (16,6) tanesi çekiçtir. Toplam 50 olayda kesici ve kesici-delici alet kullanılmış olup; bu aletlerden 45 (%90) tanesi bıçak, 4 (%8) tanesi çakı, 1 (%2) tanesi kamadır.

Çizelge 3.20. Ölümle Sonlanan Olguların Yara Tipine Göre Dağılımı.

Cinayet Yöntemi	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Ateşli Silah Yaralanması	22	%34,4
Kesici-Delici Alet Yaralanması	21	%32,8
Asfiksi	9	%14,1
Künt Travma (Ezici Alet Yaralanması)	5	%7,8
Ateşli silah ve Kesici-Delici Alet Yaralanması	3	%4,7
Kesici-Ezici Alet Yaralanması	2	%3,1
Yakma	1	%1,6
Kesici-Delici Alet Yaralanması ve Asfiksi	1	%1,6
Toplam	64	%100,0

Çizelge 3.19’da ölümle sonlanan 64 olgu yara tipine göre incelendiğinde 22 (%34,4)’sinin ateşli silah yaralanması, 21 (%32,8)’inin kesici-delici alet yaralanması, 9 (%14,1)’unun asfiksi, 5 (%7,8)’inin künt travma, 3 (%4,7)’ünün ateşli silah ve kesici-delici alet yaralanması, 2 (%3,1)’sinin kesici-ezici alet yaralanması, 1 (%1,6)’inin yakma, 1 (%1,6)’inin kesici-delici alet yaralanması ve asfiksi neticesinde öldüğü belirlenmiştir.

Çizelge 3.21. Olguların Yara Sayılarına Göre Dağılımı.

Yara Sayısı	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
3-10	32	%36,4
1	22	%25,0
2	15	%17,0
11-20	12	%13,6
21 ve üzeri	7	%8,0
Toplam	88	%100,0

Olgular yara sayılarına göre 5 gruba ayrılmıştır. 8 adet asfiksi, 4 adet künt travma, 1 adet yüksekten atma ve 1 adet yakma olgusunda yara sayısı dikkate alınmamıştır. Geri kalan 88 olgu (%86,2) kendi içinde değerlendirildiğinde 32 (%36,4)'sinde 3-10, 22 (%25)'unda 1, 15 (%17)'inde 2, 12 (%13,6)'sinde 11-20, 7 (%8)'sinde 21 ve üzeri sayıda yara tespit edilmiştir.

Çizelge 3.22. Olguların Öldürücü Yara Sayılarına Göre Dağılımı.

Öldürücü Yara Sayısı	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
1	30	%36,1
3-10	29	%34,9
2	20	%24,1
11 ve üzeri	4	%4,8
Toplam	83	%100,0

Olgular öldürücü yara sayılarına göre 4 gruba ayrılmıştır. 8 adet asfiksi, 4 adet künt travma, 1 adet yüksekten atma ve 1 adet yakma olgusunda yara sayısı bulunmamaktadır. 2

(%2,4) olguya ait öldürücü yara sayısı bilgisine ulaşamamıştır. Dava dosyaları ve karar kartonlarından öldürücü yaralanma sayısına ulaşılan 83 olgu kendi içinde değerlendirildiğinde 30 (%36,1)'unda 1, 29 (%34,9)'unda 3-10, 20 (%24,1)'sinde 2, 4 (%4,8)'ünde 11 ve üzeri sayıda öldürücü yara tespit edilmiştir.

Çizelge 3.23. Olguların Atış Mesafelerine Göre Dağılımı.

Atış Mesafesi	Giriş Yaraları (n)	Yüzde (%)
Elbiseli Bölge	38	%46,9
Yakın	23	%28,3
Bitişik	9	%11,2
Uzak	11	%13,6
Toplam	81	%100,0

Çizelge 3.22'de görüldüğü gibi 81 ateşli silah giriş yarası otopsi raporlarında incelendiğinde 38 (%46,9) atışın elbiseli bölgeye isabet etmesi sebebiyle atış mesafesi tayini yapılamadığı, 23 (%28,3) atışın yakın atış mesafesinden, 9 (%11,2) atışın bitişik atış mesafesinden, 11 (%13,6) atışın uzak atış mesafesinden gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Şekil 3.7. Sanıkların Ceza Ehliyeti Durumları.

İncelenen 102 olguda 98 sanığın ceza ehliyeti tamdır. Adli Tıp Kurumu tarafından cezai ehliyeti bulunmadığına karar verilen 4 sanıktan 1 (%1)'inde halüsinasyon etkili ilaç kullanımı, 1 (%1)'inde hezeyanlı bozukluk, 1 (%1)'inde psikotik depresyon ve öfke kontrol bozukluğu, 1 (%1)'inde ise şizofreni tespit edildiği kayıtlıdır.

Çizelge 3.24. Olguların Yaralanma Bölgelerine Göre Dağılımı.

Yaralanma Bölgesi	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Birden Fazla Bölge	36	%35,3
Göğüs	24	%23,5
Kafa	21	%20,6
Boyun	13	%12,7
Batın	4	%3,9
Karın	4	%3,9
Toplam	102	%100,0

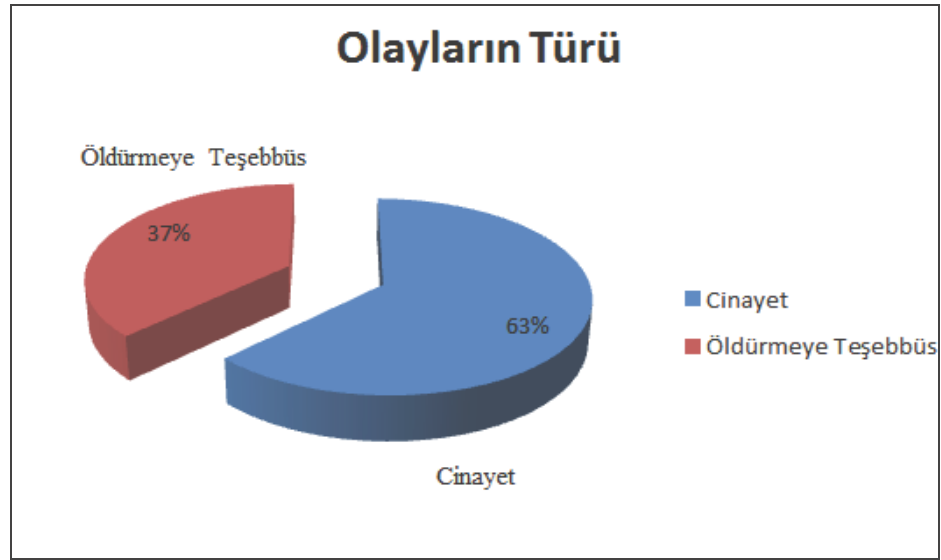
Mağdurların yaralanma bölgeleri hakkında elden edilen veriler Çizelge 3.24'te gösterilmiştir. Olguların 36 (%35,3)'sı birden fazla bölgeden, 24 (%23,5)'ü göğüs

bölgesinden, 21 (%20,6)'i kafa bölgesinden, 13 (%12,7)'ü boyun bölgesinden, 4 (%3,9)'ü batın bölgesinden, 4 (%3,9)'ü karın bölgesinden yaralanmıştır.

Çizelge 3.25. Mağdurun Sanıkla Olan Yakınlık Derecesine Göre Dağılımı.

Yakınlık Derecesi	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Partner (Eş, Eski Eş, Erkek Arkadaş)	64	%62,7
1. Derece Akraba	16	%15,7
Tanıdık	15	%14,7
Yabancı	7	%6,9
Toplam	102	%100,0

Çizelge 3.25’de görüldüğü gibi 102 olgu yakınlık derecelerine göre incelendiğinde 64 (%62,7)’ünün şimdiki veya geçmişteki partneri, 16 (%15,7)’sının 1. derece akrabası, 15 (%14,7)’inin tanıdığı, 7 (%6,9)’sinin yabancı bir kişi tarafından yaralandığı tespit edilmiştir. Partner grubundaki olgulardan 47 (%46,1)’si kocası, 12 (%11,8)’si erkek arkadaşı, 5 (%4,9)’i boşandığı kocası tarafından; 1. derece akraba grubundaki olgulardan 6 (%5,9)’sı oğlu, 4 (%3,9)’ü babası, 2 (%2)’si torunu, 2 (%2)’si kardeşi, 2 (%2)’si annesi tarafından; tanıdık grubunda 6 (%5,9)’sı komşusu, 3 (%2,9)’ü kızının arkadaşı, 2 (%2)’si damadı, 2 (%2)’si eşinin yeğeni, 1 (%1)’i kiracısı, 1 (%1)’i iş arkadaşı tarafından cinayet veya öldürmeye teşebbüs eylemine maruz bırakılmıştır.

Şekil 3.8. Olayların Türü.

İncelenen 102 olgunun 64 (%63)'ünün cinayet, 38 (%37)'inin öldürmeye teşebbüs suçunun mağduru olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyeti kadın olan 3 sanığın tamamının cinayet suçu işlemiş olduğu anlaşılmıştır.

Çizelge 3.26. Davaların Olay Tarihinden Karar Tarihine Kadar Geçen Mahkeme Sürelerine Göre Dağılımı.

Mahkeme Süresi	Dava Sayısı (n)	Yüzde (%)
0-1 yıl	56	%55,0
1-2 yıl	22	%21,5
2-3 yıl	15	%14,7
3-4 yıl	9	%8,8
Toplam	102	%100,0

İncelenen 102 olguya ait davaların olay tarihinden karar tarihine kadar geçen mahkeme sürelerini gösteren Çizelge 3.26' da 4 grup altında incelenmiştir. 56 (%55)'si 0-1 yıl, 22 (%21,5)'si 1-2 yıl, 15 (%14,7)'i 2-3 yıl, 9 (%8,8)'u 3-4 yıl aralıklarındaki sürede

sonuçlanmıştır. Davalar, 2 ay ile 4 yıl arasında karara bağlanmış olup, karara bağlanma süresi ortalama 10 ay (sd=10,61) olarak hesaplanmıştır.

Çizelge 3.27. Olguların Mahkeme Sonuçlarına Göre Dağılımı.

Mahkeme Sonuçları	Sanık Sayısı (n)	Yüzde
Müebbet hapis cezası	17	%16,6
15-20 yıl hapis cezası	16	%15,6
10-15 yıl hapis cezası	15	%14,7
0-5 yıl hapis cezası	13	%12,8
5-10 yıl hapis cezası	13	%12,8
Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası	12	%11,8
20-25 yıl hapis cezası	12	%11,8
Güvenlik Tedbiri	4	%3,9
Toplam	102	%100,0

Mahkeme sonuçlarına göre değerlendirilen 102 olgu Çizelge 3.27’de gösterilmiştir. 17 (%16,6)’sinin müebbet hapis cezası, 16 (%15,6)’sının 15-20 yıl arası hapis cezası, 15 (%14,7)’inin 10-15 yıl arası hapis cezası, 13 (%12,8)’ünün 0-5 yıl arası hapis cezası, 13 (%11,8)’ünün 5-10 yıl arası hapis cezası, 12 (%11,8)’sinin ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, 12 (%11,8)’sinin 20-25 yıl arası hapis cezası, 4 (%3,9)’ünün güvenlik tedbiri ile sonuçlandığı tespit edilmiştir.

56 sanığa cezada indirim uygulanmış olup; bu olgular kendi arasında değerlendirildiğinde; 37 (%60,6)’sine TCK 62/1 gereğince geçmişindeki ve yargılama sürecindeki olumlu tutumları sebebiyle, 4 (%6,5)’üne TCK 29/1 gereğince haksız tahrik veya şiddetli elem sebebiyle, 15 (%32,9)’ine hem TCK 62/1 gereğince hem de TCK 29/1 maddesi gereğince indirim uygulanmıştır.

Çizelge 3.28. Olayların Meydana Gelme Sebeplerine Göre Dağılımı.

Sebep	Olgu Sayısı (n)	Yüzde (%)
Tartışma	53	%52,0
Kıskançlık-Namus	23	%22,5
Ekonomik	20	%19,6
Diğer	7	%6,9
Sebepsiz	1	%1,0
Toplam	102	%100,0

Olgular, Çizelge 3.28’de olayların oluş sebeplerine göre incelendiğinde 102 olgunun 53 (%52)’ünün tartışma, 23 (%22,5)’ünün kıskançlık-namus, 20 (%19,6)’sinin ekonomik, 7 (%6,9)’sinin diğer nedenlerle, 1 (%1) olguda şizofren olması nedeniyle suç eyleminin sebepsiz olarak meydana geldiği tespit edilmiştir. Kıskançlık olgularının 15 (%7)’i aldatılma şüphesi, 7 (%6,9)’sinin kıskançlık, 1 (%1)’inin aldatılma sebebiyle, “diğer” başlığındaki olguların 6 (%5,9)’sının hırsızlık, 1 (%1)’inin sarsılmış bebek sendromu sebebiyle gerçekleştiği belirlenmiştir.

Çizelge 3.29. Mağdur Yaş Gruplarının Sanık Yaş Grupları ile Karşılaştırılması.

p*=0,001			Mağdur Yaş Grupları							Toplam
			2-18 Yaş Grubu	19-30 Yaş Grubu	31-40 Yaş Grubu	41-50 Yaş Grubu	51-60 Yaş Grubu	61 ve Üzeri Yaş Grubu		
Sanık Yaş Grupları	19-30 Yaş Grubu	Olgu Sayısı	1	12	5	1	3	5		27
		Sanık Yaş Grubuna Göre Yüzde	3,7%	44,4%	18,5%	3,7%	11,1%	%18,5		100,0%
		Mağdur Yaş Grubuna Göre Yüzde	25,0%	41,4%	19,2%	6,2%	18,8%	%9,1	%36,4	26,5%
		Genel Yüzde	1,0%	11,8%	4,9%	1,0%	2,9%	4,9%		26,5%
	31-40 Yaş Grubu	Olgu Sayısı	1	11	8	4	4	1		29
		Sanık Yaş Grubuna Göre Yüzde	3,4%	37,9%	27,6%	13,8%	13,8%	3,4%		100,0%
		Mağdur Yaş Grubuna Göre Yüzde	25,0%	37,9%	30,8%	25,0%	25,0%	9,1%		28,4%
		Genel Yüzde	1,0%	10,8%	7,8%	3,9%	3,9%	1,0%		28,4%
	41-50 Yaş Grubu	Olgu Sayısı	1	1	11	8	4	0		25
		Sanık Yaş Grubuna Göre Yüzde	4,0%	4,0%	44,0%	32,0%	16,0%	,0%		100,0%
		Mağdur Yaş Grubuna Göre Yüzde	25,0%	3,4%	42,3%	50,0%	25,0%	,0%		24,5%
		Genel Yüzde	1,0%	1,0%	10,8%	7,8%	3,9%	,0%		24,5%
	51-60 Yaş Grubu	Olgu Sayısı	1	4	2	3	3	1		14
		Sanık Yaş Grubuna Göre Yüzde	7,1%	28,6%	14,3%	21,4%	21,4%	7,1%		100,0%
		Mağdur Yaş Grubuna Göre Yüzde	25,0%	13,8%	7,7%	18,8%	18,8%	9,1%		13,7%
		Genel Yüzde	1,0%	3,9%	2,0%	2,9%	2,9%	1,0%		13,7%
	61 ve Üzeri Yaş Grubu	Olgu Sayısı	0	1	0	0	2	4		7
		Sanık Yaş Grubuna Göre Yüzde	,0%	14,3%	,0%	,0%	28,6%	57,1%		100,0%
		Mağdur Yaş Grubuna Göre Yüzde	,0%	3,4%	,0%	,0%	12,5%	36,4%		6,9%
		Genel Yüzde	,0%	1,0%	,0%	,0%	2,0%	3,9%		6,9%
Toplam		Olgu Sayısı	4	29	26	16	16	11		102
		Sanık Yaş Grubuna Göre Yüzde	3,9%	28,4%	25,5%	15,7%	15,7%	10,8%		100,0%
		Mağdur Yaş Grubuna Göre Yüzde	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		100,0%
		Genel Yüzde	3,9%	28,4%	25,5%	15,7%	15,7%	10,8%		100,0%

(p* <0,05)

Mağduru kadın olan 102 olgunun mağdur yaş gruplarının, sanık yaş gruplarına göre karşılaştırılması Çizelge 3.29'da gösterilmiştir. İncelenen 102 olgudan 2-18 (%3,9) yaş grubunda bulunan mağdurlara şiddet uygulayan sanıkların 1 (%25)'inin 19-30 yaş grubunda kadın, 1 (%25)'inin 31-40 yaş grubunda erkek, 1 (%25)'inin 41-50 yaş grubunda kadın, 1 (%25)'inin 51-60 yaş grubunda erkek olduğu tespit edilmiştir. 19-30 (%28,4) yaş grubunda bulunan mağdurlara şiddet uygulayan sanıkların 12 (%41,1)'sinin 19-30 yaş grubunda erkek, 11 (%37,9)'inin 31-40 yaş grubunda erkek, 1 (%3,4)'inin 41-50 yaş grubunda erkek, 4 (%13,8)'ünün 51-60 yaş grubunda erkek, 1 (%3,4)'inin 61 yaş üzeri erkek olduğu tespit edilmiştir. 31-40 (%25,5) yaş grubunda bulunan mağdurlara şiddet uygulayan sanıkların 5 (%19,2)'inin 19-30 yaş grubunda erkek, 8 (%30,8)'inin 31-40 yaş grubunda erkek, 11 (%42,3)'inin 41-50 yaş grubunda erkek, 2 (%7,7)'sinin 51-60 yaş grubunda erkek olduğu tespit edilmiştir. 41-50 (%15,7) yaş grubunda bulunan mağdurlara şiddet uygulayan sanıkların 1 (%6,2)'inin 19-30 yaş grubunda erkek, 4 (%25)'ünün 31-40 yaş grubunda erkek, 8 (%50)'inin 41-50 yaş grubunda erkek, 3 (%18,8)'ünün 51-60 yaş grubunda erkek olduğu tespit edilmiştir. 51-60 (%15,7) yaş grubunda bulunan mağdurlara şiddet uygulayan sanıkların 3 (%18,8)'ünün 19-30 yaş grubunda erkek, 4 (%25)'ünün 31-40 yaş grubunda erkek, 4 (%25)'ünün 41-50 yaş grubunda erkek, 3 (%18,8)'ünün 51-60 yaş grubunda erkek, 2 (%12,5)'sinin 61 yaş ve üzeri erkek olduğu tespit edilmiştir. 61 yaş ve üzeri (%10,8) yaş grubunda bulunan mağdurlara şiddet uygulayan sanıkların 1 (%9,1)'inin 19-30 yaş grubunda kadın, 4 (%36,4)'ünün 19-30 yaş grubunda erkek, 1 (%9,1)'inin 31-40 yaş grubunda erkek, 1 (%9,1)'inin 51-60 yaş grubunda erkek, 4 (%36,4)'ünün 61 yaş ve üzeri erkek olduğu tespit edilmiştir. Sanık yaş grupları ile mağdur yaş grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. ($p < 0,05$)

Çizelge 3.30. Mağdur Meslek Grubunun Sanık Meslek Grubu ile Karşılaştırılması.

p*=0,004			Sanık Meslek Grubu					Toplam
			İşsiz	İşçi	Memur	Öğrenci	Serbest Meslek	
Mağdur Meslek Grubu	İşçi-Ev Kadını	Olgu Sayısı	3	11	0	0	0	14
		Mağdurun Mesleğine Göre Yüzdesi	21,4%	78,6%	%0	%0	%0	100,0%
		Sanığın Mesleğine Göre Yüzdesi	42,9%	50,0%	%0	%0	%0	25,5%
		Genel Yüzde	5,5%	20,0%	%0	%0	%0	25,5%
	Memur	Olgu Sayısı	2	2	0	0	0	4
		Mağdurun Mesleğine Göre Yüzdesi	50,0%	50,0%	%0	%0	%0	100,0%
		Sanığın Mesleğine Göre Yüzdesi	28,6%	9,1%	%0	%0	%0	7,3%
		Genel Yüzde	3,6%	3,6%	%0	%0	%0	7,3%
	İşsiz	Olgu Sayısı	2	9	13	2	6	32
		Mağdurun Mesleğine Göre Yüzdesi	6,2%	28,1%	40,6%	6,2%	18,8%	100,0%
		Sanığın Mesleğine Göre Yüzdesi	28,6%	40,9%	81,2%	66,7%	85,7%	58,2%
		Genel Yüzde	3,6%	16,4%	23,6%	3,6%	10,9%	58,2%
	Öğrenci	Olgu Sayısı	0	0	1	1	1	3
		Mağdurun Mesleğine Göre Yüzdesi	%0	%0	33,3%	33,3%	33,3%	100,0%
		Sanığın Mesleğine Göre Yüzdesi	%0	%0	6,2%	33,3%	14,3%	5,5%
		Genel Yüzde	%0	%0	1,8%	1,8%	1,8%	5,5%
	Serbest Meslek	Olgu Sayısı	0	0	2	0	0	2
		Mağdurun Mesleğine Göre Yüzdesi	%0	%0	100,0%	%0	%0	100,0%
		Sanığın Mesleğine Göre Yüzdesi	%0	%0	12,5%	%0	%0	3,6%
		Genel Yüzde	%0	%0	3,6%	%0	%0	3,6%
Toplam		Olgu Sayısı	7	22	16	3	7	55
		Mağdurun Mesleğine Göre Yüzdesi	12,7%	40,0%	29,1%	5,5%	12,7%	100,0%
		Sanığın Mesleğine Göre Yüzdesi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		Genel Yüzde	12,7%	40,0%	29,1%	5,5%	12,7%	100,0%

(p* <0,05)

Sanıkların meslek gruplarını, mağdurların meslek gruplarına göre Çizelge 3.30’ da incelediğimizde; işsiz 7 (%12,7) sanıktan 3 (%42,9)’ünün işçi, 2 (%28,6)’sinin memur, 2 (%2,8)’sinin işsiz-ev kadını mağdura karşı cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçu işlediği

belirlenmiştir. İşçi sınıfındaki 22 (%40) sanıktan 11 (%50)'inin işçi, 2 (%9,1)'sinin memur, 9 (%40,9)'unun işsiz-ev kadını mağdura karşı cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçu işlediği belirlenmiştir. Memur sınıfındaki 16 (%29,1) sanıktan 13 (%81,2)'ünün işsiz-ev kadını, 1 (%6,2)'inin öğrenci, 2 (%12,5)'sinin serbest meslek sahibi mağdura karşı cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçu işlediği belirlenmiştir. Öğrenci sınıfında bulunan 3 (%5,5) sanıktan 2 (%66,7)'sinin işsiz-ev kadını, 1 (%33,3)'inin öğrenci mağdura karşı cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçu işlediği belirlenmiştir. Serbest meslek grubunda bulunan 7 (%12,7) sanıktan 6 (%85,7)'sının işsiz-ev kadını, 1 (%14,3)'inin öğrenci grubundaki mağdura karşı cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçu işlediği belirlenmiştir. Sanık meslek grupları ile mağdur meslek grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. ($p < 0,05$)

Çizelge 3.31. Mağdur Medeni Durumunun Sanık Medeni Durumu ile Karşılaştırılması.

p*=0,000			Sanık Medeni Durum				Toplam
			Evli	Bekar	Boşanmış	Dul	
Mağdur Medeni Durum	Evli	Olgu Sayısı	55	7	0	0	62
		Mağdurun Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	88,7%	11,3%	%0	%0	100,0%
		Sanığın Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	80,9%	30,4%	%0	%0	62,6%
		Genel Yüzde	55,6%	7,1%	%0	%0	62,6%
	Bekar	Olgu Sayısı	7	10	2	0	19
		Mağdurun Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	36,8%	52,6%	10,5%	%0	100,0%
		Sanığın Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	10,3%	43,5%	28,6%	%0	19,2%
		Genel Yüzde	7,1%	10,1%	2,0%	%0	19,2%
	Boşanmış	Olgu Sayısı	1	1	4	0	6
		Mağdurun Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	16,7%	16,7%	66,7%	%0	100,0%
		Sanığın Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	1,5%	4,3%	57,1%	%0	6,1%
		Genel Yüzde	1,0%	1,0%	4,0%	%0	6,1%
	Dul	Olgu Sayısı	5	5	1	1	12
		Mağdurun Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	41,7%	41,7%	8,3%	8,3%	100,0%
		Sanığın Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	7,4%	21,7%	14,3%	100,0%	12,1%
		Genel Yüzde	5,1%	5,1%	1,0%	1,0%	12,1%
Toplam		Olgu Sayısı	68	23	7	1	99
		Mağdurun Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	68,7%	23,2%	7,1%	1,0%	100,0%
		Sanığın Medeni Durumuna Göre Yüzdesi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		Genel Yüzde	68,7%	23,2%	7,1%	1,0%	100,0%

(p*<0,001)

Bir olguda hem sanık hem de mağdurun medeni durumu hakkında bilgiye ulaşılamamış olup, toplam 2 mağdur ve 1 sanığın medeni durumları hakkında bilgi elde edilememiştir. Medeni durumları tespit edilen 99 olgunun sanık ve mağdur medeni durumlarının karşılaştırması Çizelge 3.31’de yapılmıştır. Evli olan 62 (%62,6) mağdurun; 55 (%88,7)’inin evli, 7(%11,)’sinin bekar sanıklar tarafından şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Bekar olan 19 (%19,2) mağdurun; 7 (%36,8)’sinin evli, 10 (%52,6)’unun bekar, 2 (%10,5)’sinin boşanmış sanıklar tarafından şiddete uğradığı sonucuna ulaşılmıştır. Boşanmış olan 6 (%6,1) mağdurun; 1 (%16,7)’inin evli, 1 (%16,7)’inin bekar, 4 (%66,7)’ünün boşanmış

sanıklar tarafından şiddete maruz bırakıldığı anlaşılmıştır. Dul olan 12 (%12,1) mağdurun 5 (%41,7)'inin evli, 5 (%41,7)'inin bekar, 1 (%8,3)'inin boşanmış, 1 (8,3)'inin dul sanıklar tarafından şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Sanık medeni durumları ile mağdur medeni durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. ($p<0,001$)

Çizelge 3.32. Mağdur Eğitim Düzeylerinin Sanık Eğitim Düzeyleri ile Karşılaştırılması.

p*=0,015			Sanık Eğitim Düzeyi				Toplam
			İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	
Mağdur Eğitim Düzeyi	İlkokul	Olgu Sayısı	19	5	8	2	34
		Mağdurun Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	55,9%	14,7%	23,5%	5,9%	100,0%
		Sanığın Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	76,0%	50,0%	25,8%	28,6%	46,6%
		Genel Yüzde	26,0%	6,8%	11,0%	2,7%	46,6%
	Okur-yazar değil	Olgu Sayısı	2	2	4	0	8
		Mağdurun Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	25,0%	25,0%	50,0%	%0	100,0%
		Sanığın Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	8,0%	20,0%	12,9%	,0%	11,0%
		Genel Yüzde	2,7%	2,7%	5,5%	%0	11,0%
	Üniversite	Olgu Sayısı	0	0	4	2	6
		Mağdurun Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	%0	%0	66,7%	33,3%	100,0%
		Sanığın Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	%0	%0	12,9%	28,6%	8,2%
		Genel Yüzde	%0	%0	5,5%	2,7%	8,2%
	Lise	Olgu Sayısı	1	2	10	3	16
		Mağdurun Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	6,2%	12,5%	62,5%	18,8%	100,0%
		Sanığın Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	4,0%	20,0%	32,3%	42,9%	21,9%
		Genel Yüzde	1,4%	2,7%	13,7%	4,1%	21,9%
	Ortaokul	Olgu Sayısı	3	1	5	0	9
		Mağdurun Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	33,3%	11,1%	55,6%	%0	100,0%
		Sanığın Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi	12,0%	10,0%	16,1%	%0	12,3%
		Genel Yüzde	4,1%	1,4%	6,8%	%0	12,3%
Toplam	Olgu Sayısı		25	10	31	7	73
	Mağdurun Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi		34,2%	13,7%	42,5%	9,6%	100,0%
	Sanığın Eğitim Düzeyine Göre Yüzdesi		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Genel Yüzde		34,2%	13,7%	42,5%	9,6%	100,0%

(p* <0,05)

Eğitim düzeyleri tespit edilen 73 olgunun Çizelge 3.32’de sanık ve mağdur eğitim durumlarının karşılaştırması yapılmıştır. İlkokul mezunu olan 25 (%34,2) sanığın şiddet uyguladıkları mağdurlardan 19 (%76)’unun ilkokul mezunu olduğu, 2 (%8)’sinin okur-yazar olmadığı, 1 (%4)’inin lise, 3 (%12)’ünün ortaokul mezunu olduğu tespit edilmiştir. Ortaokul

mezunu olan 10 (%13,7) sanığın şiddet uyguladıkları mağdurlardan 5 (%50)'inin ilkokul mezunu olduğu, 2 (%20)'sinin okur-yazar olmadığı, 2 (%20)'sinin lise, 1 (%10)'inin ortaokul mezunu olduğu tespit edilmiştir. Lise mezunu olan 31 (%42,5) sanığın şiddet uyguladıkları mağdurlardan 8 (%25,8)'inin ilkokul mezunu olduğu, 4 (%12,9)'ünün okur-yazar olmadığı, 4 (%12,9)'ünün üniversite, 10 (%32,3)'unun lise, 5 (%16,1)'inin ortaokul mezunu olduğu tespit edilmiştir. Üniversite mezunu olan 7 (%9,6) sanığın şiddet uyguladıkları mağdurlardan 2 (%28,6)'sinin ilkokul, 2 (%28,6)'sinin üniversite, 3 (%42,9)'ünün lise mezunu olduğu tespit edilmiştir. Sanık eğitim durumları ile mağdur eğitim durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. ($p < 0,05$)

Çizelge 3.33. Olay Türünün Mahkeme Kararı ile Karşılaştırılması.

p*=0,000			Mahkeme Kararı								Toplam
			Müebbet Hapis Cezası	Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis Cezası	Düşme	0-5 Yıl Hapis Cezası	5-10 Yıl Hapis Cezası	10-15 Yıl Hapis Cezası	15-20 Yıl Hapis Cezası	20-25 Yıl Hapis Cezası	
Olay Türü	Cinayet	Olgu Sayısı	17	12	3	0	0	6	14	12	64
		Olay Türüne Göre Yüzde	26,6%	18,8%	4,7%	,0%	,0%	9,4%	21,9%	18,8%	100,0%
		Karara Göre Yüzde	100,0%	100,0%	75,0%	,0%	,0%	40,0%	87,5%	100,0%	62,7%
		Genel Yüzde	16,7%	11,8%	2,9%	,0%	,0%	5,9%	13,7%	11,8%	62,7%
	Öldürmeye Teşebbüs	Olgu Sayısı	0	0	1	13	13	9	2	0	38
		Olay Türüne Göre Yüzde	,0%	,0%	2,6%	34,2%	34,2%	23,7%	5,3%	,0%	100,0%
		Karara Göre Yüzde	,0%	,0%	25,0%	100,0%	100,0%	60,0%	12,5%	,0%	37,3%
		Genel Yüzde	,0%	,0%	1,0%	12,7%	12,7%	8,8%	2,0%	,0%	37,3%
Toplam		Olgu Sayısı	17	12	4	13	13	15	16	12	102
		Olay Türüne Göre Yüzde	16,7%	11,8%	3,9%	12,7%	12,7%	14,7%	15,7%	11,8%	100,0%
		Karara Göre Yüzde	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		Genel Yüzde	16,7%	11,8%	3,9%	12,7%	12,7%	14,7%	15,7%	11,8%	100,0%

(p*<0,001)

Çizelge 3.33’de olguların suç türleri ile karşılaştırması yapılmıştır. Cinayet suçunu işleyen 64 (%62,7) sanıktan 17 (%26,6)’sinin müebbet hapis cezası, 12 (%18,8)’sinin ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, 3 (%4,7)’ünün sanığın ölmesi sebebiyle düşme, 6 (%9,4)’sının 10-15 yıl arası hapis cezası, 14 (%21,9)’ünün 10-15 yıl arası hapis cezası, 12 (%18,8)’sinin 20-25 yıl arası hapis cezası ile sonuçlandığı görülmüştür. Öldürmeye teşebbüs suçunu işleyen 38 (%36,4) sanıktan 1 (%2,6)’inin sanığın ölmesi sebebiyle düşme, 13 (%34,2)’ünün 0-5 yıl hapis cezası, 13 (%34,2)’ünün 5-10 yıl hapis cezası, 9 (%23,7)’unun 10-15 yıl hapis cezası, 2 (%5,3)’sinin 15-20 yıl hapis cezası ile sonuçlandığı görülmüştür.

Meydana gelen olay türü ile mahkeme kararları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. ($p<0,001$)

4. TARTIŞMA

Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde mağduru kadın olan, cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçlarına ait davalarda olay tarihi değerlendirildiğinde; en fazla olayın 2010 (34 olay - %33,3), en az olayın ise 2013 ve 2014 yıllarında (12'şer olay - %11,8) meydana geldiği saptanmıştır. Çeşitli araştırmalarda kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri oranlarında son yıllarda yüksek bir artış olduğu bildirilmektedir (Eryılmaz, 2015; <http://anitsayac.com/?year=2014>). “Kadın Cinayetlerini Durduracağız” platformunun verilerine göre şiddet nedeniyle hayatını kaybeden kadınların sayısı Türkiye genelinde en yüksek 2014 yılındadır. Hatta 2010 yılına göre %63,3'lük bir artış bildirilmektedir (2010'da 180 olgu - 2014'de 294 olgu) (<http://kadincinayetlerininidurduracagiz.net/veriler/1878/2014-yili-kadin-cinayeti-gercekleri>). Yegen (2014) 2011-2014 yılları arasında gazetelerde yer alan kadın cinayetleri haberlerini yıllara göre dağılımını incelediği çalışmasının sonucunda özellikle 2013 ve 2014 yıllarında kadın cinayetlerinde büyük bir artışın meydana geldiği bildirmiştir. Ünkap'ın (2009) 2003 ile 2007 yıllarını kapsayan ve KAMER verilerine dayanarak namus saikiyle işlenen cinayet bulgularını kullanarak yaptığı araştırmasında 2003 yılı ile 2007 yılı arasında %45,2'lik bir artış olduğu bildirilmektedir. Araştırmamızda 2013 ve 2014 yılları arasında meydana gelen olgu sayısındaki azalma, davaların henüz karara bağlanmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Zira araştırmamızda davaları karara bağlanmayan olgular dâhil edilmemiştir. Bu durum son 2 yılda meydana gelen cinayet ve öldürmeye teşebbüs vakalarında sayı kaybına sebebiyet vermiştir. Mahkeme sürelerine bakıldığı zaman karara bağlanma sürecinin 4 yıla kadar uzayabildiği ve davaların ortalama karara bağlanma süresinin 1 yıl 2 ay olduğu saptanmıştır. Davalar sanık sayılarına göre incelendiğinde, 96 (%94,1) olguda 1 sanık, 5 (%4,9) olguda 2 sanık, 1 (%1) olguda ise 8 sanık bulunduğu belirlenmiştir. Birden fazla sanık bulunan davalarda sanıklardan sadece 1 tanesi cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçundan yargılanırken, diğer sanıkların yardım ve yataklık suçundan yargılandığı belirlenmiştir.

Bulgular mağdur yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde yaş aralığının 2 ile 91 yaş arasında değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Mağdurların yaş ortalaması 39,74 (sd=17,15)

olup 4 olguda mağdurun 18 yaş altında bulunduğu, mağdurlar çocuk ve yetişkin olarak iki gruba ayrılarak incelendiğinde yaş ortalamasının çocuklarda 8,5 olduğu, yetişkinlerde 41,02 olduğu tespit edilmiştir. Araştırma neticesinde mağdurların şiddete sıklıkla yetişkinlerde 19-30 yaş aralığında (%30), çocuklarda 2-11 yaş aralığında (%50) maruz kaldıkları belirlenmiştir. Çocuk mağdur sayısının azlığı sebebiyle bu grupta bulunan değerler istatistiki açıdan anlamlı değildir. Antalya’da kadın cinayetleri üzerine yapılan bir çalışmada yaş ortalamasının 35 olduğu (Tütüncüler ve ark.), Brezilya’da yapılan bir çalışmada cinayet mağduru kadınların 10-49 yaşları aralığında olduğu bildirilmiştir (Silva ve ark., 2013). TÜİK (2008) tarafından yapılan bir araştırmada fiziksel ve cinsel şiddete en yüksek oranda maruz kalma yaş grubunun 15-24 olduğu, 2. sıklıkta 25-34 yaş aralığının geldiği bildirilmiştir. Aynı araştırmada fiziksel ve cinsel şiddete az oranda maruz kalan yaş grubunun 45-59 olduğu bildirilmiştir (<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2008-AnaRapor.pdf>). Yörük’ün (2010) Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi’nin 2008 yılı verilerini kullanarak şiddete maruz kalan kadınlar ile yaptığı çalışmada şiddete en fazla maruz kalma yaş grubunun 30-39 olduğu, şiddete en az maruz kalan yaş grubunun 60 ve üzeri olduğu bildirilmiştir. Yegen’in (2014) 2011-2014 yılları arasında gazetelerde yer alan kadın cinayetleri haberleri ile yapmış olduğu çalışmada cinayet mağdurlarının çoğu 25-35 yaş grubunda iken, cinayet mağduru olan kadınların en azının 55-65 yaş grubunda bulunduğu bildirilmiştir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 2014 yılında yayınlamış olduğu özet raporda son 12 ayda fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma sıklığının 15-24 yaş grubunda en yüksek, 45-99 yaş grubunda en düşük olduğu bildirilmiştir (http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2014_Ozet_Rapor.pdf). Araştırmaların sonuçlarına bakıldığında zaman kadınların genç yaşlarda daha çok şiddete maruz kaldığı görülmektedir. Kendini savunmayı ve kimlerden yardım alacağını bilemeyen kadın güçsüz ve mağdur konumunda bulunmaktadır. Yaşın ilerlemesi ile beraber şiddet azalmaya başlamaktadır. Kadın şiddet konusunda daha fazla bilgi sahibi olduğundan hem bireysel çaba ile hem de ilerleyen yaş ile beraber gelen toplumsal saygınlıktan ötürü şiddete maruz kalma oranı düşmektedir.

Bulgular sanık yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde; olguların 19 ile 82 yaş arasında olduğu, yaş ortalamasının 40,59 (sd=13,2) olduğu tespit edilmiştir. Sanıkların 29 (%28)’u 31-40 yaş grubunda, 7 (%7)’si 61 ve üzeri yaş grubundadır. Bağlı’nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen

sanıkların en sık 31-35 yaş grubunda (%21,1), en düşük sıklıkla 61-76 ile 51-55 yaş grubunda (%3,2) olduğu bildirilmiştir. Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde şiddet mağdurları ve sanıkları ile ilgili çalışmasında sanıkların en sık 26-40 (%53) yaş grubunda olduğu ve 2. sıklıkta 41-60 (%27) yaş grubunun bulunduğu, en düşük sıklığa 81 yaş ve üzeri (%1) yaş grubunda rastlandığı bildirilmiştir. Yapılan araştırmalar sanıkların 30-40 yaş grubunda şiddete eğilimlerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Sanık yaş grupları ile mağdur yaş grupları karşılaştırıldığında gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (p=0,000). Türk toplumunda evin reisi konumunda bulunan erkek, kadından yaşça daha büyük olmaktadır. Çizelge 3.25'de mağdur ve sanığın yakınlık dereceleri karşılaştırıldığı zaman %62,7 oranındaki cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçunu partnerin işlediği görülmektedir. Mağdur yaş grupları ile sanık yaş gruplarının karşılaştırıldığı Çizelge 3.29'da 19-30 yaş grubundaki mağdurları öldüren ve öldürmeye teşebbüste bulunan 31-40 yaş grubundaki sanıkların genel yüzdesinin %11,8 olduğu belirlenmiştir. Bu değer yaptığımız araştırmanın bu alandaki en yüksek yüzdeye sahip alanıdır. 19-30 yaş grubunda bulunan mağdura karşı, kendinden yaşça büyük ve 31-40 yaş grubunda bulunan partneri tarafından cinayet ve öldürmeye teşebbüs eyleminin uygulanma oranının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bulgular sanık cinsiyetlerine göre incelendiğinde; 99 (%97,1) olguda sanığın erkek, 3 (%2,9) olguda ise kadın olduğu görülmektedir. Sanığın kadın olduğu 3 olguda, mağdurlar 2-11 yaş grubu ile 61 yaş ve üzerindedir. Dolayısıyla kadın sanıkların, kendisini savunamayacak durumda olan 2 ve 3 yaşlarındaki 2 çocuk ile 67 yaşındaki bir yaşlıya karşı cinayet suçu işledikleri anlaşılmıştır. Bağlı'nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların %90,5'inin erkek, %9,5'inin kadın, Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde kadına yönelik şiddet sebebiyle yardım alan kadınlar ile ilgili yaptığı çalışmada sanıkların %91'inin erkek, %9'unun kadın olduğu bildirilmiştir. Araştırmamızda sanık cinsiyeti yönünden ağırlıklı olarak erkek bulunmuş olup literatür bilgileri ile uyumludur.

Mağdurlar doğdukları bölgelere göre değerlendirildiğinde 65 (%68,4)'inin İç Anadolu Bölgesi doğumlu olduğu belirlenmiştir. İç Anadolu Bölgesini, 15 olgu ile (%15,8) Karadeniz Bölgesi takip etmektedir. Sanıkların doğum yerleri de 63 (%63) olgu ile en sık İç Anadolu

Bölgesi, 2. sıklıkta ise 19 (%7) olgu ile Karadeniz Bölgesi olarak belirlenmiştir. En düşük sıklığın ise 2 (%2,1) olgu ile yurt dışına ait olduğu belirlenmiştir. 2011 yılında yayınlanan Kadına ve Aile Bireylerine Şiddet Raporu'nda Doğu Anadolu illerinde doğan kadınların daha fazla şiddete maruz kaldıkları bildirilmiştir (https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2012/raporlar/29_05_2012.pdf).

Bağlı'nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların doğum yerlerinin sıklıkla Diyarbakır (%6,8) ve Şanlıurfa (%6,3) olduğu belirtilmiştir. Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde kadına yönelik şiddet sebebiyle yardım alan kadınlar ile ilgili yaptığı araştırmada şiddete maruz kalma nedeniyle yardım alan kadın sayılarının Akdeniz ve Ege Bölgelerinde daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Eryılmaz'ın araştırma konusu olan mağdurlar, yardım amacıyla herhangi bir kurum ya da kuruluşa başvuran kadınları kapsadığından farklı bir genelleme oluşturmaktadır. Doğu Anadolu Bölgesinde yaşayan kadın kesimi genellikle eğitim düzeyi düşük, ekonomik olarak kocasına ya da babasına bağımlı ve töre gerçeği ile karşı karşıya bulunmaktadır (Tunç, 2004). Şiddete maruz kalsa dahi bu konuda herhangi bir kurumdan yardım isteme ihtimali düşük olacaktır. Mağdurların 98 (%96)'inin Ankara'da yaşadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde sanıkların da 98 (%96)'inin Ankara'da yaşadığı tespit edilmiştir. Araştırmamızda İç Anadolu Bölgesinin yüksek sıklığa sahip olmasının sebebi, araştırmanın Ankara'da mahkemesi görülen olguları kapsamasıdır. Sanık ve mağdurların doğdukları bölgeler ile bağlantılı olarak sanık ve mağdurların yaşadıkları yerlerin de %96 oranla Ankara olduğu belirlenmiştir. Bu durum yine materyalin toplandığı mahkemelerin Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri olmasından kaynaklanmaktadır.

Mağdurların eğitim durumlarına göre yapılan değerlendirmede; en yüksek sıklığın 37 (%48,1) olgu ile ilköğretim mezunlarına, en düşük sıklığın 6 (%7,8) olgu ile üniversite mezunlarına ait olduğu belirlenmiştir. Yörük'ün (2010) Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi'nin 2008 yılı verilerini kullanarak şiddete maruz kalan kadınlar ile yaptığı çalışmada ilkokul mezunlarının %40, lise mezunlarının %22 oranında şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir. Campbell ve ark.'ın (2007) Amerika'da meydana gelen kadın cinayetleri hakkında yaptığı araştırmada mağdurların %33,2sinin ilkokul mezunu olduğu belirlenmiştir. Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde şiddete maruz kalan mağdurlar ve olayın sanıkları ile ilgili çalışmasında %61 ilkokul, Sharps ve ark.'ın (2001) Amerika'da 1994 ile 1999 yılları

arasında polis merkezlerine ve sağlık kuruluşlarına ulaşan kadın cinayetleri verileri ile yaptığı araştırmasında ise %30,7 oranı ile ilkokul mezunlarının şiddete maruz kalma sıklığının en yuğsek orana sahip olduğu bildirilmiştir. İlkokulu mezunlarının sıklığını, lise mezunları takip etmektedir. Eğitim durumlarına göre niversite mezunlarının daha düşük oranda şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir. Eğitim seviyesi dştke, şiddete maruz kalma sıklığında artış meydana gelmektedir. Sonuçlar eğitim seviyesi yüksek olan kadınların şiddete maruz kalmadığı anlamına gelmemektedir. Okuma-yazma bilmeme oranı yıldıan yıla düşüşü gösterdiğinden (2009: %7,1; 2010: %6; 2011: %4,7) ilkokul mezunu mağdurların oranı okuma-yazma bilmeyen mağdurlardan daha yüksektir (TİK, 2012). Kadına ve Aile Bireylerine Yönelik şiddeti İnceleme Raporu'na göre okuma-yazma bilmeyen kadınların %43' hayatlarının en az bir döneminde şiddete maruz kalmıştır. Bu oran niversite mezunlarında %12'dir

(https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2012/raporlar/29_05_2012.pdf).

Sanıklar eğitim durumlarına göre değerlendirildiğinde en yüksek sıklığın 37 (%43,5) olgu ile lise mezunlarına, en düşük sıklığın 8 (%9,4) olgu ile niversite mezunlarına ait olduğu belirlenmiştir. Bağlı'nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların %35,8'inin ilkokul mezunu, %1,6'sının niversite mezunu olduğu bildirilmiştir. Campbell ve ark.'ın (2007) Amerika'da meydana gelen kadın cinayetleri hakkında yaptığı araştırmada sanıkların %49'unun ilkokul mezunu, %6,3 niversite mezunu; Sharps ve ark.'ın (2001) Amerika'da 1994 ile 1999 yılları arasında polis merkezlerine ve sağlık kuruluşlarına ulaşan kadın cinayetleri verileri ile yaptığı araştırmasında sanıkların %46'sının ilkokul, %8'inin niversite mezunu olduğu; Tanrıverdi ve şıpkın'ın (2008) şubat 2006-Mart 2007 tarihleri arasında Çanakkale'de sağlık ocaklarına başvuran kadınların şiddet görme düzeylerini araştırdıkları çalışmada eşlerin eğitim düzeylerinin %36,9'unda ilkokul mezunu, %17,8'inde niversite mezunu olduğu, %4,1 olgunun okur-yazar olmadığı bildirilmiştir. Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde şiddete maruz kalan mağdurlar ve olayın sanıkları ile ilgili çalışmasında ise çok fazla veriye ulaşılamamakla beraber elde edilen sonuçlara göre yine en yüksek sıklığın %15 oranı ile ilkokul mezunlarına, en düşük sıklığın niversite mezunlarına ait olduğu tespit edilmiştir. Yaptığımız araştırmada sanık ve mağdurlarının eğitim düzeylerinin karşılaştırılmasında (izelge 3.32) anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p=0,015). Sanık ve mağdurların en yüksek

sıklıkla 19 (%26) olgu ile ilkokul mezunu olduğu saptanmıştır. TÜİK tarafından yapılan araştırmada toplumun büyük çoğunluğunun (%28) ilkokul mezunu olduğu bildirilmiştir (http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1018). Çalışmamızda hem sanık hem de mağdurların eğitim düzeylerinde ilkokul mezunu sıklığının yüksek olmasının sebebi toplumda ilkokul mezunlarının sık olmasından kaynaklanmaktadır.

Mağdurlar mesleklerine göre değerlendirildiğinde; mağdur kadınların 40 (%56,3)'ının işsiz-ev kadını grubunda bulunduğu, en az sıklığa sahip meslek grubunun 4 (%5,6)'er olgu ile öğrenci ve memurlara ait olduğu belirlenmiştir. Campbell ve ark.'ın (2007) Amerika'da meydana gelen kadın cinayetleri hakkında yaptığı araştırmada çalışan kadınlar %51,8 oranı ile en yüksek sıklığa sahip iken, iş arayan %5,5'lik grup en düşük sıklıkta cinayet mağduru olmuştur. Yılmaz'ın (2015) yılında Diyarbakır'da 2007-2012 yılları arasında meydana gelen töre cinayetleri üzerine yaptığı araştırmada mağdurların %58,8'inin ev kadını, %35,3'ünün işsiz olduğu bildirilmiştir. Dixon ve ark.'ın (2008) İngiltere'de partnerini öldüren sanıklar üzerine yaptığı araştırmada %55,2 oranında işsiz mağdur en yüksek sıklığa sahip iken, %1,5 ile öğrenci grubu en düşük sıklıktadır. Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde şiddete maruz kalan mağdurlar ve olayın sanıkları ile ilgili çalışmasında şiddete yüksek oranda maruz kalan mağdur mesleğinin %70 oranında ev kadınları, en düşük %2 oranı ile emekliler olduğu bildirilmiştir. Meslek grubu aynı zamanda mağdurların gelir durumlarını da etkilemektedir. Oranlara bakıldığında şiddete maruz kalma sıklığı en yüksek olan grup işsiz ve ev kadınları aynı zamanda en düşük gelir grubuna da dâhil olmaktadır. Yaptığımız araştırmada gelir durumları incelendiğinde 42 (%59,2)'si geliri olmayan mağdur grubu olarak ilk sırada yer almaktadır. 1001-1500 TL arası gelire sahip olan mağdurlar ise en düşük sıklığa sahiptir. Yaptığımız araştırmada geliri olmayan grubun bir üzerinde bulunan 1-1000 TL gelire sahip 20 (%28,2) mağdur 2. sırada yer almaktadır. Bir kadının ekonomik güç sahibi olması, yaşadığı toplulukta ona verilen değer bir göstergesidir (Brooks, 2012). Araştırmamızdaki mağdurların %59,2'sinin ekonomik bağımsızlığının bulunmaması dikkat çekicidir.

Sanıklar meslek gruplarına göre değerlendirildiğinde; 30 (%42,9)'unun işçi, 19 (%27,1)'unun memur, 11 (%15,7)'inin işsiz olduğu belirlenmiştir. En alt grup ise 3 (%4,3) olgu ile öğrencilerdir. Yılmaz'ın (2015) yılında Diyarbakır'da 2007-2012 yılları arasında

meydana gelen töre cinayetleri üzerine yaptığı araştırmada sanıkların %35,3'ünün çiftçi, %29,4'ünün işletmeci, %17,6'sının işsiz olduğu bildirilmiştir. Bağlı'nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların en yoğun serbest meslek ve esnaf grubunda (%21,1) bulunduğu, 2. sırada %25,8 oranı ile çiftçi, en alt sırada ise %13,7 oranı ile işçi grubunun yer aldığı bildirilmiştir. Campbell ve ark.'ın (2007) Amerika'da meydana gelen kadın cinayetleri hakkında yaptığı araştırmada sanık meslek grubunda en yüksek oranın %44,8 ile işsizlere, en düşük oranın %6,1 ile iş arayanlara ait olduğu bildirilmiştir. Eş öldürmelerinde en yüksek risk faktörü işsizliktir (Campbell, 2007). Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde şiddete maruz kalan mağdurlar ve olayın sanıkları ile ilgili çalışmasında sanıkların çoğunun meslek bilgilerine ulaşamamıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde; ilk sırada %10 oranı ile çiftçi sınıfı, en alt sırada %1 oranı ile işsiz sınıfı yer almaktadır. Araştırma sonuçlarında bazı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Amerika'da Campbell ve ark.'ın (2007) yaptığı araştırmanın sonuçları hem mağdur hem de sanık meslek grupları ile farklı sonuçlar vermektedir. Sanıkların meslekleri aylık gelir durumlarını etkilemektedir. Çalışmamızda 1-1000 TL arasında aylık gelire sahip olan 32 (%45,7) olgu ilk sırada yer almaktadır. Bu grubun büyük çoğunluğunu işçi sınıfı oluşturmaktadır. Bağlı'nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların gelir durumu incelendiğinde benzer sonuçların bildirildiği görülmektedir. İlk sırada yer alan grup %24,7 oranı ile 701-1000 TL aralığında gelire sahip olan gruptur. Aynı zamanda %21,1 oranındaki olgu 401-700 TL, %3,7 oranındaki olgu ise 100 TL'den daha az gelire sahiptir.

Mağdurlar medeni durumlarına göre değerlendirildiğinde en yüksek sıklığa sahip olan 62 (%62) mağdurun evli olduğu belirlenmiştir. Evli mağdurları 20 (%20) olgu ile bekâr mağdurlar, 12 (%12) olgu ile dul ve 6 (%6) olgu ile boşanmış mağdurlar takip etmektedir. Yörük'ün (2010) Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi'nin 2008 yılı verilerini kullanarak şiddete maruz kalan kadınlar ile yaptığı çalışmada mağdurların %59'unun evli, en düşük sıklığa sahip olan (%2) grubun dul olduğu bildirilmiştir. Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde şiddete maruz kalan mağdurlar ile ilgili çalışmasında mağdurların %79'unun evli, %2'sinin dul olduğunu bildirmiştir. Hadidi ve ark.'ın (2001) Ürdün'de namus cinayetlerinin sebeplerini araştırdığı çalışmasında mağdurların %56,2'sinin evli olduğunu bildirmiştir. Araştırmaların tümünde mağdurların büyük çoğunluğunun evli olduğu bildirilmiştir

Yaptığımız çalışmanın sonuçları da bunu desteklemektedir. Evli kadınların, diğerlerine oranla yüksek sıklıkta şiddete maruz kalmasının sebebi, şiddetin eşleri tarafından uygulanmasıdır. Çizelge 3.25’de mağdur ve sanıkların yakınlık dereceleri görülmektedir. Bu çizelgede kadınların 64 (%62,7)’ünün partnerleri tarafından öldürüldüğü ya da öldürülmeye teşebbüs edildiği belirlenmiştir. Partnerlerin 47 (%46,1)’si mağdurların eşleridir. Frye ve ark.’ın (2005) New York’ta 1990-1996 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetleri ile ilgili yaptığı araştırmasında kadınların yaklaşık 1/3’ünün eşleri tarafından öldürüldüğü bildirilmektedir. Tekirdağ ve Diyarbakır’da kadın cinayetlerinin incelendiği ve karşılaştırıldığı bir çalışmada da Diyarbakır’da %35,3, Tekirdağ’da %71,5 oranında partner cinayeti işlenmiş olduğu bildirilmiştir (Yılmaz ve ark., 2015). Kadın cinayetlerinin sıklıkla aile bireyleri tarafından işlendiği bildirilmektedir (Coyne-Beasley ve ark., 2003). Bağlı’nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların %25,3’ünün eşini, Yegen (2014) 2011-2014 yılları arasında gazetelerde yer alan kadın cinayetleri hakkında yaptığı çalışmada mağdurların %28,8’inin eşleri tarafından öldürüldüğü; Gillispie ve ark.’ın Kuzey Karolina’da 2002-2007 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetleri hakkındaki araştırmasında mağdurların %38,1’inin eşleri tarafından öldürüldüğü; Campbell ve ark.’ın (2007) Amerika’da meydana gelen kadın cinayetleri hakkında yaptığı çalışmada mağdurların %30’unun eşleri tarafından öldürüldüğü; Yörük’ün (2010) Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi’nin 2008 yılı verilerini kullanarak şiddete maruz kalan kadınlar ile yaptığı çalışmada mağdurların %64’ünün eşleri tarafından şiddete maruz kaldığı bildirilmiştir.

Sanıklar medeni durumlarına göre değerlendirildiğinde; en yüksek sıklığa sahip olan %69’luk yüzdenin evli, en düşük yüzdenin (%1) ise dul olduğu belirlenmiştir. Hırvatistan’da yapılmış bir çalışmaya göre, aile içi cinayet işleyen erkeklerin çoğu evlidir ve saldırı sıklıkla evde gerçekleşmiştir (Kovacević, 2010). Bağlı’nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı kadına karşı cinayet suçu ile ilgili çalışmasında sanıkların %38,9’unun evli, az bir kısmının (%4,2) boşanmış veya eşinin ölmüş bulunduğu; Eryılmaz’ın (2015) Türkiye genelinde şiddete maruz kalan mağdurlar ile ilgili çalışmasında şiddeti uygulayanların %71’inin evli, %1’inin dul olduğu bildirilmiştir. Çalışma bulgularımız literatür ile uyumlu bulunmuştur.

Mağdurlar aylık gelir durumlarına göre değerlendirildiğinde en yüksek sıklığa sahip 42 (%59,2) olgunun gelirinin olmadığı, son sırada yer alan kısmında ise 4 olgu (%5,6) ile 1001-1500 TL arası aylık gelire sahip olduğu belirlenmiştir. Sanıklar aylık gelir durumlarına göre değerlendirildiğinde; en yüksek sıklığa sahip kısmın 32 (%45,7) olgu ile 1-1000 TL arası gelire, son sırada ise 2 (%2,9) olgu ile 1501-2000 TL arası gelire sahip sanıkların bulunduğu belirlenmiştir. Bağlı'nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların aylık gelirlerinin %24,7'sinin 701-1000 TL, %24,1'inin 401-700 TL, %4,7'sinin 2500 TL ve üzeri, %3,7'sinin ise 100 TL'den az gelire sahip olduğu bildirilmiştir. Güler ve ark.'ın (2005) Sivas bölgesinde şiddete maruz kalan kadınlar ile yaptığı görüşmelerde, aile içinde şiddetin artmasında en büyük sebebin ekonomik yetersizlikler olduğu bildirilmiştir. Yoksulluk ve ekonomik yetersizlik stres düzeyini artırarak sürekli stres halinin korunmasına sebebiyet verebilmektedir (Güler ve ark, 2005). Ülkemizde 2015 Kasım ayı için açıklanan rakamlara göre dört kişilik ailenin açlık sınırı 1.391 TL, yoksulluk sınırı 4.530 TL olarak bildirilmiştir (<http://www.turkis.org.tr/KASIM-2015-ACLİK-ve-YOKSULLUK-SINIRI-d878>). Yaptığımız araştırmada cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçunun mağdur ve sanığı olma yüzdesi en yüksek olan olguların aylık gelirlerinin açlık sınırının altında bulunduğu tespit edilmiştir.

Mağdurlar madde kullanımına göre değerlendirildiğinde 62 (%96,8) olguda madde kullanımının bulunmadığı belirlenmiştir. 2 (%3,2) olguda ise alkol kullanımı mevcuttur. Sanıklar madde kullanımına göre değerlendirildiğinde 32 (%72,7) sanıkta madde kullanımının bulunmadığı, 10 (%22,7) sanıkta alkol, 1 (%2,3) sanıkta esrar, 1 (%2,3) sanıkta alkol ve esrar kullanımı olduğu belirlenmiştir. Eryılmaz'ın (2015) Türkiye genelinde şiddete maruz kalan mağdurlar ve olayın sanıkları ile ilgili çalışmasında sanıkların %84'ünde alkol bulunmadığı, %11'inde alkol olup olmadığının belirlenemediği, %5'inin alkollü olduğu belirlenmiştir. Coyne-Beasley ve ark.'ın (2003) Kuzey Karolina'da 1990-1995 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetleri üzerinde yaptığı çalışmada, sanıkların %17'sinde alkol kullanımı bulunduğu bildirilmiştir. Sharps ve ark.'ın (2001) Amerika'da 1994 ile 1999 yılları arasında polis merkezlerine ve sağlık kuruluşlarına ulaşan kadın cinayetleri verileri ile yaptığı araştırmasında %5,4 oranında alkol kullanımı, %5,4 oranında ilaç kullanımı olduğu bildirilmiştir. Araştırmaların sonuçları birbirleri ile uyumludur. Şiddet, madde kullanımı ile ilişkilidir. Aile içi şiddet, kendini kaybetme sonucunda meydana gelen bir durumdan ziyade

güç gösterisi ve kontrol sağlama amacıyla gerçekleşmektedir (Eryılmaz, 2015). Psikotik bozukluklar ve madde kullanımının cinayet ile ilişkisi çeşitli araştırmaların konusu olmuştur (Richard-Devantoy ve ark., 2013; Bourget, 2013).

Sanıkları sabıka durumlarına göre değerlendirdiğimizde; 86 (%84,3) sanığın sabıkasının bulunmadığı belirlenmiştir. Sabıkası bulunan 16 (%15,7) sanık kendi içinde değerlendirildiğinde 7 (%43,9)'sinin eşine karşı şiddetten sabıkalı olduğu belirlenmiştir. Rozant'ın (2010) Maltepe 1 Nolu L Tipi Cezaevinde tutuklu bulunan aile içi ve aile dışı cinayet işlemiş failler ile yaptığı araştırmada, aile içi cinayet işleyen faillerin %83,3'ünün sabıkasının bulunmadığı, %16,7'sinin sabıkalı olduğu bildirilmiştir. İngiltere'de 8 Mart 2014 günü yürürlüğe giren "Clare Kanunu" ile kadın şüphe duyarsa partnerinin geçmiş sabıka kaydını polisten isteyebilmektedir (http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/03/150308_ingiltere_kadina_karsi_siddet).

Böylece sabıka kaydına bakılarak kişinin bir suça meyilinin olup olmadığı hakkında yorum yapılabilmesi imkânı sağlanmıştır.

Olgular olay yerlerine göre değerlendirildiğinde; cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçlarının 41 (%40,2)'inin sanık ve mağdurun birlikte yaşadıkları evde, 34 (%33,4)'ünün sokakta, 21 (%20,6)'inin mağdurun evinde, 6 (%5,9)'sının ise sanığın evinde meydana geldiği belirlenmiştir. Toplamda 68 (%66,7) olayın evde gerçekleştiği belirlenmiştir. Hırvatistan'da yapılmış bir çalışmaya göre, aile içi cinayet işleyen erkeklerin sıklıkla saldırıyı evde gerçekleştirdiği bildirilmiştir (Kovacević, 2010). Rozant'ın (2010) Maltepe 1 No'lu L Tipi Cezaevinde tutuklu bulunan aile içi ve aile dışı cinayet işlemiş failler ile yaptığı araştırmada, aile içi cinayet işleyen faillerin cinayetleri %46,7 oranında evde, %40 oranında sokakta, %13,3 işyerinde suçu işlediği bildirilmiştir. Türkiye'de 2010-2015 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetleri hakkında yapılan araştırmalarda son 5 yılda 1134 kadın cinayetinin meydana geldiği, 676 olayda (%59,6) cinayet mahallinin sanık ve mağdurun birlikte yaşadıkları ya da ikisinden birinin yaşadığı ev, 225 olayda (%19,8) sokak olduğu ve faillerin %53,6 oranında koca ya da eski koca olduğu bildirilmiştir (<http://kadincinayetleri.org/>). Sanıkların, yüksek oranlarda mağdurun partneri olması (%62,7) nedeni ile, cinayetlerin ev ortamında işlenme sıklığı da yüksek olmaktadır. Aile ve yakın ilişkilerde bulunan kişiler arası

gerçekleşen şiddet olaylarında en yaygın olay yerinin ev olduğu bildirilmektedir (Cechova-Vayleux ve ark., 2012).

Olgular cinayet ya da öldürmeye teşebbüs yöntemine göre değerlendirildiğinde ilk üç sıklığa sahip yöntemin 46 (%44,1)'sının kesici-delici alet yaralanması, 33 (%32,4)'ünün ateşli silah yaralanması, 9 (%8,8)'unun asfiksi ile meydana geldiği belirlenmiştir. Ölümle sonlanan olgular kullanılan cinayet yöntemlerine göre değerlendirildiğinde; 22 (%34,4)'sinin ateşli silah yaralanması, 21 (%32,8)'inin kesici-delici alet yaralanması, 9 (%14,1)'unun asfiksi, 5 (%7,8)'inin künt travma (ezici alet yaralanması), 3 (%4,7)'ünün ateşli silah ve kesici-delici alet yaralanması, 2 (%3,1)'inin kesici-ezici alet yaralanması sonucunda hayatını kaybettiği belirlenmiştir. Kadın cinayetlerinin Diyarbakır ve Tekirdağ'da karşılaştırılması yapılan bir araştırmada en sık kullanılan yöntemin ateşli silahla yaralama olduğu bildirilmiştir (Yılmaz ve ark., 2015). Antalya'da yapılan bir çalışmada kadın cinayetlerinin %43'ünün ateşli silah kullanılarak gerçekleştiği bildirilmiştir (Tütüncüler ve ark.). Diyarbakır ve Tekirdağ'da meydana gelen töre cinayetlerinin 13'ünde (%46,4) kesici-delici veya kesici-ezici alet kullanıldığı bildirilmiştir (Yılmaz, 2015). Özdemir ve ark.'ın (2013) yaptıkları araştırmalarında, boğazlama yöntemi ile gerçekleşen ölümlerin %34'ünün namus cinayeti olduğunu bildirmişlerdir. Coyne-Beasley ve ark.'ın (2003) Kuzey Karolina'da 1990-1995 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetlerinin %61 oranında ateşli silah yaralanması, %20 oranında kesici-delici alet yaralanması, %6 oranında asfiksi yöntemi ile gerçekleştirildiğini bildirmiştir. Rozant'ın (2010) Maltepe 1 No'lu L Tipi Cezaevinde tutuklu bulunan aile içi ve aile dışı cinayet işlemiş failler ile yaptığı araştırmada, aile içi cinayetlerin %50 oranında ateşli silah yaralanması, %43,3 oranında kesici-delici alet yaralanması yöntemiyle gerçekleştirildiğini bildirmiştir. Türk Yılmaz'ın (2008) 2003-2005 yılları arasında işlenen faili meçhul cinayetler üzerinde yaptığı araştırmasında, mağdurların %44,5'inin ateşli silah yaralanması, %27,3'ünün kesici-delici alet yaralanması sonucunda hayatını kaybettiği bildirilmiştir. Hadidi ve ark.'ın (2001) Ürdün'de namus cinayetlerinin sebeplerini araştırdığı çalışmalarında suçların %62,5'inin ateşli silah ile yaralanma, %12,5'inin kesici-delici alet ile yaralanma, %6,25'inin asfiksi yöntemleriyle işlendiği bildirilmiştir. Yaptığımız araştırmada olaylarda kullanılan cinayet yöntemleri diğer araştırmalar ile benzer türde bulunmuştur.

Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde davası görülen cinayet suçlarında silah olarak ateşli silah kullanımının daha yüksek sıklığa sahip olduğu belirlenmiştir. Olgular ateşli silah yara sayılarına göre değerlendirildiğinde; 32 (%36,4)'sinde 3-10 adet yaranın, 22 (%25)'sinde 1 adet yaranın bulunduğu belirlenmiştir. Öldürücü yara sayıları değerlendirildiğinde ise; 30 (%36,1) olguda 1, 29 (%34,9) olguda 3-10 adet öldürücü yara bulunduğu belirlenmiştir. Ateşli silah yaralanmasına bağlı olgular, atış mesafelerine göre değerlendirildiğinde; atışların 38 (%46,9)'ünün elbiseli bölgede bulunduğu, 23 (%28,3)'ünün yakın, 11 (%13,6)'ünün uzak, 9 (%11,2)'unun bitişik atış mesafesinden gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Mağdurlar yaralanma bölgelerine göre incelendiğinde; 36 (%35,3) olgunun birden fazla bölgeden, 24 (%23,5)'ünün göğüs bölgesinden yaralandığı belirlenmiştir. Hadidi ve ark.'ın (2001) Ürdün'de namus cinayetlerinin sebeplerini araştırdığı çalışmasında mağdurların sıklıkla göğüs ve karın bölgesinden yaralandıkları bildirilmiştir.

Bir kişinin işlediği suça karşı ceza ehliyetinin bulunması için, söz konusu suçun işlendiği anda bireyin eyleminin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayabilecek, olayları açıklayabilecek ve sağlıklı yorumlar yapabilecek, bu eylem ile ilgili olarak davranışlarını yönlendirebilecek biliş düzeyine sahip olması gerekmektedir. Ceza ehliyetine sahip olmayan kişi eyleminin yanlış olduğunun farkında olmayacak seviyede bir akıl hastalığına ya da zekâ geriliğine sahiptir. Açıklanan derecede akıl hastalığına sahip kişiye ceza tayin edilemez ve 1 seneden az olmamak koşulu ile bir akıl hastanesinde tedavi altına alınır. İyileştigiğine karar verildiği zaman düzenli aralıklarla kontrol edilmesi şartı ile mahkeme kararıyla serbest bırakılır (<http://www.adlitip.org/ceza-ve-hukuki-ehliyet/>). Çalışmamızda sanıkların ceza ehliyetlerine göre yapılan değerlendirmede 4 (%4) sanığın ceza ehliyetinin bulunmadığı belirlenmiştir. Bu sanıklar kendi içinde değerlendirildiğinde; 1 (%25)'inde halüsinasyon etkili ilaç kullanımı, 1 (%25)'inde hezeyanlı bozukluk, 1 (%25)'inde psikotik depresyon ve öfke kontrol bozukluğu, 1 (%25)'inde şizofreni tespit edilmiştir. Psikotik bozuklukların şiddet ve suçla ilişkili olduğu çeşitli çalışmalarda bildirilmiştir (Lehoczki ve ark., 2013; Hodgins ve ark., 2013).

Araştırmamızda meydana gelen olayların 64 (%63)'ü cinayet, 38 (%37)'i öldürmeye teşebbüs suçunu oluşturmaktadır. Olgular mahkeme sürelerine göre incelendiğinde; yargılamanın 56 (%55) davada 0-1 yılda, 22 (%21,5) davada 1-2 yılda, 15 (%14,7) davada 2-3 yılda, 9 (%8,8) davada 3-4 yılda tamamlandığı belirlenmiştir. Cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçundan yargılanan sanıkların davalarının 56 (%55)'sının 1 yıl içerisinde karara bağlanması, adalet mekanizmasının hızlı işlemesine güzel bir örnektir. Mahkeme kararlarına göre yapılan değerlendirmede; öldürmeye teşebbüs suçunu işleyen sanıkların aldıkları cezaların 1 yıl 10 ay ile 18 yıl arasında değişkenlik gösterdiği ve ortalamasının 8 yıl 6 ay olduğu, cinayet suçunu işleyen sanıkların aldıkları cezaların 15 yıl ile ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası arasında değişkenlik gösterdiği ve ortalamasının 20 yıl 10 ay (sd=3,65) olduğu belirlenmiştir. Mahkemeler olguların 17 (%16,6)'si hakkında müebbet hapis cezası, 16 (%15,6)'sı hakkında 15-20 yıl aralığında hapis cezası, 15 (%14,7)'i hakkında 10-15 yıl aralığında hapis cezası, 13 (%12,8)'ü hakkında 0-5 yıl aralığında hapis cezası, 13 (%12,8)'ü hakkında 5-10 yıl aralığında hapis cezası, 12 (%11,8)'si hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, 12 (%11,8)'si hakkında 20-25 yıl aralığında hapis cezası kararı, 4 (%3,9)'ü hakkında güvenlik tedbiri kararı vermiştir. Diyarbakır'da kadın cinayetleri ile ilgili yapılan araştırmada sanıkların 15'ine (%29,4) müebbet veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, bu olgular dışında bulunan sanıklara 3 ay ile 26 yıl 8 ay arasında hapis cezası verildiği bildirilmiştir (Yılmaz ve ark., 2015). Tekirdağ'da kadın cinayetleri ile ilgili yapılan araştırmada sanıkların 1'ine (%14,3) müebbet hapis cezası verildiği, bu olgu dışında bulunan sanıklara ise ortalama 12 yıl 6 ay ile 34 yıl 2 ay 1 gün arasında hapis cezası verildiği bildirilmiştir (Yılmaz ve ark., 2015). Bağlı'nın (2008) Türkiye genelinde cezaevlerinde yaptığı araştırmasında kadına karşı cinayet suçunu işleyen sanıkların aldığı cezalar değerlendirildiğinde %23,2'sine 16-20 yıl hapis cezası, %17,4'üne 11-15 yıl hapis cezası verildiği bildirilmiştir. Hadidi ve ark.'ın (2001) Ürdün'de namus cinayetlerinin sebeplerini araştırdığı çalışmasında sanıkların %35'i 6 ay ağır iş gücünde çalışma, %15'i 1 yıl hapis, %10'u serbest, %5'i 1 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştır. Cezaların düşük olmasının sebebi, Lübnan'da cinayetin namus saikiyle işlenmesinin hafifletici sebep sayılmasındandır (http://www.meb.gov.tr/earged/earged/tore_namus_etkileri.pdf). Yaptığımız araştırmada suç türü ile mahkeme kararı arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p=0,000) Cinayet suçunu işleyen sanıkların mahkeme sonucunda aldıkları cezalar 10-15 yıl ile ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası arasında olup en yüksek sıklık 17 (%26,6) olgu ile müebbet hapis cezasındadır. Öldürmeye teşebbüs suçunu işleyen sanıkların mahkeme sonucunda aldıkları cezalar 0-5 yıl

ile 15-20 yıl hapis cezası arasında değişmekte olup, en yüksek sıklık 10 (%26,3)'ar olgu ile 0-5 ile 5-10 yıl arası hapis cezasında bulunmaktadır. İşlenen suça göre ceza verilmesi adli yargılama sürecinin doğal bir sonucudur.

Davaları karara bağlanan 102 sanıktan 56 (%54,9)'sına TCK 62/1 veya TCK 29/1 maddeleri gereğince cezada indirim uygulanmıştır. Sanıkların 37 (%60,6)'sine TCK 62/1 maddesi gereğince geçmişindeki ve yargılama sürecindeki olumlu tutumları sebebiyle, 4 (%6,5)'üne TCK 29/1 gereğince haksız tahrik veya şiddetli elem sebebiyle, 15 (%32,9)'ine hem TCK 62/1 gereğince hem de TCK 29/1 maddesi gereğince indirim uygulandığı belirlenmiştir. Cezaların üst sınırdan verilmesi ve indirim uygulanmaması kadına yönelik şiddette caydırıcı rol oynayacaktır.

İşlenen suçlar sebeplerine göre değerlendirildiğinde 53 (%52)'ünün tartışma, 23 (%22,5)'ünün kıskançlık-namus, 20 (%19,6)'sinin ekonomik sebeplerle gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Rozant'ın (2010) Maltepe 1 No'lu L Tipi Cezaevinde tutuklu bulunan aile içi ve aile dışı cinayet işlemiş failler ile yaptığı araştırmada suçun %26,7'sinin tartışma, %23,3'ünün ahlak ve çıkar çatışması nedeniyle gerçekleştirildiği bildirilmiştir. Türkiye'de 2010-2015 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetleri hakkında yapılan araştırmalarda cinayetlerin sebeplerinin %18,2'sinin tartışma, %13,4'ünün kıskançlık olduğu bildirilmiştir (<http://kadincinayetleri.org/>). Yegen'in (2014) 2011-2014 yılları arasında gazetelerde yer alan kadın cinayetleri haberleri ile yaptığı araştırmasında cinayet sebeplerinin %15,89'unun kıskançlık, %13,24'ünün tartışma olduğunu bildirmiştir. United Nations Population Fund (UNFPA) 2000 raporunda yılda tahminen 5000 kadının namus adına kendi aileleri tarafından öldürüldüğünü tahmin etmektedir (<http://www.unfpa.org/>). Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye'de yılda ortalama 200-250 civarında töre ve namus cinayeti işlenmektedir (<http://www.turkhukuksitesi.com/mevzuat.php?mid=5178>). Çakır ve ark.'ın Yargıtay 1. Dairesi'nde 1995-2000 yılları arasında yaptıkları çalışmada işlenen tüm cinayetlerin %8'inin namus cinayeti olduğunu bildirmişlerdir (KAMER, 2004). Araştırmaların ortak noktası cinayet suçuna sebebiyet veren durumların çoğunlukla tartışma ve kıskançlık olmasıdır. Çalışma bulgularımız literatür verileri ile uyumlu bulunmuştur.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kadına yönelik şiddet cinsiyet ayrımcılığına dayalı bir insan hakkı ihlalidir. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre kadına yönelik şiddet öncelikli bir sağlık sorunudur (<http://www.who.int/whr/2002/en/>). Kadına yönelik şiddet tüm dünyada ve toplumumuzda ciddi bir problemdir. 2015 yılında Mayıs ayından Kasım ayına kadar 226 kadının öldürüldüğü, evli kadınların %34,5'inin hayatları boyunca en az bir kez fiziksel şiddet mağduru oldukları bildirilmektedir (http://www.ntv.com.tr/yasam/kadin-cinayetleri-yuzde-1400-artis-gosterdi,gTy3YNnHUkS_bLGuT-XfeQ). Bu çalışmanın amacı cinayet veya öldürmeye teşebbüs suçunun mağduru olan kadınlar ve hakkında Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde karar verilen sanıkların sosyo-demografik özellikleri ile suça dair özelliklerin tanımlanması ve sorunun çözümü konusunda bir başlangıç noktası oluşturmaktır. Kadın cinayetleri sadece ataerkil aile yapısı, eğitim düzeyi ve ekonomik durum ile açıklanamaz. Şiddet ve saldırganlık, multifaktöriyel gelişim özelliğine bağlı bir durumdur. Toplumsal cinsiyet algısı, ekonomik sorunlar, kişisel problem çözme yetenekleri ile toplumsal farkındalık önemli faktörlerdir.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için nüfus artış hızının durdurulması önemli bir basamak olacaktır. Çocukların ön yargılardan uzak toplumsal cinsiyet rollerinden arınmış öz güvenlerinin geliştirilmesini sağlayan temel eğitim almaları sağlanmalıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması kadına yönelik şiddet, cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçlarında azalma sağlayacaktır. Psikososyal, aile ve bireysel eğitim ile sorun hakkında olumlu sonuçlar elde edilebilir. Öfke duygusunu sağlıklı yollarla ifade etme becerilerinin çocukluk yaşlarında kazandırılması önemlidir. Belediyelerin kadın danışma merkezleri, baroların kadın danışma merkezleri ve asli yardım kurumlarının aktiviteleri desteklenmeli, yaygınlaştırılmalıdır. Sivil toplum kuruluşlarının ve medyanın konunun önemine dikkat çekerek toplumsal farkındalık yaratma gücünden yararlanılmalıdır. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi kadınların haklarının korunması için devlet kurumları, üniversite ve eğitim kurumları medya ile sivil toplum kuruluşlarının geniş kapsamlı bir eylem planı hazırlaması, iş birliği içinde çalışarak bu eylem planının hayata geçirilmesi gereklidir. Kadın cinayetleri ve öldürmeye teşebbüs suçlarında,

cezaların üst sınırdan verilmesinin ve indirim uygulanmamasının caydırıcı olacağı düşünülmektedir.

ÖZET

Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde Davaları Karara Bağlanmış olan Öldürmeye Teşebbüs ve Cinayet Orijinindeki Femisit Olguların Değerlendirilmesi

Kadın cinayetleri kontrol altına alınması zor, önemli bir sosyal problem olan kadına yönelik şiddetin en ağır formudur. Cinayet, kadına uygulanan şiddetin en uç noktasıdır. Kadın cinayetleri; dil, din, ırk, eğitim düzeyi, ekonomik durum gözetmeksizin dünya genelinde insanlık tarihi boyunca yaygın olarak görülen bir halk sağlığı sorunudur. Kadını değersiz gören, toplumdan uzaklaştıran, güçsüzleştiren şiddet; dünya genelinde önüne geçilemeyen bir sorunken, 1970'li yıllardan itibaren Kadına Yönelik Şiddeti önlemek amacıyla yapılan çalışmalar neticesinde olumlu gelişmeler yaşanmasına rağmen etkili sonuçlar alınamamıştır. Ülkemizde her üç kadından biri fiziksel şiddete maruz kalmaktadır.

Ağır ceza mahkemeleri, ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve 10 yıldan fazla hapis cezası gerektiren davalara bakarlar. Cinayet ve Öldürmeye Teşebbüs suçları Ağır Ceza Mahkemeleri'nde davaları görülen cezası en ağır suçlardandır.

Araştırmamızda Ankara Ağır Ceza Mahkemeleri'nde 2010-2014 yılları arasında meydana gelen ve mağduru kadın olan cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçları nedeniyle davaları karara bağlanmış olan 102 davadan 44 dava dosyası ile dava dosyalarına ulaşamayan 58 olguda karar kartonu incelenmiştir. Elde edilen veriler SPSS 16.0 programında istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmamız sonucunda cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçunun mağduru olan kadınların yaş ortalamalarının 39,74 (sd=17,15), sanıkların yaş ortalamalarının 40,59 (sd=13,2) olduğu belirlenmiştir. Mağdur yaş grupları ile sanık yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$). Mağdurların %62,7'sinin partnerleri tarafından şiddete maruz kaldığı belirlenip, sanık ve mağdur medeni durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,001$). Cinayet ve öldürmeye teşebbüs mağduru kadınların %46,1'i eşleri, %11,8'i erkek arkadaşı, %4,9'u boşandığı kocası tarafından öldürülmüş ya da öldürmeye teşebbüs suçunun mağduru olmuştur.

Kadın cinayetleri, ülkemiz ve tüm dünya adına kanayan bir yaradır. Cinayetlerin önüne geçebilmek adına hem devlet hem de sivil toplum örgütleri tarafından pek çok çalışma yapılmasına rağmen, her yıl meydana gelen cinayet oranında artış olduğu görülmektedir. Her iki cinsiyette de eğitim düzeyinin yükselmesinin, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasının ve ekonomik düzeyin iyileştirilmesinin kadına yönelik cinayet ve öldürmeye teşebbüs suçlarının azalmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağır Ceza Mahkemeleri, Kadın Cinayetleri, Öldürmeye Teşebbüs

SUMMARY

Evaluation of Femicide Phenomenon in Settled Cases About Homicidal Attempts and Murders at Ankara Heavy Penal Courts

Femicide which is considerably difficult to take under control is the most brutal dimension of violence against women which is a very heatedly debated social problem. Murdering women is the most extreme form of women rights violation. Femicide is a serious social problem which has been taking place all around the world throughout history irrespective of language, religion, nation, level of education, and socio-economic status. While violence that weakens the women, isolates them from social life, and trivializes their presence in the community as individuals, is an irrepressible concern in the world, several serious measures have been taken since 1970s in order to prevent violence against women, however, the consequences do not sustain the expectations. In Turkey, one third of the women are exposed to physical violence.

Heavy Panel Courts handle cases related to aggravated life imprisonment, life sentence, and cases requiring more than 10 years imprisonment. Homicide and homicidal attempts are the most indictable offences taken up by Heavy Panel Courts.

In this study, 44 case documents of 102 settled cases directly associated with femicide and femicidal attempts took place between 2010 and 2014 proceeded by Ankara Heavy Panel Courts, and decision sheets of 58 cases whose case documents could not be reached, were scrutinized. SPSS 16.0 program was made use of to analyse the collected data.

At the end of the study, it was found that the average age of women who were the victims of femicide or femicidal attempts was 39.74 (sd=17,15), average age of perpetrators was 40.59 (sd=13,2). There is no statistically significant correlation between the difference in the average ages of injured parties and perpetrators ($p < 0,05$). It was shown that the proportion of injured parties exposed to violence by their partners was %62.7, and there is a significant correlation between both parties marital status ($p < 0,001$). Women who were murdered or attempted to be murdered were exposed to this situation by their husbands %46.1, their boyfriends %11.8, and their ex-husbands %4.9.

Femicide is a bleeding wound in both in Turkey and all over the world. Although, with the help of government and non-governmental organizations, there have been persevering attempts to end it, however, the rate of femicide takes place every year is increasing. An increase in the number of people, both males and female, who can reach qualified education all over the country, ensuring gender equality in the society and development in the socio-economic status of individuals are required measures to stop femicide and any kinds of violence against of women.

Key Words: Femicide, Femicidal Attempts, Heavy Panel Courts

KAYNAKLAR

- (10/148) Esas numaralı meclis araştırması önergesi. Erişim Adresi: [\[https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1140m.htm\]](https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss1140m.htm). Erişim Tarihi: 15/11/2015.
- 2014 yılı kadın cinayeti gerçekleri. Erişim Adresi: [\[http://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/1878/2014-yili-kadin-cinayeti-gercekleri\]](http://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/1878/2014-yili-kadin-cinayeti-gercekleri). Erişim Tarihi: 02/11/2015.
- ABAY E, TUĞLU C (2003). Şiddet ve agresyonun nörobiyolojisi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, **3**: 21-26.
- AÇIKGÖZ AN (2005). Gerekçeli–karşılaştırmalı ve açıklamalı yeni Türk Ceza Kanunu. Erişim Adresi: [\[www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/187.doc\]](http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/187.doc). Erişim Tarihi: 18/12/2015.
- Adli tıp ve adli bilimler. Erişim Adresi: [\[http://www.adlitip.org/tag/olum/\]](http://www.adlitip.org/tag/olum/). Erişim Tarihi: 07/11/2015.
- Ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair Kanun. Erişim Adresi: [\[http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120320-16.htm\]](http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120320-16.htm). Erişim Tarihi: 07/11/2015.
- AKKOÇ F (2007). Töre ve namus cinayetlerinin sebep sonuç ilişkisinin değerlendirilmesi. Tez Danışmanı: Aytaç, Ö., Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ALISBAH TUSKAN A (2013). Toplumsal cinsiyet, toplumda kadına biçilen roller. İçinde: Kadın hakları adli yardım eğitim seminerleri, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul. 445-448.
- ALTINAY AG, ARAT Y (2007). Türkiye’de kadına yönelik şiddet. Punto baskı çözümleri, İstanbul.
- Ankara barosu başkanlığı gelincik projesi. Erişim Adresi: [\[http://www.gelincikprojesi.org.tr/\]](http://www.gelincikprojesi.org.tr/). Erişim Tarihi: 19.12.2015.
- ARIN MC (1996). Kadına yönelik şiddet. *Cogito*, **6**: 305-312.
- ARSLAN AS (2010). Türk aile mahkemelerinin yapısı ve yargılama usulü. *Ankara Barosu Dergisi*, **68(1)**: 187-204.
- Atatürk ve kadın. Erişim Adresi: [\[http://www.anadolu.eu/kadin/ata-kadin.html\]](http://www.anadolu.eu/kadin/ata-kadin.html). Erişim Tarihi: 11/12/2015.
- AYRANCİ Ü, GÜNAY Y, ÜNLÜOĞLU İ (2002). Hamilelikte aile içi şiddet. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, **3**: 75-87.
- Baba beni okula gönder projesi. Erişim Adresi: [\[http://www.bababeniokulagonder.org/\]](http://www.bababeniokulagonder.org/). Erişim Tarihi: 19.12.2015.
- BAĞLI M (2008). Töre ve/veya namus adına cinayet işleyen suçlu ve zanlıların sahip oldukları toplumsal değer yapıları, aile ilişkileri ve kişilik özellikleri ile bunların sosyoekonomik analizine ilişkin bir araştırma. Proje No: 106K360, Diyarbakır.

- BAYRAK E (2010). Ataerki-hukuk ilişkisi çerçevesinde Türkiye’de namus cinayetleri. Tez Danışmanı: Sancar, M., Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- BAYRAKTAR N, DÜZEL E (2005). Cinsellik atölyesi: kolaylaştırıcı el kitabı, Sabancı Üniversitesi Yayınları, İstanbul. 1-103.
- BENER Ö. GÜNAY G (2011). Kadınların toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde aile içi yaşamı algılama biçimleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, **3**: 157-161.
- BİÇER Ü, TIRTIL L, KURTAŞ Ö, AKER T (2010). Adli psikiyatri. Ed: Koç, S., Can, M., Adli Tıp, İstanbul Tabip Odası Yayınları 2010 (1):242-252.
- BOURGET D (2013). Forensic considerations of substance-induced psychosis. *J Am Acad Psychiatry Law*, **41(2)**:168-73.
- BROOKS R (2012). Asia's missing women as a problem in applied evolutionary psychology? *Evol Psychol*, **10(5)**: 910-25.
- CAMPBELL JC (2002). Health consequences of intimate partner violence. *Lancet*, **359**:13-133.
- CAMPBELL JC, GLASS N, SHARPS PW, LAUGHON K, BLOOM T (2007). Intimate partner homicide: review and implications of research and policy. *Trauma, Violence, Abuse*, **8**:133-136.
- CAN GÜRKAN Ö, COŞAR F (2009). Ekonomik şiddetin kadın yaşamındaki etkileri. *Maltepe üniversitesi hemşirelik bilim ve sanatı dergisi*, **2(3)**: 124-129.
- CAN Y (2014). Türk ailesinde aile içi şiddetin kültürel dinamikleri. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, **9(8)**: 13-19.
- CANTÜRK G (2011). Adli Psikiyatri. Ed:Karakuş, O., Adli Bilimler **(1)**: 155-183.
- CANTÜRK G (2012). Adli psikiyatri alanında yasal düzenlemeler. *Türkiye Klinikleri J*, **9(2)**: 66-73.
- CANTÜRK G, CANTÜRK N (2004). Suçlu profili. *Adli Tıp Dergisi*, **18(2)**: 27-37.
- CANTÜRK G, CANTÜRK N (2006). Cinsel saldırı mağdurlarının muayene prosedürü. *Türkiye Klinikleri J Surg Med Sci*, **2(50)**: 49-55.
- CANTÜRK G, YORULMAZ C, YAVUZ E, CANTÜRK N, AKGÜL E (2002). 1997-1999 yılları arasında mental retardasyon tanısı konulan olguların ceza ehliyeti yönünden değerlendirilmesi. *Klinik Adli Tıp Dergisi*, **2(1)**: 1-6.
- CANTÜRK N, KOÇ S (2010). Adli Tıp Kurumunda değerlendirilen cinsel suç sanıklarının sosyo-demografik özellikleri ve psikiyatrik profilleri. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, **63(2)**: 49-53.
- CECHOVA-VAYLEUX E, LEVEILLE S, LHUILLIER JP, GARRE JB, SENON JL, RICHARD-DEVANTOY S (2013). Female intimate partner homicide: clinical and criminological issues. *Encephale*, **39(6)**: 416-425. French.
- Ceza ve hukuki ehliyet. Erişim Adresi: [<http://www.adlitip.org/ceza-ve-hukuki-ehliyet/>]. Erişim Tarihi: 08/12/2015.

- COKKNIDES EV, COKER LA, SANDERSON M, ADDY C, BETHEA L (1999). Physical violence during pregnancy: maternal complications and birth outcomes. *Obstetrics&Gynecology*, **93(5)**: 661-666.
- COYNE-BEASLEY T, MORACCO KE, CASTEEL MJ (2003). Adolescent femicide : a population-based study. *Arch Pediatr Adolesc Med*, **157**: 355-359.
- ÇAĞLAYANDERELİ M, KOCACIK F (2009). Ailede kadına yönelik şiddet: Denizli ili örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, **6(2)**: 25-41.
- ÇAKIR R, YAVUZ MF, DEMİRCAN YT (2004). Türkiye’de, namus saikiyle işlenen adam öldürme suçlarının değerlendirilmesi. *Adli Tıp Dergisi*, **18(3-4)**: 27-33.
- Çocuk ve kadınlara yönelik şiddet hareketleriyle töre ve namus cinayetlerinin önlenmesi için alınacak tedbirler. Erişim Adresi: [<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/07/20060704-12.htm>]. Erişim Tarihi: 17/11/2015.
- DEMİR Ü (2000). Kadına yönelik aile içi şiddet. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, **3(1)**: 57-61.
- DERDİYOK B (2013). Toplumun ortak sorunu kadın cinayetleri. Erişim Adresi: [<http://www.turksam.org.tr/makale-detay/71-toplumun-ortak-sorunu-kadin-cinayetleri>]. Erişim Tarihi: 07/12/2015.
- DIXON L, HAMILTON-GIACHRITSIS C, BROWNE K (2008). Classifying partner femicide. *Journal of Interpersonal Violence*, **23(1)**: 74-93.
- DİNÇ JN, CANTÜRK N (2014). Neurobiology of aggression and violence. *I. International Forensic Biology and Genetic Congress Book*, Ankara. 61.
- DİŞSİZ M, HOTUN ŞAHİN N (2008). Evrensel bir kadın sağlığı sorunu: kadına yönelik şiddet. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, **1(1)**: 50-58.
- DOĞANAVŞARGİL Ö, VAHİP İ (2006). Aile içi fiziksel şiddet ve kadın hastalarımız. *Türk Psikiyatri Dergisi*, **17(2)**: 107-114.
- EFE A (2011). İslam hukukunda ceza infaz yetkisi açısından töre cinayetleri. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, **13(24)**: 105-119.
- Eğitim ve bilim emekçileri sendikası. Erişim Adresi: [<http://www.adanaegitimsen.org.tr/index.php/component/k2/item/292-cezayir-fas-ve-tunus-cinsel-siddet-magdurlarini-koruyun>]. Erişim Tarihi: 15/11/2015.
- ERYILMAZ S (2015). Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi projesi. Aile İçi Şiddet ve Kadına Yönelik Şiddet Vakalarına İlişkin Rapor, Ankara.
- FAQUIR F (2001). Intrafamily femicide in defence of honour: the case of Jordan. *Third World Quartely*, **22(1)**: 65-82.
- FARAÇ M (2002). Töre kısıracında kadın. Günizi Yayıncılık, İstanbul. 35.
- FRYE V, HOSEIN V, WALTERMAURER E, BLANEY S, WILT S (2005). The epidemiology of femicide in new york city: 1990–1999. *Homicide Stud.* **8**:204–208.

- GILLISPIE LK, RICHARDS TN, GIVENS EM, SMITH MD (2013). Framing deadly domestic violence: why the media's spin matters in newspaper coverage of femicide. *Violence Against Women*, **19(2)**: 222-245.
- GÖKÇE O (2015). Türk idari araştırmalar vakfı. Erişim Adresi: [<http://www.tiav.org.tr/profdr-orhan-gokce>]. Erişim Tarihi: 08/11/2015.
- GÜLER N, TEL H, ÖZKAN TUNCAY F (2005). Kadının aile içinde yaşanan şiddete bakışı. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, **27(2)**: 51-56.
- GÜNEŞ F (2015). Eğitim ve zihinsel gelişim. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **4(1)**: 1-20.
- GÜNGÖR D (2012). Femicide in Turkey: a descriptive and critical study based on news texts of femicide incidents in 2009. Tez Danışmanı: Acar, F., Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, Ankara.
- HADIDI M, KULWICKIA, JAHSHAN H (2001). A review of 16 cases of honour killings in Jordan in 1995. *Int J Legal Med*, **114**: 357-359.
- HANÇERLİOĞLU O (1996). Toplumbilim Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul: 388.
- HODGINS S, PIATOSA MJ, SCHIFFER B (2013). Violence among people with schizophrenia: phenotypes and neurobiology. *Curr Top Behav Neurosci*. **17**: 329-368.
- İNCE HO, YARALI A, ÖZSEL D (2009). Customary killings in Turkey and Turkish modernization. *Middle Eastern Studies*, **45(4)**: 537-551.
- İstanbul Sözleşmesi (2011). Erişim Adresi: [<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120308M1-1.pdf>]. Erişim Tarihi: 07/12/2015.
- Kadın cinayetleri yüzde 1400 artış gösterdi. Erişim Adresi: [http://www.ntv.com.tr/yasam/kadin-cinayetleri-yuzde-1400-artis-gosterdi%2cgTy3YNnHUkS_bLGuT-XfeQ?_ref=infinite]. Erişim Tarihi: 18/12/2015.
- Kadın çalışmaları derneği. Erişim Adresi: [<http://www.kadincalismalari.org.tr/uluslararası-mevzuat/istanbul-sozlesmesi/>]. Erişim Tarihi: 10/12/2015.
- Kadın dayanışma vakfı. Erişim Adresi: [<http://www.kadindayanismavakfi.org.tr/>]. Erişim Tarihi: 19.12.2015.
- Kadın erkek fırsat eşitliği komisyonu 24. dönem 4. yasama yılı faaliyet raporu. Erişim Adresi: [https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/faaliyet%20raporu_%2024_d4_yy.pdf]. Erişim Tarihi: 11/12/2015.
- Kadına şiddet: İngiltere nasıl mücadele ediyor? Erişim Adresi: [http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/03/150308_ingiltere_kadina_karsi_siddet]. Erişim Tarihi: 02/12/2015.
- Kadınların temel özellikleri ve statüleri (2013). Erişim Adresi: [<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2003/data/turkce/bolum3.pdf>]. Erişim Tarihi: 10/12/2015.
- Kamer vakfı. Erişim Adresi: [http://www.kamer.org.tr/icerik_detay.php?id=60]. Erişim Tarihi: 08/12/2015.

- KARAL D, AYDEMİR E (2012). Türkiye’de kadına yönelik şiddet. Ed: Güçer, M., USAK yayınları, Ankara. 1-4.
- KOLBURAN G (1998). Eş öldürme olgularında sosyal kültürel ve psikolojik faktörler. Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul.
- KOVACEVIĆ D, ZARKOVIĆ-PALIĆ T, RADELJAK S, MARINOVIĆ D, HERO ED, GOLUB TL (2010). Forensic aspects in domestic homicide. *Coll Antropol*. **2**:29-37.
- KULCZYCKI A, WINDLE S (2011). Honor killings in the middle east and north africa: a systematic review of the literature. *Violence Against Women*. **17**(11):1442-1464.
- LEHOCZKI Á, LUKÁCS-MISZLER K (2013). Major psychiatric disorders and filicide: a descriptive analysis of filicides perpetrated by women with psychotic mental illness. *Psychiatr Hung*, **28**(2):145-158. [Article in Hungarian].
- MARSHALL GA, FURR LA (2010). Factors that affect women's attitudes toward domestic violence in Turkey. *Violence Vict*, **25**(2):265-277.
- Medyaya yansıyan kadın cinayetlerinin haritalaması. Erişim Adresi: [<http://kadincinayetleri.org/>]. Erişim Tarihi: 02/12/2015.
- Milliyet gazetesi (2015). “Levy’eyle ölüm!”. Erişim Adresi: [<http://www.milliyet.com.tr/-levye-yle-olum--gundem-2063554/>]. Erişim Tarihi: 10/12/2015.
- Mor çatı kadın sığınağı vakfı. Erişim Adresi: [<https://www.morcati.org.tr/tr/>]. Erişim Tarihi: 19.12.2015.
- OKYAY G (2007). Women victimization: in the case of family honor in Turkey. Tez Danışmanı: Mutlu, K., Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü, Ankara.
- ÖZDEMİR B, CELBİS O, KAYA A (2013). Cut throat injuries and honor killings: review of 15 cases in eastern Turkey. *J Forensic Leg Med*, **20**(4):198-203.
- ÖZDEMİR H (2013). 6284 sayılı ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanun’un değerlendirilmesi. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, **1**(1): 45-63.
- ÖZER YY (2012). Türkiye’de evlilik içi tecavüz suçu tartışmaları. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, **11**: 1-20.
- ÖZTÜRK Ö (2011). Türkiye’de kadına yönelik şiddet. Tez Danışmanı: Yüksel, M., Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pekin deklarasyonu ve eylem platformu (1995). 4. Dünya kadın konferansı. Erişim Adresi: [<https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/pekin.pdf>]. Erişim Tarihi: 02/12/2015.
- PÜSKÜLLÜOĞLU A. Öz türkçe sözlük, Arkadaş Yayınevi, Ankara. 437.
- RICHARD-DEVANTOY S, BOUYER-RICHARD AI, JOLLANT F, MONDOLONI A, VOYER M, SENON JL (2013). Homicide, schizophrenia and substance abuse: a complex interaction. *Rev Epidemiol Sante Publique*, **61**(4): 339-350.

- ROZANT R (2010). Aile içi ve aile dışı cinayet işlemiş faillerin kişilik yapılarının karşılaştırılması. Tez Danışmanı: Oral, G., Akduman, İ., Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- SARI KS (2010). Ailenin korunmasına dair kanun ve aile mahkemeleri bağlamında kadına yönelik aile içi şiddet. Tez Danışmanı: Uygur G., Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- SHARPS PW, KOZIOL-MCLAIN J, CAMPBELL J, MCFARLANE J, SACHS C, XU X (2001). Health care providers' missed opportunities for preventing femicide. *Preventive Medicine*, **33**: 373-380.
- SILVA MA, CABRAL FILHO JE, AMORIM MM, FALBO NETO GH. Female homicide victims in recife, pernambuco state, Brazil, 2009-2010: a descriptive study. *Cad Saude Publica*, **29(2)**: 391-396.
- Sosyal sorumluluk medya platformu. Erişim Adresi: [<http://www.sosyalsorumluluk.org/kardelenler/>]. Erişim Tarihi: 19.12.2015.
- SOYDAN Ç (2003). *Kriz dergisi*, **11(2)**: 19-27.
- ŞEN S, KAVLAK O (2011). Çocuk gelinler: erken yaş evlilikleri ve adölesan gebeliklere yaklaşım. *Aile ve Toplum Eğitim, Kültür ve Araştırma Dergisi*, **25**: 35-37.
- Şiddetten ölen kadınlar için dijital anıt. Erişim Adresi: [<http://anitsayac.com/?year=2014>]. Erişim Tarihi: 10/12/2015.
- TATLIOĞLU K (2014). Kadına yönelik şiddetle mücadele ulusal eylem planı 2012-2015'in genel bir değerlendirilmesi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar dergisi*, **16(1)**: 115-122.
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (2012). Kadına yönelik şiddetle mücadele ulusal eylem planı 2012-2015. Ankara.
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (2014). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması. Erişim Adresi: [http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2014_Ozet_Rapor.pdf]. Erişim Tarihi: 15/11/2015.
- T.C. Anayasası (1982). Erişim Adresi: [https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf]. Erişim Tarihi: 05/12/2015.
- T.C. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı Töre ve Namus Cinayetleri Raporu (2007). Erişim Adresi: [http://www.tihk.gov.tr/www/files/tore_namus_cinayetleri_raporu_06_08_2008.pdf]. Erişim Tarihi: 05/12/2015.
- T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2009). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet. Erişim Adresi: [<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2008-AnaRapor.pdf>]. Erişim Tarihi: 10/11/2015.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (2008). Medyada töre ve namus cinayetlerinin yansımaları, veliler ve öğrenciler üzerindeki etkileri. Erişim Adresi: [http://www.meb.gov.tr/earged/earged/tore_namus_etkileri.pdf]. Erişim Tarihi: 10/11/2015.

- TANER Y, GÖKLER B (2004). Çocuk istismarı ve ihmali: psikiyatrik yönleri. *Hacettepe tıp dergisi*, **35**: 82-86.
- TANRIVERDİ G, ŞİPKİN S (2008). Çanakkale'de sağlık ocaklarına başvuran kadınların eğitim durumunun şiddet görme düzeyine etkisi. *Fırat Tıp Dergisi*, **13(3)**:183-187.
- TAYLOR R, NABORS EL (2009). Pink or blue... Black and blue? Examining pregnancy as a predictor of intimate partner violence and femicide. *Violence Against Women*, **15(11)**: 1273-1293.
- TERCAN E (2003). Türk aile mahkemeleri. Erişim Adresi: [<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/281/2567.pdf>]. Erişim Tarihi: 02/12/2015.
- TEZCAN M (2003). Türkiye’de töre (namus) cinayetleri. *Natürel Yayınları*, Ankara. 1-118.
- TUĞ E, CANTÜRK N (2012). İnternet üzerinden çocukların cinsel istismarı sorunu ve önleme yolları. *Türkiye Klinikleri J Foren Med*, **9(2)**:74-79.
- TUNÇ İ (2004). Van’da kadın sorunları ve eğitim. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **1(1)**: 1-26.
- Türk ceza kanunu. Erişim Adresi: [<https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html>]. Erişim Tarihi: 25.11.2015.
- Türk dil kurumu. Türkçe sözlük. Erişim Adresi: [<http://tdk.gov.tr/>].Erişim Tarihi: 13/11/2015.
- Türk hukuk sitesi. Erişim Adresi: [<http://www.turkhukuksitesi.com/showthread.php?t=30882>]. Erişim Tarihi: 02/12/2015.
- Türk hukuk sitesi. Erişim Adresi: [<http://www.turkhukuksitesi.com/showthread.php?t=8905>]. Erişim Tarihi: 02/12/2015.
- TÜRK YILMAZ B (2008). Faili meçhul cinayetlerde mağdur profili. Tez Danışmanı: Yavuz, M.F., Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi insan hakları inceleme komisyonu (2011). Erişim Adresi: [https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/docs/2012/raporlar/29_05_2012.pdf]. Erişim Tarihi: 05/12/2015.
- Türkiye istatistik kurumu (2012). Erişim Adresi: [<http://kasaum.ankara.edu.tr/files/2013/02/%C4%B0statistiklerle-kad%C4%B1n-2012.pdf>]. Erişim Tarihi: 25/11/2015.
- Türkiye istatistik kurumu (2014). Erişim Adresi: [http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=0&KITAP_ID=5]. Erişim Tarihi: 05/12/2015.
- Türkiye istatistik kurumu. Erişim Adresi:[http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1018]. Erişim Tarihi: 21/11/2015.
- Türkiye işçi sendikaları konfederasyonu. Erişim Adresi: [<http://www.turkis.org.tr/KASIM-2015-ACLIK-ve-YOKSULLUK-SINIRI-d878>]. Erişim Tarihi: 02/12/2015.

- TÜTÜNCÜLER A, ÖZER E, KARAGÖZ YM, YÜCEL BEYAZTAŞ F (2015). Evaluation of femicides committed between 1996-2005 in Antalya. *Omega-journal of Death and Dying*, **71**: 223-226.
- UNICEF (2015). Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi uluslararası sözleşmesi. Erişim Adresi: [http://www.unicef.org/turkey/cedaw/_gi18.html]. Erişim Tarihi: 10/12/2015.
- United Nations General Assembly (1993). Declaration on the elimination of violence against women. Erişim Adresi: [<http://www.un.org/documents/ga/res/48/a48r104.htm>]. Erişim Tarihi: 25/11/2015.
- United Nations Population Fund. Erişim Adresi: [<http://www.unfpa.org/>]. Erişim Tarihi: 18.12.2015.
- ÜNKAP Ö (2009). Türkiye’de namus adına işlenen cinayetler: mücadele ve kazanımlar Kamer örneği. Tez Danışmanı: Kerestecioğlu İ.Ö., Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- WHO (2002). Erişim Adresi: [<http://www.who.int/whr/2002/en/>]. Erişim Tarihi: 14/11/2015.
- Women’s research center of the new river valley. Erişim Adresi: [http://www.wrcnrv.org/helpingYou/dv_3phaseCycle.shtml]. Erişim Tarihi: 25/11/2015.
- YAMAN EFE Ş, AYAZ S (2010). Kadına yönelik aile içi şiddet ve kadınların aile içi şiddete bakışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, **11**: 23-29.
- YEGEN C (2014). internet haberciliğinde kadın cinayeti haberlerinin sunumu: Posta gazetesi örneği. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, **4(3)**: 15-26.
- YILMAZ BO (2012). Geleneklerin ardındaki ölümler: töre cinayetleri. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, **8**: 69-86.
- YILMAZ E, KUMRAL B, CANTÜRK N, ERKOL Z, OKUMUŞ AM (2015). Analysis and comparison of domestic femicide cases in the cities of Diyarbakir & Tekirdag, Turkey: a preliminary study. *Journal Of Forensic And Legal Medicine*, **34**: 17-23.
- YILMAZ Z (2005). Anayasa TCK-CMK infaz kanunu. Seçkin Yayınevi, Ankara. 133-136.
- YÖRÜK S (2010). Kadına yönelik şiddet: Antalya örneği. Tez Danışmanı: Özçelik, N.A., Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- ZAIDI S, RAMARAJAN A, QUI R, RAUCHER M, CHADWICK R, NOSSIER A (2009). Sexual rights and gender roles in a religious context. *International Journal of Gynecology and Obstetrics*, **106**: 151-155.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÖNETİM KURULU KARARI

Toplantı Sayısı : 48	Karar Sayısı: 1456	Toplantı Tarihi: 26.10.2015
-----------------------------	---------------------------	------------------------------------

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Disiplinlerarası Adli Bilimler Anabilim Dalı Başkanlığı'nın 23.10.2015 tarih 9081 sayılı yazısı görüşüldü.

Disiplinlerarası Adli Bilimler Anabilim Dalı Adli Biyoloji tezli yüksek lisans programı öğrencisi Seren ŞILA DAYI'nın tez projesinin, “*Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde Davaları Karara Bağlanmış Olan Öldürmeye Teşebbüs ve Cinayet Orijinindeki Femisit Olguların Değerlendirilmesi*” olarak kabulüne oybirliği ile karar verildi.

ASLI GİBİDİR
Dilek BADEM
Enstitü Sekreteri V.

Enstitü Müdürü
Prof. Dr. K. Zafer KARAER
İmza

Enstitü Müdür Yardımcısı
Prof. Dr. Fügen AKTAN
İmza

Enstitü Müdür Yardımcısı
Prof. Dr. Ayfer TEZEL
Katılmadı

Üye
Prof. Dr. Gülfem ERSÖZ
İmza

Üye
Prof. Dr. Pelin ÖZKAN
İmza

Üye
Prof. Dr. Ayhan BAŞTAN
Görevli

T.C.
HAKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU
Genel Sekreterliği

Sayı : 93586998/4552/9564

17/03/2015

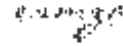
Konu :

Sayın Doç. Dr. Nergis CANTÜRK
(Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü,
Cebece Tıp Fakültesi Yerleşkesi, Tükümevi/Ankara)

Danışman olduğunuz Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü Adli Biyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Seren DAYI'nın "Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı Morg İhtisas Dairesinde Yapılan Femisit (KADIN) Olgularının Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında Ankara Ağır Ceza Mahkemelerinde retrospektif bir araştırma yapabilmesi hususunda izin verilmesini talep eden 06/03/2015 tarihli dilekçeniz Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Birinci Dairesince görüşülerek,

Kişisel verilerin korunması ve ilgili mahkeme hakimlerinin uygun görmeleri koşulu ile izin verilmesine 17/03/2015 tarih ve 435 sayılı karar verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim,

Serdar MUTTA

Hâkim

Genel Sekreter Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Kanun Hükmünde yaygın olarak elektronik imza ile tutulmamıştır.

Konys.Davlat.Kamysala Tezari No:79 Başevler/ANKARA - Ayrıntılı Bilgi İçin İhtiba... AnFARSLAN Şube Müdürlüğü
Telefon : +90 312 2064 13 98 - 13 74 e-posta : beyrussalevler@glshyk.gov.tr

ÖZGEÇMİŞ

I. Bireysel Bilgiler

Adı: Seren

Soyadı: ŞILA

Doğum yeri ve tarihi: Kars, 1990

Uyruğu: T.C

Medeni Durumu: Evli

İletişim Adresi ve Telefonu: Ahlatlıbel Mahallesi Beytepe Jandarma Lojmanları Bülent Bahadır Apartmanı No:9 Çankaya ANKARA/ 0507 021 45 71

II. Eğitimi

2013- :Ankara Üniversitesi, Adli Bilimler Enstitüsü, Disiplinlerarası Adli Bilimler A.D. Adli Biyoloji Bölümü (Yüksek Lisans)

2008-2013: Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Biyoloji Öğretmenliği Bölümü (Lisans)

Yabancı Dili: İngilizce

III. Ünvanları: Yok

IV. Mesleki Deneyimi: Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu Kriminalistik Ders Öğretmenliği

V. Üye Olduğu Bilimsel Kuruluşlar: Yok

VI. Bilimsel İlgi Alanları

ÖNEL S, DAYI S, KAYAAALTI Z (2014). “*Sly Poison Arsenic: Occupational Arsenic Exposure That Come True In Turkey*”, 1. International Forensic Toxicology Congress, 29-30 November 2014, Ankara.

AYTÜRK Ö, AKGÜL N, DAYI S, VARDAR F, AYDIN Y. (2013) “*Buğday, Çavdar Ve Tritikalede Alüminyum İle Uyarılmış Dna Hasarının Comet Yöntemi İle Analizi.*” Uluslararası Katılımlı I. Hücre Ölümü Araştırma Kongresi. Çeşme – İzmir.

CABUK E, AKGUL N, DAYI S, ISMAİLOGLU I, VARDAR F, GULSOY N, AYDIN Y (2012). “*Determination of Genotoxic Effects of Boron in Wheat (Triticum aestivum L.) by Comet Assay*”, Eurobiotech 2012 Agriculture Symposium, April 12-14, 2012, Kayseri.

MUTLU Ö, YAVAŞ C, DAYI S, AKGÜL N, GÜLSOY N (2012). “*Bor Bileşiklerinin Zebra Balığı (Danio rerio) Üzerindeki Genotoksik Etkilerinin Comet Testi ile Belirlenmesi.*” 2. Ulusal Moleküler Biyoloji ve Biyoteknoloji Kongresi. Antalya.

VII. Bilimsel Etkinlikleri: Yok

VIII. Diğer Bilgiler

Katıldığı Bilimsel Kongreler

1. “2. Ulusal Felaket Kurbanlarının Kimliklendirilmesi Kongresi”, 2014, Ankara.
2. “ 1st International Congress of Forensic Biology and Genetics”, 2014, Ankara.
3. “1st International Congress and Workshop of Forensic Toxicology.”, 2014, Ankara.
4. Oksidatif Stres DNA Hasarı – DNA Onarımı ve Hastalıklarla İlişkileri, T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, 16-18 Nisan 2013.
5. 2. Ulusal Biyoteknoloji Öğrenci Kongresi, Fatih Üniversitesi, İstanbul, 24-26 Ekim 2011.
6. Uluslararası Katılımlı İTÜ 4. Moleküler Biyoloji ve Genetik Öğrenci Kongresi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 27-31 Ağustos 2010.